

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINACIJA**

**KONAČNI PRIJEDLOG
ZAKONA O PRORAČUNU
S OBRAZLOŽENJEM**

Zagreb, 2. travnja 2003.

S A D R Ź A J

	stranica
KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O PRORAČUNU	1
I. OPĆEE ODREDBE	1
II. SADRŽAJ PRORAČUNA I FINACIJSKOG PLANA	9
III. IZRADA PRORAČUNA I FINACIJSKOG PLANA	12
IV. POSTUPAK DONOŠENJA PRORAČUNA	19
V. IZVRŠAVANJE PRORAČUNA	23
VI. UPRAVLJANJE IMOVINOM DRŽAVE I JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	30
VII. ZADUŽIVANJE, UPRAVLJANJE DUGOVIMA, JAMSTVA DRŽAVE I JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE TE JAVNOG SEKTORA.....	35
VIII. ODGOVORNOST ČELNIKA PRORAČUNSKOG KORISNIKA, FINACIJSKOG KONTROLORA I RAČUNOPOLAGAČA	46
IX. PRORAČUNSKO RAČUNOVODSTVO	47
X. POLUGODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU PRORAČUNA I GODIŠNJI OBRAČUN PRORAČUNA	50
XI. NADZOR PRORAČUNSKIH KORISNIKA	54
XII. KAZNE ODREDBE	56
XIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	65

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA
O PRORAČUNU

I. OPĆE ODREDBE

Sadržaj i područje primjene Zakona

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuje se planiranje, izrada, donošenje i izvršavanje proračuna, upravljanje imovinom i dugovima, upravljanje javnim dugom, zaduživanje i jamstvo države te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski odnosi u javnom sektoru, računovodstvo, unutarnji i proračunski nadzor.

Članak 2.

(1) Odredbe ovoga Zakona odnose se na državni proračun i proračunske korisnike državnog proračuna, proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihove proračunske korisnike, na javne ustanove i mjesnu samoupravu (u nastavku teksta: proračun i proračunski korisnici).

(2) Pojedine odredbe ovoga Zakona uređuju proračunske odnose i pravila koja se primjenjuju na izvanproračunske fondove, trgovačka društva i druge pravne osobe u kojima država odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima odlučujući utjecaj na upravljanje, i to na izradu financijskih planova, upravljanje novčanim sredstvima, zaduživanje i davanje jamstava, računovodstvo, izradu i podnošenje izvještaja i provedbu proračunskog nadzora, a koji se, s obzirom na izvore financiranja, uključuju u konsolidirani proračun Republike Hrvatske (u nastavku teksta: izvanproračunski korisnici).

(3) Ministar financija pravilnikom utvrđuje korisnike državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te način vođenja registra korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Značenje pojmova

Članak 3.

U smislu ovoga Zakona smatra se:

1. aktivnost je dio programa u kojem su planirani rashodi i izdaci za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom;

2. doprinosi za obvezno osiguranje prihodi su izvanproračunskih fondova kojima se financiraju prava propisana posebnim zakonima;

3. državni proračun je akt kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci države za jednu godinu, u skladu sa zakonom, a donosi ga Hrvatski sabor (u nastavku teksta: Sabor);

4. donacije su namjenski nepovratna tekuća ili kapitalna davanja koja donator daje za određenu namjenu;

5. Državna riznica upravna je organizacija u sastavu Ministarstva financija u kojoj se obavljaju poslovi što se odnose na pripremu i konsolidaciju proračuna, izvršavanje državnog proračuna, državno računovodstvo, te na upravljanje javnim dugom, financijskom i nefinancijskom imovinom države;

6. državni dug je dug konsolidiranog proračuna države bez državnih jamstava;

7. državne potpore su stvarni i potencijalni rashodi ili umanjeni prihodi države dodijeljeni od davatelja državne potpore koji narušavaju ili bi mogli narušiti tržišno natjecanje davanjem povlastice na tržištu korisniku državne potpore, bez obzira na oblik državne potpore;

8. dugoročni razvojni dokumenti jesu nacionalne strategije i programi koje donosi Sabor te plan razvojnih programa koje donosi Vlada Republike Hrvatske (u nastavku teksta: Vlada);

9. ekonomska klasifikacija sadrži prihode i primitke po prirodnim vrstama te rashode i izdatke prema ekonomskoj namjeni za koju služe;

10. financijska imovina novčana su sredstva, potraživanja, dionice i udjeli u kapitalu pravnih osoba, vrijednosni papiri i druga ulaganja u pravne osobe;

11. financijski plan akt je proračunskog i izvanproračunskog korisnika kojim su utvrđeni njegovi prihodi i primici te rashodi i izdaci za jednu godinu u skladu s ovim Zakonom;

12. financijsko izvještavanje skup je informacija o financijskom položaju, uspješnosti poslovanja i novčanim tokovima proračuna te proračunskih korisnika i izvanproračunskih korisnika;

13. funkcijska klasifikacija skup je poslova, funkcija i programa države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave organiziranih i razvrstanih prema namjeni za koju služe;

14. glavni program skup je programa koji pridonosi ostvarenju ciljeva izvršnog tijela utvrđenih njegovom odlukom;

15. izvanproračunski korisnici jesu izvanproračunski fondovi, trgovačka društva i druge pravne osobe u kojima država odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima odlučujući utjecaj na upravljanje;

16. izvanproračunski fond je izvanproračunski korisnik, pravna osoba osnovana na temelju zakona koja se financira iz namjenskih doprinosa i drugih prihoda;

17. izvršno tijelo je Vlada te poglavarstvo općine, Grada Zagreba, grada i županije (u nastavku teksta: poglavarstvo) koje svom predstavničkom tijelu predlaže proračun, godišnji obračun proračuna i izvještaje;

18. javni dug je dug konsolidiranog proračuna Republike Hrvatske sa danim jamstvima;

19. javni sektor su korisnici državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javne ustanove i mjesna samouprava;

20. javne ustanove su ustanove koje su osnovane zakonom ili propisima na osnovi zakona, a financiraju se iz proračuna;

21. jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave jest općina, grad i županija čija tijela obavljaju funkcije, izvršavaju zadaće i donose programe propisane zakonom i odlukama donesenima na temelju zakona, za što se sredstva osiguravaju u njihovu proračunu i financijskom planu proračunskih korisnika;

22. jedinstveni račun državne riznice i jedinstveni račun riznice proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sustav je računa proračuna preko kojeg se izvršavaju uplate prihoda i primitaka te isplate rashoda i izdataka;

23. konsolidacija je iskazivanje financijskih podataka više međusobno povezanih proračuna i/ili proračunskih korisnika te izvanproračunskih korisnika kao da se radi o jedinstvenom subjektu;

24. konsolidirani proračun države jest konsolidirani državni proračun i financijski planovi izvanproračunskih korisnika;

25. konsolidirani proračun jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave jest konsolidirani proračun jedinice lokalne samouprave i financijski planovi izvanproračunskih korisnika, a konsolidirani proračun jedinice područne (regionalne) samouprave jest konsolidirani proračun jedinice područne (regionalne) samouprave i financijski planovi izvanproračunskih korisnika;

26. konsolidirani proračun Republike Hrvatske jest konsolidirani proračun države i konsolidirani proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave;

27. lokacijska klasifikacija prikaz je rashoda i izdataka prema teritorijalnom ustroju Republike Hrvatske;

28. mjesna samouprava su mjesni odbori, gradske četvrti i gradski kotarevi koji se osnivaju statutom jedinice lokalne samouprave;

29. naknada obuhvaća mirovine, te naknade građanima i kućanstvima na temelju posebnih propisa;

30. nefinancijska dugotrajna imovina je neproizvedena i proizvedena dugotrajna imovina;

31. predsjednik poglavarstva jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (u nastavku teksta: predsjednik poglavarstva) jest općinski načelnik, gradonačelnik i župan koji predlaže poglavarstvu proračun, izvještaje i druge akte;

32. odgovorna osoba čelnik je proračunskog i izvanproračunskog korisnika i osoba na koju je ta ovlast prenesena njegovom odlukom, računopolagač i financijski kontrolor;

33. organizacijska klasifikacija prikaz je rashoda i izdataka prema strukturi ustroja države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave razrađena na razdjele i glave;

34. plan razvojnih programa planiranje je rashoda za investicije i kapitalne pomoći;

35. pomoć je tekući ili kapitalni prijenos prihoda međunarodnoj organizaciji, stranoj vladi, središnjem proračunu, proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, izvanproračunskom fondu i trgovačkom društvu;

36. pozajmljivanje je plasiranje proračunskih viškova davanjem zajma te kupnjom vrijednosnih papira i vlasničkih udjela;

37. pravna osoba u većinskom izravnom ili neizravnom državnom vlasništvu je pravna osoba čije dionice ili poslovni udjeli spadaju u portfelj Republike Hrvatske ili u odnosu na koje Republika Hrvatska ima osnivačka (vlasnička) prava;

38. pravna osoba u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave je pravna osoba čije dionice ili poslovni udjeli spadaju u njihov portfelj ili u odnosu na koje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima osnivačka (vlasnička) prava;

39. predstavničko tijelo je Hrvatski sabor, županijska skupština i Gradska skupština Grada Zagreba te općinsko i gradsko vijeće (u nastavku teksta: Sabor i predstavničko tijelo) koje donosi proračun, zakon i odluku o izvršavanju proračuna, godišnji obračun proračuna i izvještaje;

40. primatelji sredstava pravne su i fizičke osobe koje primaju sredstva iz proračuna na temelju posebnih propisa, sudskih odluka i ugovora;

41. program je skup neovisnih, usko povezanih aktivnosti i projekata usmjerenih ispunjenju zajedničkoga cilja;

42. programska klasifikacija prikaz je programa i njihovih sastavnih dijelova;

43. projekcija proračuna procjena je prihoda i primitaka te rashoda i izdataka proračuna za višegodišnje razdoblje;

44. projekt je sastavni dio programa u kojem su planirani rashodi i izdaci za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom, a koji se planira jednokratno;

45. proračun je akt jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za jednu godinu, u skladu sa zakonom i odlukom donesenom na temelju zakona, a donosi ga njezino predstavničko tijelo;

46. proračunske klasifikacije jesu ekonomska, funkcijska, organizacijska, lokacijska i programska po kojima se planiraju i iskazuju proračunski rashodi i izdaci;

47. proračunski fond je proračunski korisnik osnovan na temelju zakona, koji se financira iz proračuna i iz namjenskih prihoda fonda;

48. proračunski izdaci odljevi su novca za financijsku imovinu i otplatu zajmova;

49. proračunski korisnici su državna tijela i tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ustanove, vijeća mjesne samouprave, proračunski fondovi i mjesna samouprava čiji se rashodi za zaposlene i/ili materijalni rashodi osiguravaju u proračunu;

50. proračunski i izvanproračunski nadzor sustav je kontrole materijalno-financijskog poslovanja proračunskih korisnika, pravnih i fizičkih osoba kojima se sredstva osiguravaju u proračunu;

51. proračunski prihodi porezni su i ostali prihodi koji su zakonima i drugim propisima donesenima na temelju zakona propisani kao obvezni, prihodi od prodaje nefinancijske imovine i ostali prihodi za koje ne postoji zakonska obveza davanja;

52. proračunski primici priljevi su novca od financijske imovine i zaduživanja;

53. proračunski rashodi propisani su zakonom i propisima donesenima na temelju zakona za poslove, funkcije i programe koji se planiraju u proračunu i financijskim planovima proračunskih korisnika;

54. proračunska dodjela okvirni je iznos sredstava za pokriće rashoda i izdataka koji se proračunskom korisniku utvrđuje mjesečno;

55. proračunsko računovodstvo dio je računovodstvenog sustava kojim se uređuje prikupljanje, analiziranje i izvještavanje o poslovnim događajima proračunskih i izvanproračunskih korisnika;

56. račun financiranja iskazuje pozajmljivanje i zaduživanje proračuna države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave;

57. registar korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave popis je proračunskih korisnika i izvanproračunskih korisnika koji se mijenja i dopunjuje za vrijeme pripreme proračuna za pojedinu godinu;

58. subvencije su sredstva koja se daju za poticanje proizvodnje određenih proizvoda i pružanja usluga;

59. upravno tijelo za financije općine, grada i županije (u nastavku teksta: upravno tijelo za financije) priprema proračun, godišnji obračun proračuna i izvještaje te obavlja druge financijske poslove za poglavarstvo;

60. zaduživanje je uzimanje zajma ili izdavanje vrijednosnih papira za otplatu glavnice duga i financiranje proračunskog manjka.

Cilj proračuna, proračunska načela i pravni temelj proračunskih rashoda

Članak 4.

(1) Sredstva proračuna koriste se za financiranje poslova, funkcija i programa državnih tijela i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih korisnika proračuna u visini koja je neophodna za njihovo obavljanje i izvršavanje, te prava primatelja sredstava proračuna utvrđenih zakonima i drugim propisima donesenima na temelju zakona.

(2) Izrada i izvršavanje proračuna temelji se na načelu zakonitosti, učinkovitosti, ekonomičnosti i transparentnosti.

(3) U proračunu se svi prihodi i primici koji pripadaju državi i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i svi njihovi rashodi i izdaci za pojedine namjene, iskazuju na bruto-načelu.

(4) Prihodi i primici služe za podmirivanje svih rashoda i izdataka, osim ako ovim Zakonom, zakonom odnosno odlukom kojima se uređuje izvršavanje proračuna za pojedinu godinu nije drugačije propisano.

(5) Proračun mora biti uravnotežen - ukupni prihodi i primici pokrivaju ukupne rashode i izdatke.

(6) Proračun se donosi za proračunsku godinu i vrijedi u toj godini.

(7) Projekcija proračuna za dvogodišnje razdoblje donosi se uz proračun.

(8) Proračunska godina razdoblje je od dvanaest mjeseci, koje počinje 1. siječnja a završava 31. prosinca kalendarske godine.

(9) Proračun donosi Sabor odnosno predstavničko tijelo za proračunsku godinu koja odgovara kalendarskoj godini, i to prije početka godine na koju se odnosi.

(10) Prihodi i primici države odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave uplaćeni u njihov proračun do kraja tekuće godine prihodi su proračuna tekuće godine.

(11) Proračunski korisnici mogu preuzeti obveze na teret proračuna tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene proračunom ako su za to ispunjeni svi zakonom i drugim propisima utvrđeni uvjeti, osim ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

(12) Propise koji imaju financijske posljedice treba obrazložiti, odnosno opravdati analizom troškova i koristi u skladu s posebnim propisima.

Odgovornost za planiranje i izvršavanje proračuna

Članak 5.

(1) Vlada odnosno poglavarstvo odgovorno je svojem predstavničkom tijelu za planiranje i izvršavanje proračuna te ga o tome izvještava na način propisan ovim Zakonom.

(2) Ministarstvo financija odnosno upravno tijelo za financije planira i izvršava proračun te o tome izvještava nadležno izvršno tijelo iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Odgovorna osoba proračunskog korisnika i izvanproračunskog korisnika odgovorna je za zakonito i pravilno planiranje i izvršavanje proračuna.

**Predmet zakona/odluka kojima se uređuje
izvršavanje proračuna za proračunsku godinu**

Članak 6.

(1) Uz državni proračun donosi se zakon o izvršavanju državnog proračuna, a uz proračun jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi se odluka o izvršavanju proračuna.

(2) Propisom iz stavka 1. ovoga članka uređuje se struktura prihoda i primitaka te rashoda i izdataka proračuna i njegovo izvršavanje, opseg zaduživanja i jamstava države odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, upravljanje javnim dugom te financijskom i nefinancijskom imovinom, prava i obveze korisnika proračunskih sredstava, pojedine ovlasti Vlade i predsjednika Vlade, odnosno poglavarstva i predsjednika poglavarstva, Ministarstva financija i ministra financija u izvršavanju proračuna za pojedinu godinu, kazne za neispunjavanje obveza te druga pitanja u izvršavanju proračuna.

(3) Propisi iz stavka 1. ovoga članka nakon donošenja objavljuju se u Narodnim novinama odnosno u službenom glasilu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

**Financijska procjena posljedica zakona
i drugih propisa za proračun**

Članak 7.

(1) Zakoni i drugi propisi koje Vlada predlaže Saboru moraju sadržavati financijsku procjenu posljedica za proračun iz koje mora biti razvidno da li se predloženim propisom povećavaju ili smanjuju prihodi ili rashodi proračuna. Financijska procjena posljedica za proračun mora obuhvatiti:

1. predviđene prihode i rashode te primitke i izdatke proračuna za proračunsku godinu i za dvije iduće godine,
2. prijedloge za pokrivanje povećanih rashoda i izdataka proračuna,
3. prijedloge za nadomjestak smanjenih prihoda i primitaka proračuna,
4. suglasnost Ministarstva financija.

(2) *Ako se tijekom godine usvoje zakoni i drugi propisi ili programi na osnovi kojih nastaju nove obveze za proračun, sredstva će se osigurati u proračunu za sljedeću proračunsku godinu u skladu s trogodišnjim fiskalnim projekcijama, odnosno mogućnostima.*

(3) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Financijski poslovi proračunskog korisnika

Članak 8.

(1) Proračunski korisnik obavlja poslove izrade i izvršavanja proračuna i proračunskog računovodstva te druge zadaće u vezi sa zaduživanjem i upravljanjem imovinom koja je u nadležnosti korisnika.

(2) Za obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka ustrojava se upravni odjel za financije (u nastavku teksta: odjel za financije).

(3) Odjel za financije iz stavka 2. ovoga članka može se organizirati osnivanjem zajedničkog tijela koje će obavljati poslove za više korisnika ili odjel jednoga korisnika može obavljati zadaće i za druge korisnike.

(4) Poslove iz nadležnosti odjela za financije koji obavlja zadaće za više korisnika te druga prava, obveze i odnose između odjela i proračunskih korisnika propisuje Vlada uredbom, a poglavarstvo sporazumom.

(5) Ministar financija pravilnikom propisuje zajedničke osnove za postupak rada odjela za financije i za trajno obrazovanje financijskih djelatnika na razini države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, na temelju kojih proračunski korisnik to potanje uređuje.

II. SADRŽAJ PRORAČUNA I FINACIJSKOG PLANA

Sadržaj proračuna i struktura financijskih planova korisnika

Članak 9.

(1) Proračun se sastoji od općeg i posebnog dijela te plana razvojnih programa.

(2) Opći dio proračuna čini Račun prihoda i rashoda i Račun financiranja.

(3) Posebni dio proračuna sastoji se od plana rashoda i izdataka proračunskih korisnika raspoređenih u tekuće i razvojne programe za tekuću proračunsku godinu.

(4) Plan razvojnih programa po godinama čine planovi razvojnih programa proračunskih korisnika koji su utvrđeni dokumentom o srednjoročnom planu razvitka, posebnim zakonima ili drugim propisima.

Članak 10.

(1) Financijski plan proračunskih korisnika čine prihodi i primici te rashodi i izdaci raspoređeni u programe.

(2) Financijski plan izvanproračunskih korisnika sastoji se od općeg dijela i posebnog dijela u kojima su iskazani prihodi i primici te rashodi i izdaci raspoređeni u tekuće i razvojne programe.

(3) Ministar financija pravilnikom propisuje sadržaj financijskog plana iz stavka 2. ovoga članka.

Račun prihoda i rashoda

Članak 11.

Račun prihoda i rashoda državnog proračuna i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sastoji se od:

1. Prihoda:

- a) porezi
- b) doprinosi za obvezna osiguranja
- c) pomoći iz inozemstva i od pravnih osoba u Republici Hrvatskoj
- d) donacije
- e) administrativne i sudske pristojbe i prihodi prema posebnim propisima
- f) ostali prihodi (prihodi ostvareni obavljanjem osnovnih i ostalih poslova na tržištu i kazne)
- g) prihodi od prodaje nefinancijske imovine;

2. Rashoda:

- a) za zaposlene, materijalni i financijski rashodi
- b) za subvencije, pomoći, državne potpore i naknade**
- c) za donacije i ostali rashodi**
- d) za nabavu nefinancijske imovine.**

Račun financiranja

Članak 12.

U Računu financiranja iskazuju se primici od financijske imovine i primljeni krediti i zajmovi te izdaci za financijsku imovinu i za otplatu zajmova i kredita.

Financijski plan proračunskih korisnika

Članak 13.

(1) Financijski plan proračunskih korisnika sadrži programe koji su utvrđeni strategijom dugoročnog razvoja, posebnim zakonima i drugim propisima donesenima na temelju zakona.

(2) U programima se iskazuju planirani prihodi i primici te rashodi i izdaci koji su razrađeni:

- po vrstama prihoda i primitaka,
- po pojedinim programima proračunskih korisnika,
- po godinama u kojima će teretiti proračun.

(3) Programi proračunskih korisnika sadrže:

- a) naziv programa
- b) opis programa (općih i posebnih ciljeva)
- c) zakonsku osnovu za uvođenje programa
- d) potrebna sredstva za provođenje programa
- e) potreban broj djelatnika za provođenje programa
- f) procjenu rezultata
- g) procjenu nepredviđenih rashoda i rizika.

(4) Plan programa mijenja se i usklađuje svake godine.

Raspored prihoda i rashoda te uravnoteženje proračuna

Članak 14.

(1) Prihodi i primici proračuna moraju biti raspoređeni u proračunu i iskazani prema izvorima iz kojih potječu.

(2) Rashodi i izdaci proračuna moraju biti raspoređeni u proračunu prema proračunskim klasifikacijama te uravnoteženi s prihodima i primicima.

(3) Ako se tijekom proračunske godine, zbog izvanrednih nepredviđenih okolnosti, povećaju rashodi i izdaci, odnosno umanje prihodi i primici, proračun se mora uravnotežiti sniženjem predviđenih rashoda i izdataka, odnosno pronalaženjem novih prihoda i primitaka.

(4) Uravnoteženje proračuna provodi se tijekom proračunske godine izmjenama i dopunama proračuna prema postupku za donošenje proračuna.

Proračunske klasifikacije

Članak 15.

(1) Prihodi, primici, rashodi i izdaci proračuna i financijskog plana iskazuju se prema proračunskim klasifikacijama.

(2) Proračunske klasifikacije jesu:

- a) organizacijska
- b) ekonomska
- c) funkcijska
- d) lokacijska
- e) programska.

(3) Pravilnik o proračunskim klasifikacijama iz stavka 2. ovoga članka donosi ministar financija.

Plan razvojnih programa

Članak 16.

(1) U planu razvojnih programa iskazuju se planirani rashodi proračuna za nefinancijsku imovinu (investicije), kapitalne pomoći i donacije u sljedeće tri godine, koji su razrađeni:

- 1. po pojedinim programima proračunskih korisnika,
- 2. po godinama u kojima će rashodi za programe teretiti proračune sljedećih godina,
- 3. po izvorima prihoda za cjelovitu izvedbu programa.

(2) Plan razvojnih programa iz stavka 1. ovoga članka usklađuje se svake godine.

III. IZRADA PRORAČUNA I FINANCIJSKOG PLANA

Pretpostavke za izradu proračuna

Članak 17.

(1) Izrada državnog proračuna temelji se na procjeni gospodarskog razvoja i makroekonomskih pokazatelja izloženima u propisima koje donose Sabor, Vlada i ministar financija u skladu sa svojim djelokrugom i nadležnostima.

(2) Odredbe stavka 1. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Smjernice ekonomske i fiskalne politike

Članak 18.

(1) Izvještaje o gospodarskoj i fiskalnoj politici za tekuću godinu te plan za sljedeću proračunsku godinu i procjenu razvoja za sljedeće dvije godine ministarstva nadležna za gospodarstvo i financije izrađuju najkasnije u travnju.

(2) Ministarstvo financija izrađuje nacrt smjernica ekonomske i fiskalne politike za trogodišnje razdoblje (u nastavku teksta: smjernice) koje predlaže Vladi najkasnije do konca travnja.

(3) Smjernice sadrže:

1. pretpostavke društvenoga i gospodarskog razvoja za proračunsku godinu i za sljedeće dvije godine;
2. osnovne pokazatelje fiskalne i ekonomske politike Republike Hrvatske;
3. procjenu prihoda i rashoda te primitaka i izdataka svih razina proračuna Republike Hrvatske;
4. okvirni prijedlog opsega financijskog plana po proračunskim korisnicima za prethodnu proračunsku godinu, tekuću proračunsku godinu, sljedeću proračunsku godinu i za sljedeće dvije godine;
5. predviđene promjene državne imovine te imovine jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i duga jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave;
6. ukupni pregled preuzetih obveza za državni proračun koje se moraju podmiriti u sljedećim godinama i politiku plana razvojno-investicijskih programa.

(4) Vlada donosi smjernice najkasnije do sredine svibnja tekuće godine.

Prijedlog proračuna

Članak 19.

(1) Izvršno tijelo predlaže predstavničkom tijelu:

1. proračun za proračunsku godinu i projekciju proračuna za sljedeće dvije godine te izvršenje proračuna za prethodnu proračunsku godinu i procjenu proračuna tekuće proračunske godine;
2. financijske planove izvanproračunskih korisnika uz obrazloženje,
3. zakone i druge propise koji su potrebni za planiranje i izvršavanje proračuna i financijske planove izvanproračunskih korisnika.

(2) Uz proračun i financijski plan izvanproračunskog korisnika daje se plan razvojnih programa, plan nabave i plan radnih mjesta s obrazloženjem.

Upute za izradu prijedloga državnog proračuna

Članak 20.

(1) Na osnovi smjernica Vlade iz članka 18. ovoga Zakona Ministarstvo financija dostavlja proračunskim korisnicima i izvanproračunskim korisnicima upute za izradu prijedloga državnog proračuna.

(2) Upute iz stavka 1. ovoga članka sadrže elemente za izradu proračuna:

1. temeljne ekonomske pokazatelje iz smjernica navedenih u stavku 1. članka 18. ovoga Zakona,
2. način izrade i rokove za izradu državnog proračuna.

(3) Upute iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo financija dostavlja do kraja svibnja tekuće godine.

Prijedlog financijskog plana proračunskog korisnika

Članak 21.

(1) Na osnovi upute za izradu prijedloga proračuna, proračunski korisnici izrađuju prijedlog financijskog plana.

(2) Prijedlog financijskog plana sadrži:

1. prihode i primitke iskazane po vrstama,
2. rashode i izdatke predviđene za trogodišnje razdoblje, razvrstane prema proračunskim klasifikacijama propisanim ovim Zakonom,
3. obrazloženje prijedloga financijskog plana,
4. plan razvojnih programa,
5. plan nabave,
6. planirani broj radnih mjesta i strukturu dužnosnika, službenika i namještenika za trogodišnje razdoblje sukladno zakonima i podzakonskim propisima.

Članak 22.

(1) Prijedlog financijskog plana iz članka 21. stavak 2. točka 3. ovoga Zakona sadrži:

- a) obrazložene programe na pojedinom području;
- b) zakonske i druge podloge na kojima se zasnivaju programi;
- c) usklađene ciljeve, strategiju i programe s dokumentima dugoročnog razvoja;
- d) ishodište i pokazatelje na kojima se zasnivaju izračuni i ocjene potrebnih sredstava za provođenje programa;
- e) izvještaj o dostignutim ciljevima i rezultatima programa s područja proračunskog korisnika u prethodnoj godini;
- f) ostala obrazloženja i dokumentaciju.

(2) Proračunski korisnici dostavljaju usklađene prijedloge financijskih planova nadležnom ministarstvu do 15. lipnja tekuće godine, a nadležna ministarstva i druga državna tijela do kraja lipnja tekuće godine Ministarstvu financija.

Članak 23.

Smjernice i upute za izradu državnog proračuna Ministarstvo financija dostavlja izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave do kraja svibnja tekuće godine.

Predlaganje financijskog plana izvanproračunskog korisnika proračuna

Članak 24.

(1) Izvanproračunski korisnik državnog proračuna mora pripremiti prijedlog financijskog plana na osnovi parametara koji vrijede za državni proračun, u skladu s pravilnikom iz članka 10. stavak 3. ovoga Zakona.

(2) Proračunski korisnici nadležni za izvanproračunske korisnike moraju na način i u roku koji propiše ministar financija zahtijevati od izvanproračunskih korisnika dostavu podataka potrebnih za izradu financijskih planova ministarstava.

(3) Ministar financija može od izvanproračunskog korisnika zahtijevati podatke koji se odnose na njegovo financiranje, a koji su potrebni za izradu prijedloga državnog proračuna.

(4) Prijedlog financijskog plana izvanproračunski korisnik predlaže Ministarstvu financija, koji ga zajedno s prijedlogom državnog proračuna predlaže Vladi.

(5) Financijski plan izvanproračunskog korisnika državnog proračuna donosi njegovo nadležno tijelo sukladno postupku propisanom posebnim zakonom, drugim propisom ili aktom o osnivanju korisnika.

(6) Financijski plan iz stavka 4. ovoga članka donosi se prije donošenja državnog proračuna, a suglasnost na njega daje Sabor zajedno s državnim proračunom.

(7) Odredbe stavaka od 1. do 6. na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Izrada prijedloga proračuna

jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Članak 25.

(1) Upravno tijelo za financije dostavlja proračunskim korisnicima upute za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nakon primitka smjernica i uputa za izradu državnog proračuna.

(2) Upute sadrže:

1. temeljna ekonomska ishodišta i pretpostavke za izradu prijedloga proračuna;

2. opis planiranih politika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave;

3. ocjenu Računa prihoda i rashoda te Računa financiranja proračuna u sljedeće tri godine;

4. okvirni prijedlog opsega financijskog plana pojedinoga korisnika u sljedeće tri godine;

5. način pripreme te terminski plan za izradu proračuna i prijedloga financijskih planova korisnika.

(3) Na osnovi uputa za izradu proračuna korisnici izrađuju prijedlog svoga financijskog plana koji je u skladu sa stavkom 2. članka 21. ovoga Zakona, te ga predlažu upravnom tijelu za financije.

Izrada i donošenje plana razvojnih programa

Članak 26.

(1) Proračunski korisnik izrađuje prijedlog plana razvojnog programa s obrazloženjem i predlaže ga ministarstvu odnosno tijelu nadležnom za proračunskog korisnika.

(2) Prijedlog plana razvojnog programa iz stavka 1. ovoga članka mora biti usklađen s prijedlogom financijskog plana proračunskog korisnika.

(3) Ministarstvo odnosno tijelo nadležno za proračunskog korisnika iz stavka 1. ovoga članka izrađuje zajednički prijedlog plana razvojnog programa koji mora biti usklađen s prijedlogom proračuna.

(4) Zajednički prijedlog plana iz stavka 4. ovoga članka dostavlja se tijelu koje donosi plan razvojnih programa za sve proračunske korisnike.

(5) *Vlada uredbom, a poglavarstvo svojim aktom utvrđuje tijelo iz stavka 4. ovoga članka.*

(6) Pri pripremi zajedničkog plana razvojnog programa treba uvažavati sljedeće:

1. pojedinačni program ili program korisnika mora biti usklađen s dokumentima srednjoročnog plana razvoja i s proračunskim smjernicama;

2. pojedini investicijski projekt ili program korisnika mora biti u skladu s propisanom metodologijom za izradu investicijske dokumentacije i potvrđen najmanje na razini predinvesticijske osnovanosti;

3. izbor između konkurentnih programa i projekata mora se zasnivati na utvrđenim mjerilima i načinu njihova korištenja.

(7) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 27.

(1) Vlada na prijedlog Ministarstva financija i ministarstava nadležnih za javne radove, obnovu i graditeljstvo, za gospodarstvo i za obrt, malo i srednje poduzetništvo uredbom propisuje:

1. uvjete za uvrštenje programa i projekata u plan razvojnih programa,

2. mjerila i način korištenja mjerila za izbor između konkurentnih programa,

3. jedinstvenu metodologiju izrade programa za javne nabave investicijskog značenja.

(2) Ministar financija i ministar nadležan za gospodarstvo, javne radove, obnovu i graditeljstvo, za obrt, malo i srednje poduzetništvo pravilnikom propisuju sadržaj, način i rokove za izradu prijedloga planova razvojnih programa korisnika te načine i postupak evidentiranja obveza na teret proračuna.

(3) Propisi iz ovoga članka primjenjuju se na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Izrada i donošenje planova radnih mjesta

Članak 28.

(1) Plan radnih mjesta proračunskog korisnika obuhvaća sistematizirana i popunjena radna mjesta korisnika za sljedeće tri godine.

(2) Proračunski korisnik izrađuje prijedlog plana radnih mjesta s obrazloženjem i predlaže ga ministarstvu odnosno tijelu nadležnom za proračunskog korisnika.

(3) Prijedlog plana iz stavka 2. ovoga članka mora biti usklađen s prijedlogom financijskog plana proračunskog korisnika.

(4) Ministarstvo odnosno tijelo nadležno za proračunskog korisnika iz stavka 2. ovoga članka izrađuje zajednički prijedlog plana koji mora biti usklađen s prijedlogom proračuna.

(5) Zajednički prijedlog plana iz stavka 4. ovoga članka dostavlja se tijelu koje donosi plan radnih mjesta za sve proračunske korisnike.

(6) Vlada uredbom, a poglavarstvo svojim aktom utvrđuje tijelo iz stavka 5. ovoga članka.

(7) Nadležna ministarstva vode registar djelatnika proračunskih korisnika iz svoje nadležnosti, a središnji registar djelatnika svih proračunskih korisnika vodi ministarstvo nadležno za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu.

(8) Ministar nadležan za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu pravilnikom odnosno poglavarstvo svojim aktom, propisuje sadržaj, način i rokove pripreme prijedloga plana radnih mjesta proračunskih korisnika.

(9) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Izrada i donošenje plana nabave

Članak 29.

(1) Plan nabave dugotrajne imovine (u nastavku teksta: plan nabave) obuhvaća dugotrajnu imovinu potrebnu za rad proračunskog korisnika. U planu se odvojeno po proračunskim korisnicima iskazuje način dobivenih vlasničkih prava i zakup, investicijsko održavanje i obnova dugotrajne imovine odvojeno:

1. po zgradama i prostorima,
2. po prijevoznim sredstvima,
3. po informatičkoj opremi i uslugama,
4. po drugoj opremi,
5. po zemljištu i privrednom bogatstvu,
6. po drugoj dugotrajnoj imovini.

(2) *Proračunski korisnik izrađuje prijedlog plana nabave s obrazloženjem i predlaže ga ministarstvu odnosno tijelu nadležnom za proračunskog korisnika.*

(3) Prijedlog plana iz stavka 2. ovoga članka mora biti usklađen s prijedlogom financijskog plana proračunskog korisnika.

(4) Ministarstvo odnosno tijelo nadležno za proračunskog korisnika iz stavka 2. ovoga članka izrađuje zajednički prijedlog plana koji mora biti usklađen s prijedlogom proračuna.

(5) Zajednički prijedlog plana iz stavka 4. ovoga članka dostavlja se tijelu koje donosi plan nabave za sve proračunske korisnike.

(6) Vlada uredbom, a poglavarstvo svojim aktom utvrđuje tijelo iz stavka 5. ovoga članka.

(7) Nadležna ministarstva vode registar nabave proračunskih korisnika iz svoje nadležnosti, a središnji registar nabave svih proračunskih korisnika vodi nadležno tijelo državne uprave.

(8) Nadležno tijelo državne uprave za javnu nabavu pravilnikom propisuje sadržaj, način i rokove pripreme prijedloga plana nabave proračunskih korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(9) Odredbe ovoga članka, osim stavaka 6. i 8., na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

IV. POSTUPAK DONOŠENJA PRORAČUNA

Predlaganje proračuna

Članak 30.

(1) Ministarstvo financija odnosno upravno tijelo za financije jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave razmatra prijedloge i usklađuje financijske planove s procijenjenim prihodima i primicima.

(2) Ministarstvo financija izrađuje nacrt državnog proračuna i konsolidiranog proračuna države za proračunsku godinu te ga dostavlja Vladi do 15. listopada tekuće godine.

(3) Ako tijekom rasprave o predloženom državnom proračunu između ministra financija i proračunskog korisnika, odnosno ministara odgovornih za pojedine proračunske korisnike dođe do neslaganja, ministar financija izrađuje izvještaj za predsjednika Vlade, koji o tome donosi konačnu odluku.

(4) Upravno tijelo za financije jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave izrađuje nacrt proračuna i konsolidirani proračun jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te ga dostavlja poglavarstvu do 15. listopada tekuće godine.

(5) Vlada odnosno poglavarstvo utvrđuje prijedlog proračuna i konsolidirani proračun te ga dostavlja Saboru odnosno predstavničkom tijelu na donošenje do 15. studenoga tekuće godine.

(6) Odredbe stavka 3. ovoga članka na odgovarajući se način odnose na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Rasprava o proračunu

Članak 31.

(1) Sve izmjene i dopune koje Sabor odnosno predstavničko tijelo usvoji na predloženi proračun moraju biti u skladu s utvrđenom svotom dopuštenog manjka konsolidiranog proračuna Republike Hrvatske.

(2) U tijeku rasprave o prijedlogu proračuna podneseni se amandmani kojima se predlaže povećanje proračunskih rashoda i izdataka iznad iznosa utvrđenih prijedlogom proračuna mogu prihvatiti pod uvjetom da se istodobno predloži smanjenje drugih rashoda i izdataka.

(3) Prijedlozi iz stavka 2. ovoga članka ne smiju biti na teret proračunske zalihe ili na teret dodatnog zaduživanja.

Donošenje proračuna

Članak 32.

(1) Sabor odnosno predstavničko tijelo mora donijeti proračun do konca tekuće godine za iduću proračunsku godinu, i to u roku koji omogućuje primjenu proračuna sa 1. siječnja godine za koju se donosi proračun.

(2) Izmjene i dopune proračuna provode se po postupku za donošenje proračuna.

(3) Propis iz stavaka 1. i 2. ovoga članka objavljuje se u Narodnim novinama, odnosno u službenom glasilu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Dostavljanje proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Članak 33.

Predsjednik poglavarstva dostavlja proračun, odluku o izvršavanju proračuna i tromjesečne planove jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te izmjene i dopune proračuna Ministarstvu financija, a proračun, odluku o izvršavanju proračuna te izmjene i dopune proračuna Državnom uredu za reviziju u roku 15 dana od njihova donošenja.

Mjesečni financijski plan korisnika

Članak 34.

(1) Na temelju iznosa planiranih proračunom, proračunski korisnik mora izraditi financijski plan po mjesecima, za cijelu godinu.

(2) Ministarstvo financija razmatra i odobrava financijske planove proračunskih korisnika kako bi utvrdilo:

1. da su u skladu s proračunom koji je usvojio Sabor,
2. da su u skladu s politikom Vlade i Sabora kako je iskazano u proračunu i važećim zakonima.

(3) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihove korisnike.

Privremeno financiranje države odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Članak 35.

(1) Ako Sabor odnosno predstavničko tijelo ne donese proračun prije početka proračunske godine, privremeno se, na osnovi odluke o privremenom financiranju, nastavlja financiranje poslova, funkcija i programa državnih tijela i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih korisnika proračuna u visini koja je neophodna za njihovo obavljanje i izvršavanje te prava primatelja sredstava proračuna utvrđenih zakonima i drugim propisima donesenima na temelju zakona (u nastavku tekstu: privremeno financiranje).

(2) Odluku o privremenom financiranju donosi Sabor odnosno predstavničko tijelo.

(3) Privremeno financiranje, u smislu stavka 1. ovoga članka, obavlja se razmjerno prihodima ostvarenima u istom razdoblju prema proračunu za prethodnu godinu, a najviše do 1/4 ukupno ostvarenih prihoda bez primitaka.

(4) Privremeno financiranje obavlja se najduže za prva tri mjeseca proračunske godine.

(5) U razdoblju privremenog financiranja financiraju se isti programi, a korisnici ne smiju povećavati broj zaposlenih u odnosu na stanje 31. prosinca prethodne godine.

(6) U razdoblju privremenog financiranja proračunski korisnici ne smiju preuzimati nove financijske obveze.

(7) Nakon proteka privremenog financiranja, u tom razdoblju ostvareni prihodi i primici te izvršeni rashodi i izdaci uključuju se u proračun tekuće godine.

Privremene mjere za uravnoteženje proračuna te izmjene i dopune proračuna

Članak 36.

(1) Ako se u tijeku proračunske godine zbog nastanka novih obveza za proračun ili promjena gospodarskih kretanja povećaju rashodi i/ili izdaci, odnosno smanje prihodi i/ili primici proračuna, Vlada može, na prijedlog Ministarstva financija, najviše 45 dana obustaviti izvršavanje pojedinih rashoda i/ili izdataka (u nastavku teksta: privremena obustava izvršavanja). Mjerama privremene obustave izvršavanja Vlada može:

- zaustaviti preuzimanje obveza i/ili
- predložiti produljenje ugovorenih rokova plaćanja i/ili
- zaustaviti preraspodjelu proračunskih sredstava, potrebno radi preuzimanja obveza.

(2) Vlada može, uz mjere iz stavka 1. ovoga članka, donijeti odluku da proračunski korisnici moraju dobiti prethodnu suglasnost Ministarstva financija za sklapanje ugovora.

(3) Ministarstvo financija izrađuje prijedlog mjera privremene obustave izvršavanja, uz sudjelovanje nadležnih ministarstava. Mjere privremene obustave izvršavanja moraju se jednakomjerno odnositi na sva nadležna ministarstva.

(4) O odluci iz stavka 2. ovoga članka Vlada mora obavijestiti Sabor odmah nakon njezina usvajanja.

(5) Ako se za vrijeme provođenja mjera privremene obustave izvršavanja proračuna proračun ne može uravnotežiti, Vlada mora najkasnije u roku 15 dana prije isteka roka za privremenu obustavu izvršavanja proračuna predložiti izmjene i dopune proračuna.

(6) Izmjenama i dopunama proračuna koje usvoji Sabor na prijedlog Vlade ponovno se uravnotežuju prihodi i primici odnosno rashodi i izdaci proračuna.

(7) U tijeku postupka izmjena i dopuna proračuna Vlada može, na prijedlog ministra financija, ponovno privremeno obustaviti izvršavanje pojedinih izdataka.

(8) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Preuzimanje obveza na teret proračuna sljedećih godina**Članak 37.**

(1) Proračunski korisnik može preuzeti obveze po ugovorima koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama, uz suglasnost Vlade a na prijedlog ministra financija.

(2) U zakonu o izvršavanju proračuna za proračunsku godinu za pojedine se namjene utvrđuje najviši iznos obveze koja zahtijeva plaćanje u sljedećim godinama i koju proračunski korisnik može preuzeti u proračunskoj godini.

(3) Ministar financija može pravilnikom propisati dodatne uvjete za preuzimanje obveza iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Ograničenje prethodnih stavaka ne primjenjuje se na obveze povezane sa zaduživanjem države i s upravljanjem dugom države.

(5) Plaćanja koja proizlaze iz obveza preuzetih u skladu s ovim člankom proračunski korisnik mora kao obvezu uključiti u godinu u kojoj obveza dopijeva.

Preraspodjela sredstava

Članak 38.

(1) Proračunska sredstva ne mogu se preraspodijeliti, osim pod uvjetima i na način kako je utvrđeno ovim Zakonom i zakonom odnosno odlukom o izvršavanju proračuna.

(2) Proračunske stavke za otplatu glavnice i kamate javnoga duga mogu se izvršavati u iznosima iznad planiranih.

(3) Proračunska sredstva ne mogu se, osim pod uvjetima propisanim zakonom odnosno odlukom o izvršavanju proračuna, preraspodijeliti između Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja.

(4) Vlada odnosno poglavarstvo o preraspodjelama izvještava Sabor odnosno predstavničko tijelo u roku utvrđenom u zakonu odnosno odluci o izvršavanju proračuna.

V. IZVRŠAVANJE PRORAČUNA

Prihodi proračuna i uplate u proračun

Članak 39.

(1) Državno tijelo odnosno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorno za prikupljanje proračunskih prihoda, odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima donesenima na temelju zakona.

(2) Prihodi proračuna ubiru se i uplaćuju u proračun u skladu sa zakonom ili drugim propisima, neovisno o visini prihoda planiranih u proračunu.

(3) Proračunski korisnici moraju utvrđivati potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti i uplaćivati te prihode i primitke u proračun.

(4) Proračunski korisnici odgovorni su za naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanje svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama.

Članak 40.

(1) Proračunski korisnici mogu sklapati ugovore o nabavi roba, obavljanju usluga i ustupanju radova u visini dodijeljenih financijskih sredstava, a u skladu s godišnjim planom nabave, zakonom koji uređuje ovo područje i napucima koje donosi ministar financija.

(2) Odredbe stavka 1. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju i na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihove korisnike.

Planiranje likvidnosti proračuna

Članak 41.

(1) Ministarstvo financija odnosno upravno tijelo za financije planira likvidnost proračuna u skladu s novčanim tokom proračuna na osnovi mjesečnih planova za izvršavanje proračuna, koje izrađuje Ministarstvo financija, odnosno upravno tijelo za financije.

(2) Ministarstvo financija odnosno upravno tijelo za financije utvrđuje mjesečnu proračunsku dodjelu sredstava u skladu s likvidnosti proračuna i preuzetim obvezama proračunskog korisnika do visine planirane u godišnjem financijskom planu proračunskog korisnika.

(3) Ministarstvo financija izvještava proračunskog korisnika o dodjeli sredstava barem 10 radnih dana prije početka razdoblja na koje se odnosi.

(4) Ministar financija pravilnikom propisuje postupak i uvjete kojih se treba pridržavati pri utvrđivanju proračunskih dodjela iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, te mjere u slučaju nepoštivanja propisanih dodjela.

(5) Ministar financija, odnosno predsjednik poglavarstva ima pravo obustaviti od izvršenja odluku koja je u suprotnosti s ovim Zakonom ili proračunom.

(6) Odredbe stavaka od 1. do 2. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihove korisnike.

Članak 42.

Proračun se izvršava na temelju mjesečnih proračunskih odobrenja proračunskim korisnicima u skladu s raspoloživim sredstvima.

Članak 43.

Proračunski korisnici smiju preuzimati obveze najviše do visine sredstava osiguranih u posebnom dijelu proračuna ako je njihovo izvršavanje usklađeno s mjesečnim proračunskom dodjelom.

Članak 44.

Ministarstva odnosno državna tijela nadležna za proračunske korisnike iz svoga djelokruga i druga državna tijela koja nemaju nadležno ministarstvo ili drugo tijelo za njih nadležno utvrđuju mjesečne planove izvršavanja rashoda i izdataka svojih korisnika u okviru mjesečne dodjele.

Proračunska zaliha

Članak 45.

(1) U proračunu se utvrđuju sredstva za proračunsku zalihu.

(2) Sredstva proračunske zalihe koriste se za nepredviđene namjene, za koje u proračunu nisu osigurana sredstva, ili za namjene za koje se tijekom godine pokaže da za njih nisu utvrđena dostatna sredstva jer ih pri planiranju proračuna nije bilo moguće predvidjeti.

(3) Sredstva proračunske zalihe koriste se za financiranje rashoda nastalih pri otklanjanju posljedica elementarnih nepogoda, epidemija, ekoloških nesreća ili izvanrednih događaja koji mogu ugroziti okoliš i ostalih nepredvidivih nesreća, za izvršavanje sudskih odluka i nagodbi za isplatu naknade i rente te za druge nepredviđene rashode u tijeku godine.

(4) Sredstva proračunske zalihe iz stavaka 2. i 3. ovoga članka mogu iznositi najviše 0,50 posto proračunskih prihoda bez primitka.

(5) Visina sredstava proračunske zalihe iz stavka 4. ovoga članka utvrđuje se zakonom odnosno odlukom o izvršavanju proračuna.

(6) Sredstva proračunske zalihe ne mogu se koristiti za kreditiranje.

Članak 46.

(1) O korištenju sredstava proračunske zalihe iz članka 45. ovoga Zakona odlučuje Vlada odnosno poglavarstvo do određenog iznosa, predsjednik Vlade odnosno predsjednik poglavarstva i ministar financija.

(2) Visina korištenja sredstava iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se zakonom odnosno odlukom o izvršavanju proračuna.

(3) Ministar financija obavezan je svaki mjesec izvijestiti Vladu, a predsjednik poglavarstva poglavarstvo o korištenju proračunske zalihe iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 47.

Vlada odnosno poglavarstvo obvezno je polugodišnje izvijestiti Sabor odnosno predstavničko tijelo o korištenju proračunske zalihe iz članka 46. ovoga Zakona.

Članak 48.

Ako se tijekom godine, na temelju propisa, smanji djelokrug ili nadležnost proračunskog korisnika, zbog čega se smanjuju sredstva, ili ako se ukine proračunski korisnik, neutrošena sredstva za njegove rashode i izdatke prenose se u zalihu proračuna ili na proračunskog korisnika koji preuzme njegove poslove.

Namjenski prihodi i primici te rashodi i izdaci proračuna

Članak 49.

(1) Namjenski prihodi i primici proračuna jesu pomoći, prihodi i primici proračunskih fondova, prihodi od vlastite djelatnosti proračunskih korisnika, prihodi od prodaje ili zamjene državnog odnosno lokalnog vlasništva i naknade s naslova osiguranja.

(2) Prihodi i primici iz stavka 1. ovoga članka prihod su odnosno primitak proračuna.

(3) Zakonom odnosno odlukom o izvršavanju državnog proračuna odnosno proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave određuje se obveza uplaćivanja prihoda i primitaka iz stavka 1. ovoga članka u proračun.

(4) Zakonom odnosno odlukom o izvršavanju proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu se propisati i druge vrste namjenskih prihoda i primitaka te rashoda i izdataka.

Članak 50.

(1) Ako su namjenski prihodi i primici u proračun uplaćeni u nižem opsegu nego što je iskazano u proračunu, korisnik može preuzeti i plaćati obveze samo u visini stvarno uplaćenih odnosno raspoloživih sredstava.

(2) Ministar financija pravilnikom, a poglavarstvo svojim aktom uređuje namjenu i uvjete korištenja te način iskazivanja i evidentiranja namjenskih prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u proračun za sredstva vlastite djelatnosti.

Članak 51.

Plaćanje predujma moguće je samo iznimno i na temelju prethodne suglasnosti Ministarstva financija, odnosno poglavarstva.

Prijenos namjenskih prihoda i primitaka**Članak 52.**

(1) Namjenski prihodi i primici koji nisu bili iskorišteni u prethodnoj godini, osim onih koje proračunski korisnik ostvari vlastitom djelatnošću, prenose se u proračun za tekuću proračunsku godinu.

(2) Za opseg prenesenih prihoda i primitaka iz stavka 1. ovoga članka povećava se financijski plan proračunskog korisnika.

Povrat donacija**Članak 53.**

(1) Proračunski korisnik - primatelj donacije koji nije iskoristio donaciju na način i pod uvjetima što ih je utvrdio donator, mora u financijskom planu osigurati prihode za donaciju čiji povrat zahtijeva donator.

(2) Za iznos nenamjenski utrošenih sredstava iz stavka 1. ovoga članka korisniku će se umanjiti proračunska sredstva u godini u kojoj mora vratiti primljenu donaciju.

Dodjela sredstava**Članak 54.**

(1) Zahtjev za dodjelu sredstava za nabavu roba, obavljanje usluga i ustupanje radova mora se temeljiti na propisima o javnoj nabavi.

(2) Zahtjev za dodjelu potpora mora se temeljiti na posebnim propisima o državnim potporama.

Isplata sredstava iz proračuna

Članak 55.

(1) Svaki rashod i izdatak iz proračuna mora se temeljiti na vjerodostojnoj knjigovodstvenoj ispravi kojom se dokazuje obveza plaćanja.

(2) Odgovorna osoba mora prije isplate provjeriti i potpisati pravni temelj i visinu obveze koja proizlazi iz knjigovodstvene isprave.

(3) Ministar financija uređuje pravilnikom, a poglavarstvo svojim aktom način preuzimanja obveza i izvještavanja o preuzetim obvezama te način isplate iz proračuna.

Povrat sredstava u proračun

Članak 56.

(1) Ako se naknadno utvrdi da je isplata iz proračuna izvršena nezakonito i/ili neopravdano, proračunski korisnik mora odmah zahtijevati povrat proračunskih sredstava u proračun.

(2) Ako se proračunskim nadzorom utvrdi da su sredstva korištena suprotno zakonu ili proračunu, proračunski inspektor donosi odluku o povratu sredstava u proračun.

(3) Za sredstva iz stavka 1. ovoga članka vraćena u proračun u istoj proračunskoj godini, povećava se stavka financijskog plana korisnika s koje su sredstva bila isplaćena.

(4) Sredstva iz stavka 1. ovoga članka vraćena u proračun u sljedećoj proračunskoj godini, uplaćuju se u ostale prihode proračuna.

Proračunski fond

Članak 57.

(1) Proračunski fond osniva se posebnim zakonom, međunarodnim ugovorom ili odlukom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (u nastavku teksta: akt o osnivanju proračunskog fonda).

(2) Proračunski fond ima račun u okviru računa proračuna koji otvara država odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za odvojeno vođenje određenih prihoda i primitaka te rashoda i izdataka i za posebne namjene.

(3) Akt o osnivanju proračunskog fonda mora sadržavati:

1. namjenu proračunskog fonda,
2. vrijeme za koje je proračunski fond osnovan,
3. ministarstvo odnosno upravno tijelo nadležno za upravljanje proračunskim fondom i raspolaganje sredstvima proračunskog fonda,
4. izvore financiranja proračunskog fonda.

Financiranje proračunskog fonda i odgovornost za obveze proračunskog fonda

Članak 58.

(1) Proračunski fond se financira:

1. iz proračunskih sredstava osiguranih u proračunu za tekuću godinu,
2. iz namjenskih prihoda i primitaka proračuna koji su utvrđeni kao namjenski prihodi i primici proračunskog fonda,
3. iz prihoda i primitaka od upravljanja slobodnim novčanim sredstvima proračunskog fonda.

(2) Obveze proračunskog fonda pokrivaju se iz sredstava fonda.

Upravitelj proračunskog fonda

Članak 59.

(1) Upravitelj proračunskog fonda je nadležno ministarstvo odnosno poglavarstvo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(2) Sredstva proračunskog fonda i obveze proračunskog fonda preuzima upravitelj.

Posebnosti raspolaganja sredstvima proračunskog fonda

Članak 60.

(1) Isplate na teret proračunskog fonda mogu se izvršavati do visine raspoloživih sredstava proračunskoga fonda, a obveze se mogu preuzeti do razine propisane zakonom odnosno odlukom o izvršavanju proračuna.

(2) Neiskorištena sredstva na računu proračunskog fonda na kraju tekuće godine prenose se u sljedeću proračunsku godinu.

Prestanak proračunskog fonda

Članak 61.

(1) Proračunski fond prestaje:

1. kada protekne vrijeme za koje je osnovan,
2. kada se postigne njegova namjena,
3. ako ne ispuni namjenu zbog koje je osnovan,
4. ako su sredstva proračunskog fonda nedostatna za ispunjavanje njegove namjene.

(2) Odgovorna osoba ministarstva, odnosno poglavarstva mora u roku 30 dana nakon nastupa uvjeta iz stavka 1. ovoga članka predložiti Vladi odnosno poglavarstvu izmjenu akta o osnivanju proračunskog fonda.

(3) Odluku iz stavka 2. ovoga članka donosi Sabor odnosno predstavničko tijelo.

(4) U slučaju donošenja akta iz stavka 3. ovoga članka neutrošena sredstva fonda uplaćuju se na račun osnivača.

Sustav računa za izvršavanje državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Članak 62.

(1) Državni proračun i proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju jedan račun za sva plaćanja.

(2) Proračunski korisnici imaju jedan račun koji je dio računa proračuna iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Odgovorna osoba proračuna, odnosno proračunskog korisnika otvara račun iz stavka 1. i 2. ovoga članka.

VI. UPRAVLJANJE IMOVINOM DRŽAVE I JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Imovina države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Članak 63.

(1) Imovina države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, prema ovome Zakonu, jest financijska i nefinancijska imovina u vlasništvu države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(2) Za izvršavanje javnih službi i djelatnosti u javnom interesu može država odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave svojom imovinom osnovati ustanove, fondove, trgovačka društva i druge pravne osobe.

Upravljanje financijskom imovinom

Članak 64.

(1) Raspoloživim novčanim sredstvima na računu proračuna u skladu sa člankom 62. ovoga Zakona upravlja ministar financija, odnosno poglavarstvo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(2) Novčana sredstva iz stavka 1. ovoga članka mogu se položiti u Hrvatsku narodnu banku, poslovnu banku i ulagati u državne vrijednosne papire, poštujući načela sigurnosti, likvidnosti i isplativosti ulaganja.

(3) Uvjete ulaganja novčanih sredstava iz stavka 2. ovoga članka propisuje ministar financija pravilnikom, a poglavarstvo svojim aktom.

(4) Odluku o izboru banke iz stavka 2. ovoga članka donosi ministar financija odnosno poglavarstvo.

(5) Novčana sredstva iz stavka 2. ovoga članka ne smiju se ulagati u dionice i udjele trgovačkih društava.

Članak 65.

(1) Nadležna ministarstva pravilnikom, odnosno poglavarstvo svojim aktom utvrđuje obavljanje javnih službi i djelatnosti u javnom interesu, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno, i to:

1. za usklađivanje programa rada i financijskih planova ustanova, fondova i drugih pravnih osoba te financiranje djelatnosti tih pravnih osoba prema potvrđenim programima;
2. za nadzor nad odobrenim programima pravnih osoba;
3. za nadzor nad zaduživanjem pravnih osoba;
4. za ostvarivanje različitih vlasničkih prava u udjelu u kapitalu.

(2) Vlada uredbom odnosno poglavarstvo svojim aktom propisuje nadležno tijelo koje vodi središnji registar pravnih osoba i imovine u vlasništvu države odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Obveze pravnih osoba u vezi s izvještavanjem i revidiranjem računovodstvenih iskaza

Članak 66.

(1) Pravne osobe u kojima Republika Hrvatska odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima najmanje 25 posto udjela u kapitalu moraju najkasnije u roku 9 mjeseci po isteku poslovne godine, ali najmanje 30 dana prije objave poziva za sjednicu skupštine, dostaviti Vladi odnosno poglavarstvu dnevni red sjednice skupštine te podnijeti sve revizijske izvještaje i izvještaje nadzornih tijela za proteklu poslovnu godinu, ako ih ne sadrži dnevni red sjednice skupštine.

(2) Vlada odnosno poglavarstvo može podnijeti Saboru zahtjev za izvanrednu reviziju poslovanja pravnih osoba koje potpadaju pod nadležnost Državnog ureda za reviziju, a u kojima Republika Hrvatska odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima najmanje 25 posto udjela u kapitalu.

Osnivanje i prestanak pravnih osoba te stjecanje i prodaja kapitalnih uloga u trgovačkim društvima

Članak 67.

(1) O osnivanju i prestanku pravnih osoba čiji je osnivač ili suosnivač država odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave odlučuje Sabor odnosno predstavničko tijelo na prijedlog Vlade odnosno poglavarstva, osim ako posebnim zakonima ili Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi nije drugačije utvrđeno.

(2) Vlada odnosno predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave može, na prijedlog nadležnog ministra odnosno poglavarstva, odlučiti o kupnji dionica ili udjela u trgovačkom društvu ako su za kupnju osigurana sredstva u proračunu i ako se s time štiti javni interes odnosno interes jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(3) Odredbe stavka 2. ovoga članka ne odnose se na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su korisnici pomoći iz državnog proračuna.

(4) U slučaju da prestane javni interes Republike Hrvatske odnosno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za vlasništvo dionica ili udjela u kapitalu pravnih osoba, Sabor odnosno predstavničko tijelo, na prijedlog Vlade odnosno poglavarstva, odlučuje da se dionice odnosno udjeli u kapitalu prodaju, ako to nije u suprotnosti s posebnim zakonom.

**Svota od prodaje udjela i uloga u kapitalu
države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave**

Članak 68.

(1) Svota od prodaje udjela i uloga u kapitalu iz članka 67. ovoga Zakona koristi se samo za otplatu dugova u Računu financiranja.

(2) Ako se sredstva iz stavka 1. ovoga članka ostvare u iznosu većem od potrebnog za otplatu duga iz stavka 1., koriste se za nabave nefinancijske i financijske imovine.

(3) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područna (regionalne) samouprave.

Naplata regresnih zahtjeva s naslova jamstva

Članak 69.

(1) Ako su za ispunjenje obveza iz ugovora o zajmu ili drugih obveza, za koje je proračun jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dao jamstvo, korištena sredstva proračuna, uspostavlja se potraživanje od glavnoga dužnika umjesto kojega je bila plaćena obveza.

(2) Predsjednik poglavarstva odmah nakon izvršenja plaćanja obveza iz stavka 1. ovoga članka pokreće postupak za naplatu regresnog zahtjeva od glavnoga dužnika na osnovi ugovora o osiguranju potraživanja.

Pretvaranje potraživanja u udjel u kapitalu

Članak 70.

(1) Država može steći udjel u kapitalu trgovačkih društava bez naknade i iz sredstava proračuna.

(2) Udjele u kapitalu trgovačkog društva država može stjecati:

1. prijebojem dospjelih nenaplaćenih poreza, doprinosa i drugih obveznih davanja dužnika;
2. prijebojem potraživanja s osnove danih zajmova i plaćenih jamstava;
3. ulaganjem pokretnina i nekretnina, osim nekretnina koje se koriste za obavljanje javnih službi;
4. zamjenom dionica i udjela;
5. kupovinom iz sredstava proračuna.

(3) O stjecanju udjela države u kapitalu trgovačkog društva iz stavka 2. točke 1., 2. 3. i 4. ovoga članka odlučuje Vlada, na prijedlog nadležnog ministarstva, uz suglasnost Ministarstva financija.

(4) O stjecanju udjela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u kapitalu trgovačkog društva iz stavka 2. točke 2., 3. i 4. ovoga članka odlučuje predstavničko tijelo na prijedlog poglavarstva.

Otpis, djelomičan otpis, odgoda i obročno plaćanje duga državi

Članak 71.

(1) *Uz suglasnost Vlade ministar financija može na zahtjev dužnika, uz primjereno osiguranje i kamate, odgoditi plaćanje, ugovoriti s dužnikom obročnu otplatu duga ili promijeniti predvidivu dinamiku plaćanja duga ako se time bitno poboljšavaju dužnikove mogućnosti otplate duga, od kojega inače ne bi bilo moguće naplatiti cjelokupan dug po osnovi danih državnih jamstava.*

(2) *Ministar financija pravilnikom propisuje način osiguranja i kamate za odgodu dužnikova plaćanja duga državi iz stavka 1. ovoga članka.*

(3) *Ministar financija može odmah zahtijevati isplatu cjelokupnoga duga, čija je naplata odgođena, ako koji od obroka nije pravodobno plaćen.*

(4) *Uz suglasnost Vlade odnosno poglavarstva ministar financija odnosno predsjednik poglavarstva može otpisati ili djelomično otpisati plaćanje duga do visine utvrđene u zakonu odnosno odluci kojom se uređuje izvršavanje proračuna za pojedinu godinu, ako bi troškovi postupka naplate potraživanja bili u nerazmjeru s visinom potraživanja.*

(5) *Pod dugovima se u ovome članku ne podrazumijevaju dugovi prema državi odnosno jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave s naslova obveznih davanja.*

Stjecanje nefinancijske dugotrajne imovine države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Članak 72.

(1) *Nefinancijska dugotrajna imovina može se stjecati kupnjom samo u opsegu potrebnom za ispunjavanje zadaća korisnika državnog proračuna odnosno proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.*

(2) *Za stjecanje imovine bez naknade treba dobiti prethodnu suglasnost Vlade odnosno poglavarstva ili drugog statutom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ovlaštenog tijela ako bi takvo stjecanje prouzročilo veće troškove za državu odnosno jedinicu lokalne i područne (regionalne) samouprave.*

(3) *Vlada odlukom, na prijedlog ministra financija, propisuje načela i standarde za provedbu odredaba iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, pri čemu mora poštovati načela učinkovitosti i ekonomičnosti.*

(4) Načela i standardi iz stavka 3. ovoga članka primjenjuju se i na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Upravljanje nefinancijskom dugotrajnom imovinom

Članak 73.

(1) Proračunski korisnici upravljaju nefinancijskom dugotrajnom imovinom koju posjeduju prema ovome Zakonu, što podrazumijeva korištenje imovine, njezino održavanje i davanje u zakup.

(2) Čelnik korisnika mora imovinom kojom upravlja upravljati s brigom dobrog gospodara i voditi popis o toj imovini u skladu sa člankom 126. ovoga Zakona.

(3) Nefinancijska dugotrajna imovina mora se osigurati ako je to propisano zakonom.

(4) O osiguranju nefinancijske dugotrajne imovine u drugim okolnostima odlučuje čelnik korisnika, poštujući analize troškova i koristi te načela učinkovitosti i ekonomičnosti raspolaganja proračunskim sredstvima.

(5) Nadoknada za štetu nastalu na neosiguranoj nefinancijskoj dugotrajnoj imovini isplaćuje se iz proračuna.

(6) Ministar financija pravilnikom propisuje za državu i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave zajednička mjerila za provedbu stavka 4. ovoga članka.

Sredstva od prodaje i zamjene nefinancijske dugotrajne imovine države odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i od nadoknade štete s osnove osiguranja

Članak 74.

Sredstva od prodaje i zamjene nefinancijske dugotrajne imovine države odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i od nadoknade štete s osnove osiguranja koriste se samo za održavanje ili kupnju nefinancijske imovine države odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

VII. ZADUŽIVANJE, UPRAVLJANJE DUGOVIMA, JAMSTVA DRŽAVE I JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE TE JAVNOG SEKTORA

Zaduživanje i državni dug

Članak 75.

(1) Financijske obveze preuzete u ime i za račun države u skladu s propisima čine državni dug te su državna obveza.

(2) *Država se može zadužiti u zemlji i inozemstvu u opsegu propisanom zakonom.*

(3) Zakonom kojim se uređuje izvršavanje godišnjeg proračuna utvrđuje se gornji iznos novog zaduživanja, kao i obveza s osnove tekućih otplata državnoga duga (te druga kratkoročna zaduživanja).

(4) U razdoblju privremenog financiranja država se može zadužiti do visine koja je potrebna za otplatu glavnice državnoga duga u tom razdoblju.

Članak 76.

Državni dug može biti u obliku ugovora o zajmu, emisije vrijednosnih papira ili u drugim odgovarajućim oblicima zaduživanja.

Članak 77.

(1) Državni dug nastaje u sljedećim slučajevima:

1. za financiranje proračunskog deficita,
2. *za financiranje investicijskih projekata i posebnih programa, prema odobrenju Sabora,*
3. za refinanciranje neplaćenog državnog duga na datum dospijeća, a prije tog datuma,
4. za podmirenje dospjelih plaćanja u svezi s državnim jamstvima,
5. za potporu državnoj platnoj bilanci.

(2) Refinanciranje se može primijeniti u sljedeće svrhe:

1. za smanjenje postojeće visine troškova otplate državnoga duga,
2. za produženje prosječnog vremena dospijeća (promjena trajanja otplate) državnoga duga,
3. za postizanje uravnoteženog rasporeda plaćanja otplate državnoga duga.

(3) Vlada odlukom utvrđuje uvjete koje investicijski projekti iz stavka 1. točka 2. ovoga članka trebaju ispunjavati te postupak razmatranja i prihvatanja njihova financiranja.

Članak 78.

(1) Državni dug može se ugovoriti i platiti u kunama ili stranoj valuti.

(2) Kada se držani dug usklađuje u kunama, obveze iskazane u stranoj valuti preračunavaju se prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan usklađenja.

Članak 79.

(1) Dospjele obveze s naslova plaćanja kamata i glavnice državnoga duga prioritetna su plaćanja države.

(2) Država ne odgovara za plaćanje obveza koje nije izričito prihvatila sukladno ovome Zakonu ili nekim drugim posebnim zakonima.

Članak 80.

(1) Evidencije o državnom dugu, državnim jamstvima i zajmovima objavljuju se u Narodnim novinama dvaput godišnje.

(2) Vlada ne može jednostrano mijenjati ugovorene uvjete glede državnoga duga, državnih jamstava i danih zajmova.

Članak 81.

S računa državnog proračuna mogu se, u smislu ovoga Zakona, podmirivati sve kamate i glavnice po državnom dugu i državnim jamstvima, u skladu s uvjetima i rokovima koje je ugovorila država.

Upravljanje državnim dugom

Članak 82.

(1) Država može uzimanjem zajmova i izdavanjem vrijednosnih papira stjecati sredstva potrebna za povrat državnoga duga prije njegova dospijeca ili za otkup vlastitih vrijednosnih papira.

(2) Vlada može prijevremeno otkupiti državne obveznice te prijevremeno otplatiti bankovne i druge kredite u slučajevima kada je otkup obveznica i prijevremena otplata kredita dopuštena ugovorom tako da se, sukladno propisima, prijevremeno plaćanje može obaviti sredstvima iz povoljnijeg oblika zaduživanja te time ostvariti ušteda u otplati kamata i druge pogodnosti kredita.

(3) Vlada može sklopiti poslove s izvedenim financijskim instrumentima radi postizanja povoljnije valutne i kamatne strukture državnoga duga te što manjeg rizika pri međuvalutnim promjenama i porastu kamatnih stopa.

(4) Ministarstvo financija predložit će Vladi provedbu radnji iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka.

Članak 83.

Zakon o izvršavanju državnog proračuna za proračunsku godinu utvrđuje:

1. ukupan iznos novoga državnog duga i državnih jamstava koji se mogu preuzeti ili izdati u tijeku proračunske godine,
2. ukupan iznos državnoga duga na kraju proračunske godine.

Članak 84.

(1) U svrhu praćenja usklađenosti s ograničenjima iz članka 83., iznosi državnoga duga i državnih jamstava koji nisu iskazani u kunama preračunavaju se prema tečaju Hrvatske narodne banke na dan nastanka obveze.

(2) Kada se državni vrijednosni papiri izdaju uz popust ili proviziju, visina tih pokazatelja izračunava se na temelju nominalne vrijednosti državnih vrijednosnih papira.

Članak 85.

(1) Omjer nepodmirenog iznosa državnoga duga na kraju godine u odnosu na projekciju bruto domaćeg proizvoda može biti veći od prošlogodišnjeg omjera, s tim da navedeni omjer ne bude veći od 60 posto bruto domaćeg proizvoda.

(2) U svrhu izračuna omjera iz stavka 1. koristi se iznos bruto domaćeg proizvoda prema tekućim cijenama, preuzet iz trogodišnje projekcije proračuna koje odobrava Vlada, i iznos konsolidiranoga državnog duga iskazan u kunama, preračunat prema tečaju iz trogodišnje projekcije proračuna koji je odobrio Sabor ili Vlada.

Članak 86.

(1) Odluku o visini državnoga duga i državnih jamstava donosi Sabor na prijedlog Vlade.

(2) Odluka iz stavka 1. ovoga članka donosi se u skladu s iznosima i namjenama utvrđenima godišnjim proračunom i zakonom o izvršavanju državnog proračuna.

(3) Odluku o davanju državnih jamstava donosi Vlada, osim državnih jamstava koje su u nadležnosti Sabora.

(4) Ugovore o zaduživanju državnog proračuna i izdavanju jamstva potpisuje ministar financija.

(5) O vrsti zajma i vrsti instrumenta osiguranja otplate zajma odlučuje Vlada na prijedlog Ministarstva financija.

(6) Ministarstvo financija predlaže Vladi najpogodnije oblike zaduživanja.

(7) Vlada može predložiti mjere ograničenja u vezi sa zaduživanjem jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i izvanproračunskih fondova navedenih u zakonu o izvršavanju državnog proračuna za određenu godinu.

(8) Ministarstvo financija vodi popis duga, izdanih jamstava i zajmova.

Članak 87.

(1) *Ministar financija izdaje državne vrijednosne papire i druge odgovarajuće oblike zaduživanja.*

(2) *Vlada može odrediti druga vladina tijela da zajedno s ministrom financija sudjeluju u pregovorima u vezi s državnim zajmovima.*

Članak 88.

(1) *Ministar financija može pozajmljena sredstva prenijeti državnim tijelima, financijskim institucijama i/ili drugim pravnim subjektima u skladu s ugovornim uvjetima, u slučaju kada se ugovorom o državnom zajmu omogućava namjensko financiranje.*

(2) *Državna tijela i financijske institucije iz stavka 1. ovoga članka mogu koristiti primljena sredstva za financiranje investicijskih projekata ili aktivnosti trećih strana koje ispunjavanju zahtjeve vjerovnika.*

(3) *Državna tijela i financijske institucije iz stavka 1. ovoga članka svaki mjesec do 15-og u mjesecu daju Ministarstvu financija informacije o stanju i kretanju sredstava u okviru odobrenog zajma.*

Članak 89.

(1) *Ministar financija priprema godišnji i polugodišnji izvještaj o stanju državnoga duga.*

(2) *Godišnji i polugodišnji izvještaj iz stavka 1. razmatra Vlada i dostavlja ga Saboru kao sastavni dio Vladina izvještaja o izvršenju proračuna za fiskalnu godinu.*

Članak 90.

(1) *Ministarstvo financija sastavlja smjernice trogodišnje strategije upravljanja državnim dugom, koje odobrava Vlada.*

(2) *Strategija iz stavka 1. usklađuje se svake godine te se zajedno s trogodišnjim projekcijama proračuna dostavlja na odobrenje Vladi.*

Članak 91.

Ministarstvo financija može provesti financijske transakcije u svrhu smanjenja rizika glede strukture državnog duga.

Uvjeti i načini sklapanja kreditnih poslova s inozemstvom**Članak 92.**

(1) Država sklapa kreditni posao s nerezidentom i daje jamstvo po kreditnom poslu s nerezidentom sukladno zakonu o izvršavanju proračuna za tekuću godinu ili na temelju posebnog zakona za svaki kreditni posao.

(2) Ugovori o kreditnom poslu i ugovore o jamstvu iz stavka 1. ovoga članka sklopljeni sa nerezidentima koji su subjekti međunarodnog prava te međunarodni ugovori na osnovi sukcesije temeljem kojih za državu nastaju ili mogu proistći financijske obveze potvrđuju se zakonom.

(3) Zakonom iz stavaka 1. i 2. ovoga članka uređuju se izvori financijskih sredstava te uvjeti i načini podmirivanja obveza države koje proistječu ili mogu proistći na osnovi ugovorenih kredita ili jamstava.

Članak 93.

(1) Zakonom o izvršavanju državnog proračuna Sabor može ovlastiti Vladu da sklapa kreditne poslove za određene namjene i daje jamstva određenim domaćim pravnim osobama u okviru svote za te namjene, utvrđene državnim proračunom za svaku pojedinu godinu.

(2) Na prijedlog Ministarstva financija Vlada izdaje suglasnost za kreditne poslove i za jamstva iz stavka 1. ovoga članka na temelju posebne odluke za svaki pojedini posao.

(3) Odluke iz stavka 2. ovoga članka objavljuju se u Narodnim novinama.

(4) O sklopljenim kreditnim poslovima i danim jamstvima iz stavka 1. ovoga članka Vlada izvještava Sabor polugodišnje.

Članak 94.

(1) Pravna osoba u većinskom izravnom ili neizravnom državnom vlasništvu sklapa kreditne poslove ili daju jamstva na osnovu suglasnosti Vlade, ako vrijednost posla ili jamstvo prelazi iznos utvrđen zakonom o izvršavanju državnog proračuna.

(2) Suglasnost Vlade iz stavka 1. ovoga članka sadrži odredbe o obvezi otplate kredita do konačne otplate i odredbe o ostalim jamstvima glede obeštećenja i osiguranja državnog proračuna u slučaju promjene vlasničkih odnosa kod korisnika kredita ili jamstva.

(3) Pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka mora osigurati da se kreditni posao ne dijeli s namjerom izbjegavanja odredbe iz stavka 1. ovoga članka.

(4) *Kreditni poslovi s inozemstvom obvezno se registriraju u Hrvatskoj narodnoj banci.*

(5) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

Dug s državnim jamstvom

Članak 95.

(1) *Sve financijske obveze za koje su Vlada odnosno Sabor izdali jamstva u ime i za račun države u skladu s propisima čine javni dug.*

(2) Kriterije i uvjete za odobravanje državnih jamstava propisat će se zakonom o izvršavanju državnog proračuna.

(3) Odredbe ovoga članka na odgovarajući način se primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 96.

(1) *Ministarstvo financija sudjeluje u pregovorima o davanju zajmova s državnim jamstvom te u ime Vlade odobrava ugovore o izdavanju državnih jamstava u skladu s odlukom Vlade.*

(2) *Vlada može odrediti i druga državna tijela da zajedno s Ministarstvom financija sudjeluju u pregovorima o zajmovima s državnim jamstvom.*

Članak 97.

Svi prijedlozi izmjena i dopuna ugovora o zajmu ili ugovora o jamstvu u slučajevima kada su državna jamstva već izdana daju se uz prethodno odobrenje ministra financija.

Članak 98.

(1) *Korisnici zajmova u okviru zajmova s državnim jamstvom svaki mjesec do 15-og u mjesecu Ministarstvu financija dostavljaju informacije o stanju i kretanju sredstava u okviru odobrenog zajma.*

(2) *Ministar financija prema potrebi može zatražiti dodatne informacije o zajmovima s državnim jamstvom od tijela državne uprave koja su predložila izdavanje državnoga jamstva, a koji ih dostavljaju u roku 15 dana od zaprimanja zahtjeva.*

Članak 99.

Ministarstva nadležna za tražitelje jamstva dužna su u roku 15 dana od podnošenja zahtjeva za suglasnost dati Ministarstvu financija mišljenje o razvojnim promjenama i restrukturiranju društva tražitelja, te ocjenu mogućnosti otplate kredita.

Članak 100.

(1) Korisnici zajmova s državnim jamstvom dužni su uredno i redovito plaćati sve obveze prema vjerovniku.

(2) Plaćanje u vezi s izdanim državnim jamstvom izvršava se:

1. kada korisnik zajma ne izvrši potpuno ili djelomično plaćanje u skladu s uvjetima iz ugovora o zajmu;

2. kada vjerovnik poduzme mjere i aktivnosti koje su utvrđene ugovorom o zajmu i o naplati dospjelih obveza od korisnika zajma.

Članak 101.

Kada se uvjeti iz članka 100. stavak 2. točka 2. ne uređuju ugovorom o izdavanju državnog jamstva, ministar financija zajedno s vjerovnikom utvrđuje mjere koje se imaju poduzeti u slučaju dospjeća naplate iz državnog jamstva i rokove u kojima država treba podmiriti dospjele neplaćene obveze sukladno posebnim propisima.

Članak 102.

Ministar financija posebnim ugovorom s korisnikom zajma s državnim jamstvom utvrđuje kako će od datuma plaćanja po državnom jamstvu, država steći prava vjerovnika na iznos izvršenog plaćanja u vezi s obvezama iz ugovora o zajmu.

Članak 103.

(1) Korisnik zajma dužan je platiti državi svaki iznos koji je država platila na osnovi izdanog državnog jamstva.

(2) Ministar financija poduzima sve mjere utvrđene ugovorom i zakonskim propisima za povrat iznosa plaćenih po državnom jamstvu.

(3) Ministar financija pravilnikom propisuje uvjete i način izdavanja državnih jamstava.

Zaduživanje i davanje jamstva jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Članak 104.

(1) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može se zaduživati uzimanjem kredita i izdavanjem vrijednosnih papira.

(2) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izdaje vrijednosne papire na temelju zakona.

Članak 105.

(1) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može se dugoročno zadužiti samo za investiciju koja se financira iz njezina proračuna, a koju potvrdi njezino predstavničko tijelo uz prethodnu suglasnost Vlade.

(2) Ugovor o zaduživanju sklapa predsjednik poglavarstva na osnovi donesenog proračuna, uz prethodno mišljenje ministra financija i suglasnost Vlade.

(3) Suglasnost iz stavka 1. ovoga članka obvezni je prilog ugovora o zaduživanju.

(4) O zahtjevu za davanje suglasnosti za zaduživanje Vlada odlučuje u roku 40 dana nakon podnošenja zahtjeva.

(5) Suglasnost se ne izdaje ako je zahtjev u suprotnosti sa zakonom.

(6) Ministar financija pravilnikom propisuje obvezne sastojke zahtjeva, obvezne priloge i dokumentaciju, način izvještavanja o zaduživanju te o davanju suglasnosti za zaduživanje i davanju jamstava.

(7) Ugovor sklopljen protivno odredbama stavka 2. ovoga članka ništav je.

(8) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dvaput godišnje - u srpnju i do 31. prosinca tekuće godine - izvještava Ministarstvo financija o otplati zajma za koji je dobila suglasnost Vlade iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 106.

(1) Ukupna godišnja obveza jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave iz članka 104. ovoga Zakona može iznositi najviše do 20 posto ostvarenih prihoda u godini koja prethodi godini u kojoj se zadužuje.

(2) U iznos ukupne godišnje obveze iz stavka 1. ovoga članka uključen je iznos godišnjeg anuiteta po kreditima, obveze na osnovi izdanih vrijednosnih papira, danih jamstava i suglasnosti iz prethodnih godina te neplaćene obveze iz prethodnih godina.

(3) Godišnje obveze na osnovi izdanih vrijednosnih papira utvrđuju se za anuitetne obveznice u iznosu godišnjeg anuiteta, a za obveznice kod kojih se amortizira glavnica o dospijeću za pretpostavljeno dospijeće pripadajućeg godišnjeg dijela glavnice i pripadajućih kamata.

(4) Pod ostvarenim proračunskim prihodima podrazumijevaju se ostvareni prihodi pojedine jedinice lokalne samouprave iz članka 11. ovoga Zakona, umanjeni za prihode i primitke:

- 1. od domaćih i inozemnih pomoći i donacija iz državnog proračuna i proračuna drugih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,*
- 2. iz posebnih ugovora: sufinanciranje građana za mjesnu samoupravu,*
- 3. od domaćeg i inozemnog zajma.*

Članak 107.

(1) Pravna osoba u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i ustanova čiji je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave smije se zaduživati samo uz suglasnost većinskog vlasnika odnosno osnivača. Izdana suglasnost uračunava se u opseg mogućega zaduživanja vlasnika odnosno osnivača iz članka 106. ovoga Zakona.

(2) Dok se statutom ili odlukom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne propiše tko odlučuje o suglasnosti iz stavka 1. ovoga članka, odluku donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, razmjerno njenom udjelu u vlasništvu.

(3) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužna je izvijestiti Ministarstvo financija o danim suglasnostima dvaput godišnje, i to u srpnju i do 31. prosinca tekuće godine.

Članak 108.

(1) Jedinica područne (regionalne) samouprave može dati jamstvo jedinici lokalne samouprave na svojem području uz prethodnu suglasnost Vlade, pod uvjetima iz članka 106. ovoga Zakona.

(2) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može davati jamstva pravnoj osobi u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i javnoj ustanovi čiji je osnivač za ispunjenje obveza pravne osobe i ustanove. Dano jamstvo uključuje se u opseg njezina mogućega zaduživanja iz članka 106. ovoga Zakona.

(3) Dok se statutom ili odlukom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne propiše tko odlučuje o jamstvu iz stavka 2. ovoga članka, odluku donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, iz stavka 2., razmjerno njenom udjelu u vlasništvu.

(4) Ugovore o jamstvu u ime lokalne samouprave sklapa predsjednik poglavarstva.

(5) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužna je izvijestiti Ministarstvo financija o danim jamstvima u roku 30 dana nakon danog jamstva i obvezno do 31. prosinca tekuće godine.

Članak 109.

(1) Novoustrojena jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne smije se zaduživati, davati suglasnosti i jamstva za zaduživanje dok nisu uređeni međusobni imovinskopравни odnosi prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

(2) Nakon uređenja međusobnih imovinskopравниh odnosa smije se zaduživati i davati jamstva samo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koja na dan 31. prosinca godine kada je prestala djelovati prijašnja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nije prekoračila granicu za zaduživanje i davanje jamstava prema odredbama članka 106. ovoga Zakona.

(3) Ako se za novoustrojenu jedinicu lokalne i područne (regionalne) samouprave ne mogu ustanoviti ostvareni prihodi u godini koja prethodi godini zaduživanja, kao mjerilo koriste se procijenjeni prihodi u tekućoj godini.

Zaduživanje i davanje jamstava izvanproračunskih korisnika proračuna

Članak 110.

(1) Izvanproračunski korisnici državnog proračuna mogu se zadužiti i davati jamstva samo pod uvjetima koje utvrđuje Vlada odlukom na prijedlog ministra financija.

(2) Ukupna visina zaduženja i danih jamstava iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se zakonom o izvršavanju državnog proračuna za pojedinu godinu.

Članak 111.

(1) Izvanproračunski korisnici proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu se zadužiti i davati jamstva pod uvjetima koje utvrđuje predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(2) Ukupna visina zaduženja i danih jamstava iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se odlukom o izvršenju proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u skladu sa člankom 106. ovoga Zakona.

VIII. ODGOVORNOST ČELNIKA PRORAČUNSKOG KORISNIKA, FINANCIJSKOG KONTROLORA I RAČUNOPOLAGAČA

Nadležnosti čelnika proračunskog korisnika

Članak 112.

(1) Čelnik proračunskog korisnika odgovoran je za planiranje i izvršavanje dijela proračuna.

(2) Čelnik proračunskog korisnika odgovoran je za preuzimanje obveza, verifikaciju obveza, izdavanje naloga za plaćanje na teret proračunskih sredstava tijela koje vodi i utvrđivanje prava naplate te za izdavanje naloga za naplatu u korist proračunskih sredstava.

(3) Čelnik proračunskog korisnika odgovoran je za zakonitost, svrhovitost, učinkovitost i za ekonomično raspolaganje proračunskim sredstvima.

(4) Čelnik proračunskog korisnika može određena prava iz stavaka 1. i 2. ovoga članka po ovlaštenju prenijeti na druge osobe, te unutarnjim propisima urediti postupke temeljene na ovom Zakonu.

(5) Čelnik proračunskog korisnika nalogodavac je ovlašten za izdavanje naloga za plaćanje iz stavka 2. ovoga članka

(6) Odredbe stavaka od 1. do 5. ovoga članka na odgovarajući se način odnose na proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

**Razgraničenje nadležnosti između
financijskog kontrolora i računopolagača**

Članak 113.

(1) Financijski kontrolor proračunskog korisnika odgovoran je za zakonito izvršavanje naloga nalogodavca iz članka 112. ovoga Zakona u skladu s financijsko-računovodstvenim propisima.

(2) Računopolagač proračunskog korisnika odgovoran je za zakonito i svrsishodno trošenje javnog novca za namjene utvrđene proračunom i financijskim planom.

(3) Računopolagač može privremeno zadržati plaćanje ako je u suprotnosti s ovim Zakonom ili zakonom koji godišnje uređuje izvršavanje državnog proračuna.

(4) Funkcije financijskog kontrolora proračunskog korisnika i računopolagača proračunskog korisnika nespojive su.

(5) Odredbe stavaka od 1. do 4. ovoga članka na odgovarajući se način odnose na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

IX. PRORAČUNSKO RAČUNOVODSTVO

Sadržaj računovodstva

Članak 114.

Proračunskim računovodstvom uređuju se poslovne knjige, knjigovodstvene isprave i obrada podataka, sadržaj računa računskog plana, priznavanje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka, procjenjivanje bilančnih pozicija, revalorizacija, financijsko izvještavanje i druga područja u svezi s proračunskim računovodstvom.

Računovodstvena načela

Članak 115.

(1) Proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima: točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja, te na međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor.

(2) Proračunsko računovodstvo vodi se po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz računskog plana proračuna.

Primjena proračunskog računovodstva

Članak 116.

(1) Proračunsko računovodstvo primjenjuju proračuni i proračunski korisnici iz stavka 1. članka 2. ovoga Zakona.

(2) Proračunsko računovodstvo primjenjuju izvanproračunski korisnici iz stavka 2. članka 2. ovoga Zakona samo u pogledu financijskog izvještavanja.

Ovlasti za donošenje pravilnika

Članak 117.

(1) Ministar financija donosi pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu, te naputke o provedbi proračunskog računovodstva.

(2) Ministar financija donosi pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu.

Odgovornost i obveze

Članak 118.

(1) Odgovorna osoba proračunskog korisnika odgovorna je za ustroj te za zakonito i pravilno vođenje proračunskog računovodstva.

(2) Vođenje proračunskog računovodstva može se povjeriti ovlaštenoj stručnoj organizaciji ili osobi.

(3) Za sastavljanje financijskih izvještaja odgovorna je osoba koja rukovodi službom računovodstva proračunskog korisnika ili osoba kojoj je povjereno vođenje računovodstva.

(4) Odgovorna osoba proračunskog korisnika ili osoba koju on ovlasti potpisuje financijske izvještaje i odgovorna je za njihovo podnošenje.

Poslovne knjige

Članak 119.

(1) Poslovne knjige proračunskog korisnika jesu dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige.

(2) Ministar financija pravilnikom iz članka 117. stavak 1. propisuje vrstu, oblik i sadržaj poslovnih knjiga iz stavka 1. ovoga članka.

Knjigovodstvene isprave

Članak 120.

(1) Knjigovodstvena isprava pisani je ili memorirani elektronički dokaz o nastaloj poslovnoj promjeni.

(2) Unos podataka u poslovne knjige temelji se na vjerodostojnim, istinitim i urednim knjigovodstvenim ispravama.

(3) Odgovorna osoba proračunskog korisnika ili osoba koju on ovlasti ovjerava svojim potpisom odnosno elektroničkim potpisom vjerodostojnost knjigovodstvene isprave.

(4) Podatke iz stavka 2. ovoga članka odgovorna osoba osigurava i u pisanom obliku.

Priznavanje prihoda i rashoda i procjenjivanje bilančnih pozicija

Članak 121.

(1) Priznavanje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka temelji se na modificiranom računovodstvenom načelu nastanka događaja.

(2) Procjena imovine, obveza i izvora vlasništva obavlja se po modificiranom računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povijesnog troška.

(3) Proračun i proračunski korisnici revaloriziraju nefinancijsku dugotrajnu imovinu primjenom koeficijenta porasta proizvođačkih cijena industrijskih proizvoda.

(4) Ministar financija pravilnikom iz članka 117. stavak 1. ovoga Zakona propisuje pojam i značenje modificiranoga računovodstvenog načela nastanka događaja i postupak revalorizacije dugotrajne imovine.

Financijsko izvještavanje

Članak 122.

(1) Proračun i proračunski korisnici moraju sastavljati financijske izvještaje.

(2) Financijski izvještaji proračuna i proračunskih korisnika jesu: bilanca, izvještaj o prihodima i rashodima te primicima i izdacima, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza te izvještaj o ostvarenim vlastitim prihodima i rashodima. Sastavni su dio financijskih izvještaja i bilješke.

(3) Financijski izvještaji sastavljaju se za razdoblja u tijeku godine i za tekuću proračunsku godinu.

(4) Financijski izvještaji za razdoblja u tijeku godine čuvaju se do donošenja godišnjeg financijskog izvještaja, a godišnji financijski izvještaj čuva se trajno i u izvorniku.

(5) Korisnici iz članka 2. ovoga Zakona moraju izraditi i dostaviti mjesečne, tromjesečne, polugodišnje i godišnje financijske izvještaje u skladu s pravilnikom iz članka 117. stavak 2. ovoga Zakona.

(6) Ministar financija pravilnikom iz članka 117. stavak 2. propisuje oblik i sadržaj financijskih izvještaja, razdoblje za koje se izrađuju te obveze i rokove njihova dostavljanja.

Članak 123.

(1) Ministarstva/razdjeli konsolidiraju financijske izvještaje proračunskih korisnika koji su, prema organizacijskoj klasifikaciji proračuna, u njihovu sastavu i svoj financijski izvještaj te ih iskazuju u konsolidiranom financijskom izvještaju koji dostavljaju Ministarstvu financija.

(2) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave konsolidiraju financijske izvještaje proračunskih korisnika za koje su nadležne i financijski izvještaj proračuna te ih iskazuju u konsolidiranom financijskom izvještaju koji dostavljaju Ministarstvu financija.

(3) Ministarstvo financija konsolidira:

1. konsolidirane financijske izvještaje ministarstava/razdjela i financijske izvještaje izvanproračunskih korisnika te sastavlja financijski izvještaj proračuna države,

2. konsolidirane financijske izvještaje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te sastavlja financijski izvještaj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,

3. financijski izvještaj proračuna države i financijski izvještaj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te sastavlja konsolidirani financijski izvještaj proračuna Republike Hrvatske.

(4) Ministarstvo financija dostavlja Vladi, uz polugodišnji/godišnji obračun proračuna, i izvještaj iz stavka 3. točka 1. ovoga članka.

(5) Predsjednik poglavarstva dostavlja poglavarstvu, uz polugodišnji/godišnji obračun proračuna, i izvještaj iz stavka 2. ovoga članka.

X. POLUGODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU PRORAČUNA I GODIŠNJI OBRAČUN PRORAČUNA

Sadržaj polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna i godišnjeg obračuna proračuna

Članak 124.

(1) Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna i godišnji obračun proračuna (u nastavku teksta: obračun) sadrže:

1. prikaz ukupnih prihoda i primitaka te rashoda i izdataka,
2. račun financiranja,
3. obrazloženje ostvarenja prihoda i primitaka te rashoda i izdataka
4. posebni dio proračuna – prikaz prihoda i primitaka te rashoda i izdataka proračunskih korisnika,
5. obrazloženje makroekonomskih pokazatelja te gospodarske i fiskalne politike u tekućoj proračunskoj godini,
6. izvještaj o zaduživanju i upravljanju dugom,
7. izvještaj o korištenju proračunskih zaliha s obrazloženjem,
8. izvještaj o jamstvima danima u proračunskoj godini, s obrazloženjem,
9. obrazloženje izvršenja programa.

(2) Godišnji obračun, uz sadržaj iz stavka 1. ovoga članka, obuhvaća i obrazloženje čiji su sastavni dijelovi podaci iz bilance te objašnjenja odstupanja.

(3) Pri izradi polugodišnjeg obračuna proračuna i godišnjeg obračuna proračuna koriste se proračunske klasifikacije koje su propisane za izradu proračuna.

(4) Ministar financija pravilnikom propisuje strukturu godišnjeg obračuna proračuna i konsolidiranog obračuna proračuna države i proračuna Republike Hrvatske.

Polugodišnji izvještaj

Članak 125.

(1) Ministarstvo financija podnosi Vladi polugodišnji izvještaj o izvršenju državnog proračuna za prvo polugodište tekuće proračunske godine do kraja srpnja.

(2) Vlada upućuje Saboru polugodišnji izvještaj o izvršenju državnog proračuna do 5. kolovoza tekuće proračunske godine.

(3) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Izrada bilance dugotrajne imovine države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Članak 126.

(1) Bilanca dugotrajne imovine države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave akt je Vlade u kojem se iskazuje stanje dugotrajne imovine države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na dan 31. prosinca tekuće proračunske godine.

(2) *Na osnovi imovinskih bilanci korisnika državnog proračuna, odnosno proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Ministarstvo financija izrađuje bilancu dugotrajne imovine države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koju do 31. svibnja sljedeće godine podnosi Vladi na donošenje.*

(3) Ministar financija pravilnikom propisuje izradu i donošenje bilance dugotrajne imovine, obuhvat proračunskih korisnika koji je izrađuju te strukturu i rokove za dostavu Ministarstvu financija.

Podnošenje bilance dugotrajne imovine države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Članak 127.

Uz godišnji obračun državnog proračuna Vlada svake dvije godine dostavlja Saboru i bilancu dugotrajne imovine države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 128.

(1) Ministar financija pravilnikom propisuje:

1. izradu polugodišnjeg izvještaja o izvršavanju proračuna i godišnjeg obračuna proračuna,
2. uvjete koji moraju biti osigurani za upotrebu informacijske tehnologije pri vođenju računovodstva.

Izrada i donošenje godišnjeg obračuna proračuna

Članak 129.

(1) Proračunski korisnik priprema godišnji obračun svoga financijskog plana za proteklu godinu te ga nadležnom ministarstvu, odnosno nadležnom upravnom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave podnosi do 28. veljače tekuće godine.

(2) Nadležno ministarstvo, odnosno nadležno upravno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave iz stavka 1. ovoga članka pregledava i usklađuje godišnje financijske planove svojih korisnika, konsolidira ih te sastavlja konsolidirani godišnji obračun financijskog plana i godišnji izvještaj za proteklu godinu.

(3) Konsolidirani godišnji obračun iz stavka 2. ovoga članka nadležno tijelo iz stavka 2. ovoga članka dostavlja Ministarstvu financija, odnosno upravnom odjelu za financije do 31. ožujka tekuće godine.

(4) Ministarstvo financija izrađuje nacrt prijedloga konsolidiranog obračuna proračuna Republike Hrvatske i dostavlja ga Vladi odnosno poglavarstvu do 1. svibnja tekuće godine.

(5) Vlada odnosno poglavarstvo donosi prijedlog godišnjeg obračuna proračuna iz stavaka 4. ovoga članka i dostavlja ga Državnom uredu za reviziju.

(6) Prijedlog godišnjeg obračuna proračuna iz stavka 5. ovoga članka Vlada odnosno poglavarstvo podnosi Saboru odnosno predstavničkom tijelu na donošenje najkasnije do 1. lipnja tekuće godine.

(7) Usvojeni godišnji obračun proračuna iz stavka 6. ovoga članka objavljuje se u Narodnim novinama, a godišnji obračun proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave objavljuje se u lokalnom službenom glasilu.

Podnošenje godišnjeg obračuna financijskog plana izvanproračunskih korisnika

Članak 130.

(1) Izvanproračunski korisnici moraju izraditi godišnji obračun financijskog plana sukladno odredbama Zakona o računovodstvu.

(2) Izvanproračunski korisnik mora godišnji obračun financijskog plana za proteklu godinu, zajedno s obrazloženjem, dostaviti Ministarstvu financija do 31. ožujka tekuće proračunske godine.

(3) Godišnji obračun financijskog plana izvanproračunskih korisnika Vlada, odnosno poglavarstvo predlaže na suglasnost Saboru odnosno predstavničkom tijelu zajedno s godišnjim obračunom proračuna iz članka 129. ovoga Zakona.

Dostava godišnjeg obračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Članak 131.

Poglavarstvo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mora dostavljati Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju prijedlog godišnjeg obračuna proračuna do 31. ožujka tekuće godine, a u roku 15 dana nakon što ga usvoji njegovo predstavničko tijelo o tome izvještava Ministarstvo financija.

Dostava podataka proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Članak 132.

Jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave koja ne dostavlja podatke u roku i na način iz članaka 33. ili 104. ili 105. ili 107. ili 108. ili 117. ili 131. ovoga Zakona privremeno se obustavlja doznačivanje pomoći i potpora izravnjanja iz državnog proračuna.

Članak 133.

Sredstva za financijsko izravnjanje i pomoći iz državnog proračuna, koje prima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ne smiju se koristiti za plaćanje dospjelih obveza s naslova zaduživanja, nadoknada za štetu na temelju sudskih odluka i nadoknada prema Zakonu o denacionalizaciji.

XI. NADZOR PRORAČUNSKIH KORISNIKA

Proračunski nadzor

Članak 134.

(1) Proračunski nadzor postupak je nadziranja zakonitosti, svrhovitosti i pravodobnosti korištenja proračunskih sredstava kojim se nalažu mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti te mjere za poboljšanje stanja.

(2) Proračunski nadzor obuhvaća nadzor računovodstvenih, financijskih i ostalih poslovnih dokumenata proračunskih korisnika.

(3) Ministarstvo financija obavlja proračunski nadzor izvanproračunskih korisnika iz članka 2. ovoga Zakona sukladno odredbama ovoga Zakona.

(4) Ministarstvo financija obavlja proračunski nadzor i nadzor namjenskoga korištenja proračunskih sredstava svih pravnih i fizičkih osoba koje dobivaju sredstva iz proračuna i financijskih planova izvanproračunskih korisnika iz članka 2. ovoga Zakona te kreditnih sredstava s osnove jamstva države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(5) Ministar financija donosi pravilnik o proračunskom nadzoru u kojem propisuje ciljeve, djelokrug, sadržaj, način i uvjete, ovlaštenu osobu proračunskog nadzora i mjere proračunskog nadzora.

(6) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihove korisnike.

Način obavljanja proračunskog nadzora

Članak 135.

Proračunski nadzor poslovanja proračunskog korisnika obavlja se izravnim nadzorom kod proračunskog korisnika i analizom njegovih financijskih izvještaja.

Posebne ovlasti osoba koje obavljaju proračunski nadzor

Članak 136.

(1) Ako osoba ovlaštena za proračunski nadzor pri obavljanju nadzora utvrdi da je počinjen prekršaj, u zapisniku o obavljenom nadzoru utvrđuje nepravilnosti.

(2) Na postupak proračunskog nadzora odgovarajuće se primjenjuju odredbe Zakona o upravnom postupku.

Članak 137.

Osoba ovlaštena za proračunski nadzor dužna je čuvati državnu, vojnu, profesionalnu i poslovnu tajnu.

Unutarnja revizija

Članak 138.

(1) Unutarnja revizija tijelo je proračunskog korisnika koje neovisno i objektivno utvrđuje ostvarivanje cjelovitih zadaća i funkcija proračunskih korisnika, upozorava na nepravilnosti i neusklađenost sa zakonskim i drugim propisima kojima je utvrđeno njihovo poslovanje te predlaže mjere za njihovo otklanjanje i mjere za unapređenje poslovanja proračunskog korisnika.

(2) Unutarnju reviziju proračunskog korisnika ustrojava čelnik proračunskog korisnika.

(3) Ministar financija pravilnikom propisuje uvjete koje moraju ispunjavati osobe za obavljanje poslova unutarnje revizije, metodologiju rada u skladu sa strukovnim načelima i standardima unutarnjeg revidiranja te kodeksom strukovne etike unutarnjih revizora.

(4) Ministar financija pravilnikom propisuje zajedničke kriterije na temelju kojih proračunski korisnici mogu urediti unutarnju reviziju, a u skladu s međunarodnim standardima za unutarnju reviziju.

Nadležnost unutarnjeg revizora**Članak 139.**

(1) Unutarnji revizor ispituje i ocjenjuje valjanost i svrhovitost sustava internih kontrola, upravljačkih kontrola i računovodstvenog sustava proračunskog korisnika.

(2) Unutarnji revizor provjerava i preispituje vjerodostojnost, svrhovitost i zakonitost financijskih transakcija i procesa proračunskog korisnika.

(3) Unutarnji revizor obavlja radnje iz stavaka 1. i 2. ovog članka kontinuirano.

(4) Unutarnji revizor podnosi čelniku proračunskog korisnika pismeni izvještaj o rezultatima aktivnosti iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, sukladno rokovima utvrđenima operativnim planom rada unutarnje revizije, a najmanje jednom polugodišnje.

(5) Unutarnji revizor podnosi izvještaj i drugim državnim tijelima nadležnima za poslove nadzora i revizije u skladu s posebnim propisima.

(6) O uočenim nepravilnostima unutarnji revizor sastavlja zasebni izvještaj čelniku proračunskog korisnika.

(7) Unutarnji revizor odgovoran je čelniku proračunskog korisnika za istinitost i vjerodostojnost podnesenih izvještaja iz stavaka 4. i 5. ovoga članka.

Unutarnja kontrola

Članak 140.

Čelnik proračunskog korisnika mora pravilnikom propisati postupak i odgovornost zaposlenih radi uspostave unutarnje kontrole.

XII. KAZNENE ODREDBE

Članak 141.

Novčanom kaznom od 500.000,00 kn do 1.000.000,00 kn kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

1. ako se sredstva proračuna ne koriste sukladno članku 4. stavak 1.,

2. ako proračunski korisnik preuzme obveze na teret proračuna tekuće godine suprotno odredbama članka 4. stavak 11.,

3. ako proračunski korisnik ne obavlja poslove sukladno odredbama članka 8. stavak 1.,

4. ako proračunski korisnik ne ustroji odjel za financije sukladno odredbama članka 8. stavaka 2.,

5. ako proračunski korisnik pri izradi prijedloga i pri predlaganju plana razvojnog programa postupi suprotno odredbama članka 26. stavci 1. i 2.,

6. ako se postupi suprotno odredbama članka 26. stavak 7.,

7. ako proračunski korisnik prijedlog plana radnih mjesta nije izradio i predložio sukladno odredbama članka 28. stavak 2.,

8. ako prijedlog plana radnih mjesta proračunskog korisnika nije u skladu s odredbama članka 28. stavak 3.

9. ako se postupi suprotno odredbama članka 28. stavak 9.,

10. ako proračunski korisnik pri izradi prijedloga i pri predlaganju plana nabave postupi suprotno odredbama članka 29. stavci 2. i 3.,

11. ako se postupi suprotno odredbama članka 29. stavak 9.,

12. ako proračunski korisnik ne izradi financijski plan sukladno odredbama članka 34. stavci 1.

13. ako se postupi suprotno odredbama članka 34. stavak 3.

14. ako se privremeno financiranje obavlja suprotno odredbama članka 35. stavak 3.,

15. ako proračunski korisnik postupi suprotno odredbama članka 35. stavak 5.,

16. ako proračunski korisnik preuzme nove financijske obveze u razdoblju privremenog financiranja, a što je suprotno odredbama članka 35. stavak 6.,

17. ako proračunski korisnik preuzme obveze po ugovorima koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama suprotno odredbama članka 37. stavak 1.,

18. ako proračunska sredstva budu preraspoređena suprotno odredbama članka 38. stavci 1. i 3.,

19. ako proračunski korisnik ne utvrdi, ne naplati i ne uplati u proračun prihode i primitke sukladno odredbama članka 39. stavci 3. i 4. te ako ne pristupi izvršavanju svih rashoda i izdataka sukladno odredbama članka 39. stavak 4.,

20. ako proračunski korisnik sklapa ugovore o nabavi roba, obavljanju usluga i ustupanju radova suprotno odredbama članka 40. stavak 1.,

21. ako proračunski korisnik preuzme obveze suprotno odredbama članka 43.,

22. ako se pri plaćanju predujma postupi suprotno odredbama članka 51.,

23. ako proračunski korisnik koji nije iskoristio donaciju na način i pod uvjetima što ih je utvrdio donator postupi suprotno odredbama članka 53.,

24. ako proračunski fond otvori račun suprotno odredbama članka 57. stavak 2.,

25. ako proračunski korisnik postupi suprotno odredbama članka 62. stavak 2.,

26. ako se svota od prodaje udjela i uloga u kapitalu koristi suprotno odredbama članka 68. stavak 1.,

27. ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave upotrijebi sredstva dobivena od prodaje udjela i uloga u kapitalu suprotno odredbama članka 68. stavak 2.,

28. ako se jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zaduži suprotno odredbama članka 105. stavak 1.,

29. ako se ustanova čiji je osnivač i većinski vlasnik jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zaduži suprotno odredbama članka 107. stavak 1.

30. ako se pravna osoba čiji je osnivač i većinski vlasnik jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zadužuje suprotno odredbama članka 107. stavak 1.,

31. ako se odluka o suglasnosti za zaduživanje ne donese sukladno odredbama članka 107. stavak 2.,

32. ako jedinica područne (regionalne) samouprave da jamstva suprotno odredbama članka 108. stavak 1.,

33. ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave da jamstva suprotno odredbama članka 108. stavak 2.,

34. ako odluka o davanju jamstva iz stavka 2. ovoga članka nije donesena sukladno odredbama članka 108. stavak 3.,

35. ako se novoustrojena jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zaduži, da suglasnost i jamstvo za zaduživanje suprotno odredbama članka 109. stavak 1.,

36. ako se jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zadužuje i daje jamstva suprotno odredbama članka 109. stavak 2.,

37. ako se izvanproračunski korisnici državnog proračuna zaduže i daju jamstva suprotno odredbama članka 110. stavak 1.,

38. ako se izvanproračunski korisnik proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zaduži i da jamstva suprotno odredbama članka 111. stavak 1.,

39. ako se sredstva za financijsko izravnjanje i pomoći iz državnog proračuna koje prima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koriste suprotno odredbama članka 133.,

40. ako proračunski korisnik nije ustrojio unutarnju reviziju proračunskog korisnika sukladno odredbama članka 138. stavak 2.

Članak 142.

Novčanom kaznom od 21.000,00 kn do 100.000,00 kn kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba proračuna i proračunskog korisnika:

1. ako se sredstva proračuna ne koriste sukladno članku 4. stavak 1.,

2. ako se izrada i izvršavanje proračuna ne temelji na načelima utvrđenima odredbama članka 4. stavak 2.,

3. ako proračunski korisnik preuzme obveze na teret proračuna tekuće godine suprotno odredbama članka 4. stavak 11.,

4. ako proračunski korisnik ne obavlja poslove sukladno odredbama članka 8. stavak 1.,

5. ako nije ustrojen odjel za financije sukladno odredbama članka 8. stavaka 2.,

6. ako proračunski korisnik pri izradi i pri predlaganju plana razvojnog programa postupi suprotno odredbama članka 26. stavci 1. i 2.,

7. ako se ne izrađuje zajednički prijedlog plana razvojnog programa sukladno odredbama članka 26. stavak 3.

8. ako se postupi suprotno odredbama članka 26. stavak 7.,

9. ako se ne vodi registar, odnosno središnji registar djelatnika proračunskih korisnika sukladno članku 28. stavak 7.

10. ako se ne izrađuje zajednički prijedlog plana sukladno odredbama članka 29. stavak 4.

11. ako se ne vodi registar, odnosno središnji registar nabave proračunskih korisnika sukladno odredbama članka 29. stavak 7.

12. ako se postupi suprotno odredbama članka 29. stavak 9.,

13. ako proračunski korisnik ne izradi financijski plan sukladno odredbama članka 34. stavak 1.,

14. ako se postupi suprotno odredbama članka 34. stavak 3.,

15. ako se privremeno financiranje obavlja suprotno odredbama članka 35. stavak 3.,

16. ako proračunski korisnik postupi suprotno odredbama članka 35. stavak 5.,

17. ako proračunski korisnik preuzme nove financijske obveze u razdoblju privremenog financiranja, a što je suprotno odredbama članka 35. stavak 6.,

18. ako proračunski korisnik preuzme obveze po ugovorima koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama suprotno odredbama članka 37. stavak 1.,

19. ako proračunska sredstva budu preraspoređena suprotno odredbama članka 38. stavci 1. i 3.,

20. ako proračunski korisnik ne utvrdi, ne naplati i ne uplati u proračun prihode i primitke sukladno odredbama članka 39. stavci 3. i 4. te ako ne pristupi izvršavanju svih rashoda i izdataka sukladno odredbama članka 39. stavak 4.,

21. ako proračunski korisnik sklapa ugovore o nabavi roba, obavljanju usluga i ustupanju radova suprotno odredbama članka 40. stavak 1.,

22. ako proračunski korisnik preuzme obveze suprotno odredbama članka 43.,

23. ako korisnik preuzme i plaća obveze suprotno odredbama članka 50. stavak 1.,

24. *ako se pri plaćanju predujma postupi suprotno odredbama članka 51.,*

25. *ako proračunski korisnik koji nije iskoristio donaciju na način i pod uvjetima što ih je utvrdio donator postupi suprotno odredbama članka 53.,*

26. ako zahtjev za dodjelu sredstava za nabavu roba, obavljanje usluga i stupanje radova nije temeljen na odredbama članka 54. stavak 1.,

27. ako zahtjev za dodjelu sredstava subvencija, zajmova i drugih oblika državne pomoći nije temeljen na odredbama članka 54. stavak 2.,

28. ako se rashod i izdatak iz proračuna ne temelji na vjerodostojnim knjigovodstvenim ispravama kojima se dokazuje obveza plaćanja sukladno odredbama članka 55. stavak 1.,

29. *ako odgovorna osoba prije isplate ne provjeri i ne potpiše pravni temelj i visinu obveze koja proizlazi iz knjigovodstvene isprave sukladno odredbama članka 55. stavak 2.,*

30. ako proračunski korisnik nakon što naknadno utvrdi da je isplata iz proračuna izvršena nezakonito i/ili neopravdano ne postupi sukladno odredbama članka 56. stavak 1.,

31. ako proračunski fond otvori račun suprotno odredbama članka 57. stavak 2.,

32. ako isplate na teret proračunskog fonda i preuzete obveze nisu sukladne odredbama članka 60. stavak 1.,

33. ako se nakon nastupa uvjeta za prestanak proračunskog fonda ne postupi sukladno odredbama članka 61. stavak 2.

34. ako proračunski korisnik postupi suprotno odredbama članka 62. stavak 3.,

35. ako se novčana sredstva ulažu suprotno odredbama članka 64. stavak 5.,

36. ako se svota od prodaje udjela i uloga u kapitalu koristi suprotno odredbama članka 68. stavak 1.,

37. ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave upotrijebi sredstva dobivena od prodaje udjela i uloga u kapitalu suprotno odredbama članka 68. stavak 2.,

38. ako nefinancijska dugotrajna imovina nije stečena sukladno odredbama članka 72. stavak 1.,

39. ako se ne upravlja imovinom sukladno odredbama članka 73. stavak 2.,

40. ako se sredstva od prodaje i zamjene nefinancijske dugotrajne imovine, te od nadoknade štete s osnove osiguranja koriste suprotno odredbama članka 74.,

41. ako se jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zaduži suprotno odredbama članka 105. stavak 1.,

42. ako je ukupna godišnja obveza lokalne i područne (regionalne) samouprave iz članka 104. ovoga Zakona suprotna odredbama članka 106. stavak 1.,

43. ako se ustanova čiji je osnivač i većinski vlasnik jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zaduži suprotno odredbama članka 107. stavak 1.

44. ako se odluka o suglasnosti za zaduživanje ne donese sukladno odredbama članka 107. stavak 2.,

45. ako jedinica područne (regionalne) samouprave da jamstva suprotno odredbama članka 108. stavak 1.,

46. ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave da jamstva suprotno odredbama članka 108. stavak 2.,

47. ako odluka o davanju jamstva nije donesena sukladno odredbama članka 108. stavak 3.,

48. ako se novoustrojena jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zaduži, da suglasnost i jamstva za zaduženje suprotno odredbama članka 109. stavak 1.,

49. ako se jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zadužuje i daje jamstva suprotno odredbama članka 109. stavak 2.,

50. ako ne postupa sukladno odgovornosti utvrđenoj u odredbama članka 112. stavci 1., 2. i 3.,

51. ako ne ustroji i ne vodi proračunsko računovodstvo sukladno odredbama članka 118. stavci 1. i 2.,

52. ako financijski izvještaji proračunskog korisnika nisu sastavljeni, potpisani i podneseni sukladno odredbama članka 118. stavci 3. i 4.,

53. ako proračunski korisnik ne vodi poslovne knjige sukladno odredbama članka 119. stavak 1.,

54. ako knjigovodstvene isprave i postupanje s njima nije sukladno odredbama članka 120.,

55. ako nefinancijska dugotrajna imovina nije revalorizirana sukladno odredbama članka 121. stavak 3.,

56. ako se financijski izvještaji ne sastavljaju sukladno odredbama članka 122. stavci 1., 2. i 3.,

57. ako se financijski izvještaji ne čuvaju sukladno odredbama članka 122. stavak 4.,

58. ako korisnici ne izrade i ne dostave financijske izvještaje sukladno odredbama članka 122. stavak 5.,

59. ako se ne konsolidiraju i ne dostavljaju financijski izvještaji sukladno odredbama članka 123. stavci 1. i 2.,

60. ako sadržaj polugodišnjeg izvještaja proračuna i godišnjeg obračuna proračuna nije sukladan odredbama članka 124. stavak 1.,

61. ako godišnji obračun ne sadrži obrazloženje i objašnjenja sukladno odredbama članka 124. stavak 2.

62. ako se pri izradi polugodišnjeg obračuna proračuna i godišnjeg obračuna proračuna ne koriste proračunske klasifikacije sukladno odredbama članka 124. stavak 3.,

63. ako proračunski korisnik ne priprema i ne dostavlja godišnji obračun svoga financijskog plana za proteklu godinu sukladno odredbama članka 129. stavak 1.,

64. ako se ne postupi sukladno odredbama članka 129. stavak 2. te ako se ne dostavi konsolidirani godišnji obračun prema odredbama članka 129. stavak 3.,

65. ako se godišnji obračuni proračuna ne objave sukladno odredbama članka 129. stavak 7.,

66. ako prijedlog godišnjeg obračuna proračuna nije dostavljen sukladno odredbama članka 131.,

67. ako se sredstva za financijsko izravnanje i pomoći iz državnog proračuna koje prima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koriste suprotno odredbama članka 133.

Članak 143.

Novčanom kaznom od 21.000,00 kn do 100.000,00 kn kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba izvanproračunskog korisnika:

1. ako se trgovačko poduzeće čiji je osnivač i većinski vlasnik jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zadužuje suprotno odredbama članka 107. stavak 1.,

2. ako se izvanproračunski korisnici državnog proračuna zaduže i daju jamstva suprotno odredbama članka 110. stavak 1. i 2.,

3. ako se izvanproračunski korisnik proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zaduže i daju jamstva suprotno odredbama članka 111. stavak 1. i 2.,

4. ako izvanproračunski korisnik ne izradi i ne dostavi godišnji obračun financijskog plana sukladno odredbama članka 130. stavak 1. i 2.

Članak 144.

Novčanom kaznom od 21.000,00 kn do 100.000,00 kn kaznit će se za prekršaj osoba ovlaštena za proračunski nadzor:

- ako postupi suprotno odredbama članka 137.

Članak 145.

Novčanom kaznom od 21.000,00 kn do 50.000,00 kn kaznit će se za prekršaj financijski kontrolor korisnika proračuna:

- ako ne postupi sukladno odgovornosti utvrđenoj u odredbama članka 113. stavak 1.

Članak 146.

Novčanom kaznom od 21.000,00 kn do 50.000,00 kn kaznit će se za prekršaj računopolagač korisnika proračuna:

1. ako ne postupa sukladno odgovornosti utvrđenoj u odredbama članka 113. stavak 2.,

2. ako ne postupa sukladno odredbama članka 113. stavak 3.

Članak 147.

Novčanom kaznom od 21.000,00 kn do 50.000,00 kn kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba korisnika proračuna:

- ako ne razgraniči nadležnosti između financijskog kontrolora i računopolagača sukladno odredbama članka 113.

Članak 148.

Novčanom kaznom od 10.000,00 kn do 20.000,00 kn kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba proračuna i proračunskog korisnika:

1. ako prihodi, primici, rashodi i izdaci nisu iskazani sukladno odredbama članka 15. stavak 1.,

2. ako je plan radnih mjesta suprotan odredbama članka 28. stavak 1.,

3. ako prijedlog plana radnih mjesta nije izrađen i predložen sukladno odredbama članka 28. stavak 2.,

4. ako prijedlog plana radnih mjesta nije usklađen sukladno odredbama članka 28. stavak 3.

5. ako zajednički prijedlog plana nije usklađen s odredbama članka 28. stavak 4.

6. ako se postupi suprotno odredbama članka 28. stavak 9.,

7. ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne izvještava Ministarstvo financija sukladno odredbama članka 105. stavak 8.

8. ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne izvijesti Ministarstvo financija sukladno odredbama članka 107. stavak 3.

9. ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne izvijesti Ministarstvo financija sukladno odredbama članka 108. stavak 5.,

XIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rokovi za izradu podzakonskih propisa

Članak 149.

(1) Vlada će donijeti propise:

- iz članka 8. stavak 4., članka 65. stavka 2., članka 72. stavak 3., članka 77. stavak 3. i članka 110. stavak 1. ovoga Zakona u roku dva mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona,

- iz članka 26. stavak 5. ovoga Zakona u roku dva mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona,

- iz članka 27. stavak 1., članka 28. stavak 6. i članka 29. stavak 6. u roku dva mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona.

- iz članka 95. stavak 2. Zakona u roku dva mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Ministar financija donijet će propise:

- iz članka 117. ovoga Zakona u roku tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona,

- iz članka 2. stavak 3. i članka 15. stavak 3. ovoga Zakona u roku šest mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona,

- iz članka 10. stavak 3., članka 37. stavak 3., članka 41. stavak 3., članka 50. stavak 2., članka 55. stavak 3., članka 64. stavak 3., članak 65. stavak 1., članka 71. stavak 2., članka 73. stavak 6., članak 103. stavak 3., članka 105. stavak 6., članka 124. stavak 4., članka 126. stavak 3., članka 128. stavak 1., članka 134. stavak 5., i članka 140. iz ovoga Zakona u roku tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona,

- iz članka 8. stavak 5. ovoga Zakona u roku tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona,

- iz članka 138. stavci 3. i 4. u roku tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Ministar financija u suglasnosti s ministrom nadležnim za gospodarstvo, ministrom nadležnim za javne radove, obnovu i graditeljstvo te ministrom nadležnim za obrt, malo i srednje poduzetništvo, donosi propise iz članka 27. stavak 2. u roku tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Ministar nadležan za pravosuđe, upravu i lokalnu samoupravu donosi propise iz članka 28. stavak 8. u roku tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona.

(5) Nadležno tijelo državne uprave za javnu nabavu, odnosno poglavarstvo, donosi propise iz članka 29. stavak 8. u roku tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 150.

Korisnici državnog i proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave obvezuju se ustrojiti unutarnju reviziju iz članka 138. u roku tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 151.

Do donošenja propisa iz članka 149. ovoga Zakona primjenjuju se propisi:

- *Uredba o računovodstvu proračuna (Narodne novine, br. 96/94, 108/96, 119/01 i 74/02)*

- *Uredba o sustavu glavne knjige riznice te načinu vođenja jedinstvenog računa riznice (Narodne novine, br. 97/95)*

- *Pravilnik o mjerilima za korištenje prihoda proračunskih korisnika ostvarenih na tržištu od obavljanja osnovne i ostale djelatnosti (Narodne novine, br. 146/98)*

- *Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine, br. 119/01 i 74/02)*

- *Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine, br. 74/02, 3/03 i 12/03).*

- *Pravilnik o proračunskom nadzoru i unutarnjem nadzoru (Narodne novine, br. 92/96)*

- *Naputak o ekonomskoj i funkcijskoj klasifikaciji rashoda/izdataka i prihoda i primitaka (Narodne novine, br. 93/01)*

- *Naputak o izvršavanju državnog proračuna s jedinstvenog računa riznice (Narodne novine, br. 4/01)*

- *Uputa o sadržaju i načinu vođenja registra korisnika državnog proračuna (Narodne novine, br. 45/97).*

Prestanak važenja zakona

Članak 152.

S danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti:

Zakon o proračunu (Narodne novine, br. 92/94) i članci 6., 7. i 10. Zakona o kreditnim poslovima s inozemstvom (Narodne novine, br. 43/96).

Stupanje na snagu Zakona

Članak 153.

Zakon stupa na snagu osmoga dana nakon objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O PRORAČUNU

I. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

Sadašnji sustav proračuna i proračunskih odnosa u javnom sektoru uređen je Zakonom o proračunu (Narodne novine, br. 92/94), koji je stupio na snagu 22. prosinca 1994., a primjenjuje se od 1. siječnja 1995. Zakon je uspješno ostvario prvotno postavljene ciljeve objedinivši na globalnoj razini određene segmente proračunskih odnosa u javnom sektoru.

Tijekom prethodnog razdoblja pokazala se potreba da se određena područja u proračunskim odnosima između države i javnog sektora definiraju na drugi i/ili sukladno promjenama utvrđeni način, što je i provedeno podzakonskim aktima, budući da je Zakon to u većoj mjeri i omogućavao.

U novonastalim međunarodnim uvjetima, međutim, njegova primjena postaje upitnom zbog novih ciljeva i metoda vezanih uz sveobuhvatnost iskazivanja funkcija i zadaća javnog sektora koji se očituju u obuhvatu konsolidiranog Republike Hrvatske i u transformaciji planiranja putem programa te izvršavanja rashoda i izdataka s jedinstvenog računa Riznice i proračunskog računovodstva, ali i zbog poteškoća uvjetovanih

mnoštvom podzakonskih akata kojima su sukcesivno tražena nova rješenja.

Zakonom propisane odredbe nepotpune su, a podzakonskim aktima dorađena rješenja otežavaju njihovu primjenu, transparentnost i nadzor.

Otežan je i nadzor javnog sektora, jer nadzor je moguć samo onda kada postoje jasna pravila, postupci, evidencije i nadzorne službe. Upitna je i transparentnost cjelokupnog sustava i proračunskih odnosa između države, lokalne samouprave i javnog sektora, a napose izvanproračunskih fondova i drugih pravnih osoba u kojima država ima odlučujući utjecaj na upravljanje.

Radi uspostave kvalitetnijega informacijskog sustava započeta je reforma računovodstvenog sustava koja je dovela do širih promjena u okviru sustava proračuna.

Hrvatski sustav računovodstva proračuna bio je do kraja 2001. godine utemeljen na novčanoj osnovi, s nedosljednom primjenom standardnih, međunarodno priznatih klasifikacija.

Informacijski nedostaci primjene novčane računovodstvene osnove i nedosljednih klasifikacija postupno su se nastojali otkloniti sve izraženijim modifikacijama, što je rezultiralo brojnim izmjenama i dopunama: Pravilnika o računovodstvu i računskom planu proračuna, Pravilnika o primjeni Računskog plana proračuna, Pravilnika o financijskom izvještavanju za proračune i proračunske korisnike.

Potaknuti zahtjevima koje su pred nas postavili statistički sustavi, prvenstveno Statistika državnih financija (Government Finance Statistics, GFS – statistički sustav koji razvija Međunarodni monetarni fond, a koji je oblikovan s ciljem da bude kvalitetna informacijska podrška ekonomskim analizama opće države, odnosno javnog sektora u cjelini), ali i zbog uočavanja nedostataka dosadašnjeg pristupa, godine 2001. donosi se Naputak o ekonomskoj i funkcijskoj klasifikaciji rashoda i prihoda i Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu.

U Naputku o ekonomskoj i funkcijskoj klasifikaciji rashoda i prihoda objavljen je sadržaj - numeričke oznake i opisi stavki ekonomske i funkcijske klasifikacije. Propisani sustav klasifikacija prilagođen je klasifikacijama od kojih polazi Statistika državnih financija (GFS), ali i drugi međunarodni makroekonomski statistički sustavi (npr. Sustav nacionalnih računa – SNA).

Ekonomska, funkcijska i organizacijska klasifikacija institucionalni su okvir organiziranja i praćenja rashoda i izdataka te prihoda i primitaka. Ekonomsko (prema vrsti), funkcijsko (prema namjeni) i organizacijsko (prema nositelju) razvrstavanje rashoda temelj je za upravljanje radom i za praćenje uspješnosti poslovanja pojedinog subjekta i države u cjelini.

Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i računskom planu propisan je računski plan, temeljen na ekonomskoj klasifikaciji, koji je postao podlogom i analitičkim okvirom za praćenje svih faza proračunskog ciklusa (planiranja, praćenja izvršavanja i izvršavanje). Zbog uočenih nedostataka novčana je osnova zamijenjena modificiranim nastankom događaja. Prednosti toga koncepta ogledaju se u učinkovitijem upravljanju imovinom, obvezama i troškovima.

Izmjenama i dopunama Uredbe o računovodstvu proračuna i Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu značajno su promijenjeni ne samo ključni elementi računovodstvenog sustava proračuna već i sustava planiranja i izvršavanja.

Sve promjene u okviru sustava proračunskog računovodstva odrazile su se i na sustav financijskog izvještavanja. Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, osim promjena u vrsti financijskih izvještaja i razdobljima njihova sastavljanja, donosi i prošireni obuhvat subjekata koji se konsolidiraju. Tako se od 2002. godine u konsolidaciji, za potrebe analiza uključuju i društva u javnom sektoru: Hrvatske autoceste, Hrvatske ceste, Hrvatski fond za privatizaciju i Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka.

Potrebno je istaknuti kako je u okviru Konačnog prijedloga zakona naglašeno značenje unutarnjeg nadzora i revizije u dijelu kontrole cjelokupnoga proračunskog procesa.

Konačni prijedlog zakona detaljno uređuje sve faze proračunskog procesa u skladu sa međunarodnim standardima u području javnih financija i s međunarodnim statističkim sustavima te otklanja manjkavosti važećega Zakona.

2. Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Konačnim prijedlogom zakona

Temeljni je cilj Konačnog prijedloga zakona izvršavanje zadaća i programa države i lokalne područne (regionalne) samouprave uz učinkovito i gospodarsko korištenje proračunskih prihoda i primitaka, a na osnovi jasnih pravila o tome da se proračunom utječe na socijalnu stabilnost i gospodarski razvitak zemlje.

Jasnim definiranjem proračunskog planiranja prihoda i primitaka te rashoda i izdataka proračuna i financijskih planova proračunskih i izvanproračunskih korisnika kao i njihova izvršavanja i izvještavanja putem izvještaja i godišnjih obračuna proračuna i financijskih planova te konsolidacije na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i države, te sustavom kontrole i odgovornosti u upravljanju proračunom, na sveobuhvatan se način reguliraju odnosi u značajnom dijelu javnog sektora.

Predložene izmjene u području proračuna i proračunskih odnosa javnog sektora opsežne su i iziskuju sveobuhvatnu i duboku reformu njegova sustava te donošenje novoga zakona o proračunu umjesto izmjena i dopuna sadašnjega Zakona o proračunu.

Polazne osnove u izradi Konačnog prijedloga zakona sadržane su u važećem Zakonu o proračunu Republike Hrvatske, podzakonskim propisima i međunarodnim smjernicama u području proračuna.

Konačnim prijedlogom zakona se ciljevi, načela, sadržaj, planiranje i izvršavanje proračuna te strukture proračuna usklađuju sa zahtjevima, načelima i pravilima međunarodnih institucija prikladno modelima primijenjenima u zakonodavstvima zapadnoeuropskih zemalja i zemalja koje su u postupku pridruživanja već uskladile svoju zakonodavnu regulativu iz ovoga područja.

Konačni prijedlog zakona se odnosi na tri glavna područja:

1. područje planiranja, izrade i donošenje proračuna te njihovo izvršavanje na razini države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave;

2. područje upravljanja proračunskim sredstvima, dugotrajnom imovinom i javnim dugom, te zaduživanje i davanje jamstava koje obavljaju subjekti u djelatnosti javnog sektora;

3. područje proračunskih odnosa u javnom sektoru, kako unutar javnoga proračunskog sektora tako i s izvanproračunskim fondovima, agencijama i trgovačkim društvima u kojima država odnosno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju odlučujući utjecaj na upravljanje s obzirom na izvore financiranja i zaštitu zakonitosti, učinkovitosti, ekonomičnosti i transparentnosti u proračunskim odnosima. Da bi se to postiglo, postupci nadzora moraju biti regulirani i dostupni svim stranama u slučaju kršenja prava. Nadzorni postupak mora biti brz kako bi se udovoljilo zahtjevima za učinkovitošću.

3. Posljedice koje æe proisteæi iz donošenja Konaènog prijedloga zakona

1. Svi proračuni i proračunski korisnici dužni su dosljedno primjenjivati načela, pravne norme i postupke za izradu, donošenje i izvršavanje financijskih planova odnosno proračuna, pri upravljanju proračunskim sredstvima i imovinom, u proračunskom računovodstvu i izvještavanju, s tim da podliježu proračunskom nadzoru i unutarnjoj kontroli koju sami ustrojavaju, uz mjere odgovornosti čelnika i drugih odgovornih osoba.

2. U postupku određivanja subjekata koji su obvezni u cijelosti primjenjivati Zakon vodilo se računa o tome da je riječ o proračunskim

korisnicima – državnim tijelima, tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javnim ustanovama, proračunskim fondovima i mjesnoj samoupravi - pravnim osobama koje su u sustavu proračuna i koje obavljaju zadaće po proračunskim pravilima javnog sektora. Iako se radi o proračunskim korisnicima, među njima su ustanovljene bitne razlike u načinu iskazivanja strukture rashoda i njihova obuhvata u okviru nadležnog tijela. U postupanju zahtijeva se primjena načela zakonitosti, učinkovitosti, ekonomičnosti i transparentnosti u okvirima zakona i podzakonskih propisa koji se temelje na zakonu.

3. Konačni prijedlog zakona se u određenim dijelovima odnosi i na druge pravne osobe – izvanproračunske fondove, agencije i trgovačka društva u kojima država i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju odlučujući utjecaj u upravljanju (planiranje i upravljanje novčanim sredstvima, zaduživanje i davanje jamstava, računovodstvo i podnošenje izvještaja) te na konsolidaciju proračuna Republike Hrvatske kako bi se iskazala ukupna izdvajanja za javni sektor, ali kako im se ne bi onemogućavalo normalno obavljanje djelatnosti i stavljalo ih u neravnotežan položaj u odnosu na ostale sudionike na tržištu.

Konačni prijedlog zakona sadržava zajednička jasna pravila, načine i postupke vezane uz planiranje, izradu, donošenje te izvršavanje proračuna.

Podzakonski akti, prema modelima zapadnoeuropskoga zakonodavstva, odnosili bi se u pravilu na tipske obrasce i na provedbene propise za specifične uvjete izrade strukture i sadržaja te na rokove koji se napose odnose na izvanproračunske korisnike.

Konačni prijedlog zakona je usmjeren na povećanje učinkovitosti i transparentnosti proračuna sukladno međunarodnoj standardizaciji i terminologiji i predviđa poboljšanje informatičkog i informacijskog sustava proračuna i proračunskih korisnika u planiranju, izvršavanju, izvještavanju i računovodstvu.

Proširena je odgovornost odgovornih osoba i propisane su kaznene odredbe.

Uvodi se obveza:

1. izrade financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika,

2. izrade konsolidiranog proračuna Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji donosi predstavničko tijelo;

3. donošenja konsolidiranog godišnjeg obračuna proračuna Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji donosi predstavničko tijelo;

4. izrade plana razvojnih programa, plana radnih mjesta i plana javne nabave proračuna i proračunskih korisnika.

II. OBJAŠNJENA ODREDABA KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA

Vlada Republike Hrvatske uputila je Hrvatskom saboru Prijedlog zakona o proračunu 23. siječnja 2003. godine u prvo čitanje. Raspravu o Prijedlogu zakona o proračunu proveli su Odbor za zakonodavstvo, Odbor za financije i državni proračun, Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu. U raspravi su podnijeli izvještaj predstavnici Odbora i Klubova.

Nakon provedene rasprave o Prijedlogu zakona o proračunu na 30. sjednici od 7. ožujka 2003. godine Hrvatski sabor donio je Zaključak kojim se prihvaća Prijedlog zakona o proračunu a sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja upućuju se predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona za drugo čitanje.

Nakon razmatranja primjedbi, prijedloga i mišljenja saborskih odbora i rasprave provedene na sjednici Hrvatskog sabora o Prijedlogu zakona o proračunu u nastavku se daje obrazloženje pojedinih zakonskih odredbi Konačnog prijedloga zakona o proračunu u kojem su sadržane prihvaćene primjedbe, prijedlozi i mišljenja.

1. Konačnim prijedlogom zakona uređuju se proračun i proračunski odnosi u javnom sektoru te postupci koji pridonose transparentnosti i učinkovitost tih odnosa.

2. Konačnim prijedlogom zakona uređuju se opća proračunska načela, zajednički uvjeti, pravila i postupci koji se primjenjuju u proračunskim odnosima između svih subjekata ustrojenih kao proračunski korisnici i izvanproračunski korisnici, a koji se s obzirom na izvore financiranja i odlučujuću ulogu države odnosno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u njihovu upravljanju uključuju u Republiku Hrvatsku.

3. Konačnim prijedlogom zakona jasno se određuju subjekti koji su obvezni primjenjivati odredbe Zakona, propisuje se način i redoslijed postupka planiranja, izrade, predlaganja i donošenja, izmjena i dopuna proračuna i financijskih planova te izvršavanja proračuna i financijskih planova korisnika, postupak zaduživanja i nadzora - unutarnjeg i proračunskog, te kaznene odredbe za prekršaje iz ovoga Zakona.

4. Konačni prijedlog zakona obuhvaća temeljitu reformu sustava proračunskog planiranja i izvršavanja te konsolidaciju sredstava izvanproračunskih korisnika na razini države konsolidaciju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na razini konsolidiranog proračuna Republike Hrvatske. Svrha je Zakona djelotvorno korištenje proračunskih sredstava. Zakon omogućuje objektivno i ravnopravno postupanje prema svim sudionicima u proračunskom procesu i javnom sektoru, te kao

obvezu utvrđuje javno objavljivanje u Narodnim novinama svih informacija o proračunu i izvršavanju proračuna, te o financijskom stanju proračuna i proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

U nastavku se obrazlažu pojedine odredbe Zakona.

I. OPĆE ODREDBE

(Članci 1. - 9.)

Odredbama glave I. Konačnog prijedloga zakona definiran je sadržaj i područje primjene zakona: planiranje, izrada, donošenje i izvršavanje proračuna, upravljanje imovinom i dugovima, upravljanje javnim dugom, zaduživanje i jamstvo države te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski odnosi u javnom sektoru, računovodstvo, unutarnji i proračunski nadzor.

Propisani su subjekti na koje se odnose odredbe ovoga Zakona, a to su: državni proračun, proračunski korisnici državnog proračuna, proračuni jedinica lokalne i regionalne (područne) samouprave i njihovi proračunski korisnici, javne ustanove i mjesna samouprava. Pojedine odredbe ovoga Zakona uređuju i proračunske odnose i pravila koja se primjenjuju na izvanproračunske korisnike – to su izvanproračunski fondovi, agencije i trgovačka društva u kojima država odnosno lokalna i područna (regionalna) samouprava ima odlučujući utjecaj na upravljanje, i to na izradu financijskih planova, upravljanje novčanim sredstvima, zaduživanje i davanje jamstava, računovodstvo, izradu i podnošenje izvještaja te provedbu proračunskog nadzora, a koji se, s obzirom na izvore financiranja, uključuju u konsolidirani proračun Republike Hrvatske.

Člankom 3. utvrđeno je značenje pojmova koji se koriste u ovome Zakonu, a koji su bitni za primjenu normi iz Zakona.

U članku 4. definirani su cilj, proračunska načela i pravni temelj proračunskih rashoda koji su razrađeni u odredbama pojedinih glava Zakona, a koji su neophodni za zakonsku regulativu osnovnih instituta.

U članku 5. definirana je odgovornost Vlade i nadležnih tijela za planiranje i izvršavanje proračuna te odgovorna osoba proračunskog korisnika i izvanproračunskog korisnika odgovorna za zakonito i pravilno planiranje i izvršavanje.

Uz proračun se donosi zakon odnosno odluke koje uređuju izvršavanje proračuna za proračunsku godinu, a napose opseg zaduživanja i jamstava države, opseg zaduživanja javnoga sektora na razini države u pojedinoj godini, upravljanje državnom imovinom i dugovima, prava i obveze korisnika proračunskih sredstava, druga pitanja u izvršavanju proračuna, pojedine ovlasti Vlade i Ministarstva financija pri izvršavanju proračuna za pojedinu godinu te kazne za neispunjavanje obveza.

Važno je napomenuti da zakoni i odluke te drugi propisi, koji se predlažu izvršnom tijelu i predstavničkom tijelu, moraju sadržavati financijsku procjenu posljedica za proračune iz koje mora biti razvidno da li predloženi propis povećava ili smanjuje prihode ili rashode proračuna.

Posebno valja istaknuti odredbe Konačnog prijedloga zakona kojima je propisano da ako se tijekom godine usvoje zakoni, odluke ili programi na osnovi kojih nastaju nove obveze za državni proračun odnosno proračun jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva za te namjene osigurati će se u proračunu za sljedeću proračunsku godinu u skladu s trogodišnjim fiskalnim projekcijama, odnosno mogućnostima.

Člankom 8. propisuju se financijski poslovi i uvodi se obveza osnivanja upravnog odjela za financije proračunskog korisnika za izradu i izvršavanje proračuna, proračunsko računovodstvo te za obavljanje drugih zadaća u vezi sa zaduživanjem, upravljanjem imovinom države i lokalne samouprave koje je u nadležnosti korisnika, s tim da ta služba jednoga korisnika može obavljati zadaće i za druge korisnike u skladu s uredbom Vlade odnosno sporazumom poglavarstva.

Ministar financija pravilnikom propisuje zajedničke osnove za postupak rada odjela za financije, te trajno obrazovanje financijskih djelatnika na razini države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, na temelju kojih proračunski korisnik to potanje uređuje.

II. SADRŽAJ PRORAČUNA I FINACIJSKOG PLANA

(Članci 9. - 16.)

Odredbama glave II. uređuje se sadržaj proračuna i struktura financijskih planova korisnika.

Osnovna zakonska odredba uređuje da se proračun sastoji od općeg i posebnog dijela te plana razvojnih programa. Opći dio proračuna čini Račun prihoda i rashoda i Račun financiranja, a posebni dio proračuna čini plan rashoda i izdataka proračunskih korisnika raspoređenih u tekuće i razvojne programe za tekuću proračunsku godinu.

Financijski plan proračunskih korisnika čine prihodi i primici te rashodi i izdaci raspoređeni u programe. Financijski plan izvanproračunskih korisnika, kao i kod proračuna, sastoji se od općeg i posebnog dijela u kojem su iskazani prihodi i primici te rashodi i izdaci raspoređeni u tekuće i razvojne programe.

Račun prihoda i rashoda proračuna sastoji se od propisanih vrsta prihoda (poreznih i ostalih prihoda) te rashoda (za zaposlene, materijalne i financijske rashodi, za subvencije, za pomoći, za potpore prema Zakonu o državnim potporama, naknade, za donacije i ostale rashode te za nabavu nefinancijske imovine).

Raèun financiranja sadrži primitke od financijske imovine i primljene kredite i zajmove te izdatke za financijsku imovinu i otplatu zajmova.

Financijski plan proraèunskih korisnika koncipiran je na naèin da sadrži njihove trogodišnje programe kao osnovu za njihovo financiranje, potrebna sredstva za provedbu programa, broj djelatnika i procjenu rezultata programa te potreban broj djelatnika za njegovu provedbu.

Osnovno je naèelo da u proraèunu moraju biti razvidni raspored i iskazivanje prihoda i primitaka po izvorima te raspored rashoda i izdataka prema proraèunskim klasifikacijama, s tim da je neophodno osigurati uravnoteženje proraèuna na razini prihoda i primitaka.

Uravnoteženje proraèuna tijekom godine provodi se po postupku za donošenje proraèuna, i to ako se zbog izvanrednih prilika i potreba povećaju rashodi i izdaci, odnosno smanje prihodi i primici. Proraèun se mora uravnotežiti ili sniženjem predviđenih rashoda i izdataka ili pronalaženjem novih prihoda i primitaka.

Prihodi i primici te rashodi i izdaci proraèuna države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i financijskih planova iskazuju se prema proraèunskim klasifikacijama: organizacijskoj, ekonomskoj, funkcijskoj, lokacijskoj i programskoj.

Plan razvojnih programa sadrži planirane rashode proraèuna za investicije i kapitalne pomoći u sljedeće tri godine po programima korisnika, po godinama i po cjelovitim izvorima prihoda za njihovu realizaciju.

III. IZRADA PRORAČUNA I FINANCIJSKOG PLANA

(Ėlanci 17. - 29.)

U odredbama glave III. propisuju se pretpostavke za izradu proraèuna i smjernice ekonomske i fiskalne politike koje donosi Vlada, a koje su neophodne za izradu prijedloga opsega financijskog plana proraèunskih korisnika i prijedloga proraèuna.

Izvršno tijelo (Vlada odnosno poglavarstvo) predlaže svom predstavnièkom tijelu na donošenje proraèun za sljedeæu proraèunsku godinu i projekciju proraèuna za iduæe dvije godine. Uza to daje mu na suglasnost i financijske planove izvanproraèunskih korisnika uz obrazloženje, zakone odnosno lokalne odluke i druge propise koji su potrebni za planiranje i izvršavanje proraèuna. Napominjemo da je bitni sastavni dio obrazloženja prijedloga proraèuna plan radnih mjesta, plan nabave i plan razvojnih programa uz obrazloženje.

Na osnovi uputa za izradu prijedloga državnog proračuna Ministarstva financija proračunski korisnici izrađuju prijedlog svoga financijskog plana (prihode i primitke iskazane po vrstama iz kojih potječu, rashode i izdatke predviđene za trogodišnje razdoblje, razvrstane prema proračunskim klasifikacijama), obrazloženje prijedloga financijskog plana, planirani broj i strukturu djelatnika, plan nabave i plan razvojnih programa. Uza to slijede: obrazloženi programi, zakonske i druge podloge na kojima se oni temelje, pokazatelji za izračun i ocjenu potrebnih sredstava te izvještaji o dostignutim ciljevima i rezultatima programa s područja proračunskog korisnika u prethodnoj godini. Izvanproračunski korisnik proračuna priprema svoj financijski plan na istim osnovama kao i proračunski korisnik i u skladu s pravilnikom ministra financija, s tim da ga donosi njegovo nadležno tijelo po postupku propisanom posebnim zakonom, ali se podnosi na suglasnost Saboru zajedno s državnim proračunom.

IV. POSTUPAK DONOŠENJA PRORAČUNA

(Članci 30. – 39.)

U odredbama glave IV. propisuje se postupak izrade i predlaganja financijskih planova i proračuna, izrada i donošenje konsolidiranog plana proračuna te rokovi i nadležna tijela za njihovu provedbu. Proračun donosi Sabor odnosno predstavničko tijelo do konca tekuće godine za sljedeću proračunsku godinu u roku koji omogućuje primjenu proračuna sa 1. siječnja godine za koju se donosi proračun.

Izmjene i dopune državnog proračuna odnosno proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave provode se po postupku za donošenje proračuna.

Ako predstavničko tijelo ne donese proračun prije početka proračunske godine, privremeno se nastavlja financiranje na osnovi odluke o privremenom financiranju. Financiranje se obavlja, razmjerno prihodima ostvarenima u istom razdoblju prema proračunu za prethodnu godinu, najduže za prva tri mjeseca proračunske godine. Financiraju se isti programi kao i prethodne godine, s tim da korisnici ne smiju povećavati broj zaposlenih u odnosu na stanje 31. prosinca prethodne godine, a proračunski korisnici ne smiju preuzimati nove financijske obveze.

Privremene mjere za uravnoteženje proračuna mogu se provoditi u tijeku proračunske godine kada se zbog nastanka novih obveza za proračun ili promjene gospodarskih kretanja povećaju rashodi i/ili izdaci odnosno smanje prihodi i/ili primici proračuna. Vlada može uvesti obustavu izvršavanja pojedinih rashoda i/ili izdataka koja može trajati najduže 45 dana (zaustaviti preuzimanje obveza i/ili predlagati produljenje ugovorenih rokova plaćanja i/ili zaustaviti preraspodjelu proračunskih sredstava, potrebno radi preuzimanja obveza). Vlada mora obavijestiti Sabor o tim mjerama. Ako se za vrijeme provođenja mjera privremene obustave izvršavanja proračuna proračun ne može uravnotežiti,

Vlada mora najkasnije u roku 15 dana prije isteka roka za privremenu obustavu izvršavanja proračuna predložiti izmjene i dopune proračuna.

Na osnovi iznosa planiranih proračunom, proračunski korisnik mora izraditi financijski plan po mjesecima, za cijelu godinu.

Proračunski korisnik može uz suglasnost Vlade, na prijedlog ministra financija, preuzeti obveze po ugovorima koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama, s tim da se u godišnjem propisu o izvršavanju proračuna propisuje najviši iznos obveze koji proračunski korisnik može preuzeti u proračunskoj godini. Plaćanja preuzetih obveza korisnik kao obvezu mora uključiti u godinu u kojoj obveza dospijeva.

Konačni prijedlog zakona ne propisuje mogućnost preraspodjele sredstava, osim ako to nije propisano zakonom odnosno odlukom o izvršavanju proračuna. To se ne odnosi na proračunske stavke za otplatu glavnice i kamate javnoga duga koje se mogu izvršavati u iznosima iznad planiranih.

V. IZVRŠAVANJE PRORAČUNA

(Članci 40. - 62.)

U glavi V. propisuje se način odlučivanja o opsegu rashoda korisnika i preuzimanju obveza kroz dodjele proračuna. Dodjela sredstava proračunskom korisniku utvrđuje se u visini sredstava planiranih u godišnjem financijskom planu proračunskog korisnika, prema preuzetim obvezama proračunskog korisnika te likvidnosti proračuna. Proračun se izvršava na temelju mjesečnih dodjela proračunskim korisnicima u skladu s raspoloživim sredstvima.

Tijela nadležna za proračunske korisnike iz svojega djelokruga utvrđuju mjesečne planove izvršavanja rashoda i izdataka svojih korisnika u okviru mjesečne dodjele.

U proračunu se utvrđuju sredstva za proračunsku zalihu.

Sredstva proračunske zalihe koriste se za nepredviđene namjene, za koje u proračunu nisu osigurana sredstva, ili za namjene za koje se tijekom godine pokaže da za njih nisu utvrđena dostatna sredstva jer ih pri planiranju proračuna nije bilo moguće predvidjeti.

Sredstva proračunske zalihe koriste se za financiranje rashoda nastalih pri otklanjanju posljedica elementarnih nepogoda, epidemija, ekoloških nesreća ili izvanrednih događaja koji mogu ugroziti okoliš i ostalih nepredvidivih nesreća, za izvršavanje sudskih odluka i nagodbi za isplatu naknade i rente te za druge nepredviđene rashode u tijeku godine.

Sredstva proračunske zalihe mogu iznositi najviše 0,50 posto proračunskih prihoda (bez primitaka).

Visina sredstava proračunske zalihe iz stavka 4. ovoga članka utvrđuje se zakonom odnosno odlukom o izvršavanju proračuna.

Sredstva proračunske zalihe ne mogu se koristiti za kreditiranje.

O korištenju tih sredstava odlučuje Vlada odnosno poglavarstvo do određenog iznosa, predsjednik Vlade odnosno predsjednik poglavarstva i ministar financija, s tim da se visina korištenja sredstava utvrđuje zakonom odnosno odlukom o izvršavanju proračuna.

Namjenski prihodi i primici proračuna (pomoći, prihodi i primici proračunskih fondova, prihodi od vlastite djelatnosti proračunskih korisnika, prihodi od prodaje ili zamjene državnog odnosno lokalnog vlasništva i naknade s naslova osiguranja) jesu prihod odnosno primitak proračuna., s tim da se zakonom odnosno odlukom o izvršavanju državnog odnosno lokalnog proračuna određuje obveza uplaćivanja tih prihoda i primitaka u proračun. Ministar financija utvrđuje namjenu i uvjete korištenja navedenih sredstava.

Namjenski prihodi i primici koji nisu bili iskorišteni u prethodnoj godini, osim onih koje proračunski korisnik ostvari vlastitom djelatnošću, prenose se u proračun za proračunsku godinu, a za opseg prenesenih prihoda i primitaka povećava se financijski plan proračunskog korisnika.

Zakon propisuje obvezu povrata donacije koju proračunski korisnik - primatelj donacije nije iskoristio na način i pod uvjetima koje je utvrdio donator, s time da će se korisniku proračuna za taj iznos umanjiti sredstva u godini u kojoj mora vratiti nepravilno korištenu donaciju.

Zahtjev za dodjelu potpora mora se temeljiti na uvjetima propisanim Zakonom o državnim potporama koji propisuju da su potpore stvarni i potencijalni rashodi države odnosno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje davatelji dodjele primatelju potpore a koji narušavaju ili bi mogli narušiti tržišno natjecanje davanjem povlastice na tržištu korisniku potpore. Pri tome nije bitno o kojem se obliku državne ili lokalne potpore radi.

Zahtjev za dodjelu sredstava za nabavu roba, usluga i ustupanju radova mora se temeljiti na propisima o javnoj nabavi.

Isplata sredstava iz proračuna mora se temeljiti na vjerodostojnoj knjigovodstvenoj ispravi kojom se dokazuje obveza plaćanja, a koju odgovorna osoba mora prije isplate provjeriti te potpisati pravni temelj i visinu obveze koja proizlazi iz knjigovodstvene isprave.

Prema Konačnom prijedlogu zakona, proračunski fond je proračunski korisnik koji ima račun u okviru računa proračuna što ga otvara država odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za odvojeno vođenje određenih prihoda i primitaka te rashoda i izdataka i za

posebne namjene. Osniva se posebnim zakonom, međunarodnim ugovorom ili odlukom lokalne samouprave.

Proračunski fond financira se iz proračunskih sredstava osiguranih u proračunu za tekuću godinu, namjenskih prihoda i primitaka proračuna koji su utvrđeni kao namjenski prihodi i primici proračunskog fonda, iz prihoda i primitaka od upravljanja slobodnim novčanim sredstvima proračunskoga fonda.

Upravitelj je proračunskog fonda nadležno ministarstvo odnosno poglavarstvo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Isplate na teret proračunskog fonda mogu se izdvajati do visine raspoloživih sredstava proračunskoga fonda, a obveze se mogu preuzeti do razine utvrđene zakonom odnosno odlukom o izvršavanju proračuna.

Neiskorištena sredstva na računu proračunskog fonda na kraju tekuće godine prenose se u sljedeću godinu.

Odluku o izmjeni akta o osnivanju proračunskog fonda donosi Sabor odnosno predstavničko tijelo. U slučaju donošenja akta neutrošena sredstva fonda uplaćuju se na račun osnivača.

Sustav računa za izvršavanje državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave propisuje da korisnici mogu imati samo jedan račun koji je dio proračuna.

Plaćanje predujma moguće je samo iznimno i na temelju prethodne suglasnosti Ministarstva financija, odnosno predsjednika poglavarstva.

VI. UPRAVLJANJE IMOVINOM DRŽAVE I JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

(Ėlanci 63. - 74.)

U glavi VI. propisuje se naēin upravljanja financijskom imovinom.

Raspoloživim novēanim sredstvima na raēunu proraēuna upravlja ministar financija, odnosno poglavarstvo.

Novčana sredstva mogu se ulagati u Hrvatsku narodnu banku, poslovnu banku, u državne vrijednosne papire, poštujuēi naēela sigurnosti, likvidnosti i isplativosti ulaganja. O obliku ulaganja i izboru banke odlučuje ministar financija, odnosno poglavarstvo u skladu s propisom ministra financija.

Raspoloživa novčana sredstva ne smiju se ulagati u dionice i udjele trgovačkih društava.

Zakonom se propisuje upravljanje javnim ustanovama, javnim poduzećima, fondovima i agencijama te ostvarivanje prava iz dionica i udjela u kapitalu pravnih osoba u dijelu koji se odnosi na usklađivanje njihovih programa rada i financijskih planova prema potvrđenim programima, nadzor nad odobrenim programima pravnih osoba i nad zaduživanjem, sudjelovanje u njihovim tijelima upravljanja.

Vlada uredbom propisuje nadležno tijelo koje vodi središnji registar vodi središnji registar pravnih osoba i imovine u vlasništvu države odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Konačnim prijedlogom zakona propisuje se da Vlada odnosno poglavarstvo može podnijeti Saboru zahtjev za izvanrednu reviziju poslovanja pravnih osoba koje potpadaju pod nadležnost Državnog ureda za reviziju, a u kojima država odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima najmanje 25 posto udjela u kapitalu.

O osnivanju i prestanku pravnih osoba javnoga sektora te o stjecanju i prodaji kapitalnih udjela u trgovačkim društvima čiji je osnivač ili suosnivač država odnosno lokalna samouprava odlučuje predstavničko tijelo, osim ako posebnim zakonima ili Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi nije drugačije utvrđeno.

Vlada odnosno predstavničko tijelo može, na prijedlog nadležnog ministra odnosno poglavarstva, odlučiti o kupnji dionica ili udjela u trgovačkom društvu ako su za kupnju osigurana sredstva u proračunu i ako se time štite javni odnosno lokalni interesi. U slučaju da prestane javni interes za državno odnosno lokalno vlasništvo dionica ili za udjele u kapitalu pravnih osoba, predstavničko tijelo odlučuje da se dionice odnosno udjeli u kapitalu prodaju, ako to nije u suprotnosti s posebnim zakonom.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne mogu kupovati dionice ili udjele u trgovačkom društvu ako su korisnici pomoći iz državnog proračuna.

Nadalje, ističe se da se odredbama Konačnog prijedloga zakona svota od prodaje udjela i uloga u kapitalu iz članka 67. ovoga Zakona koristi se za otplatu dugova u Računu financiranja, a sredstva koja se ostvare u iznosu većem od iznosa duga, koriste se za nabave nefinancijske i financijske imovine.

Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Konačnim prijedlogom zakona propisuje se naplata regresnih zahtjeva s naslova jamstva od strane glavnog dužnika.

Konačnim prijedlogom zakona omogućeno je pretvaranje potraživanja države odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u udjel u kapitalu trgovačkih društava bez naknade i iz sredstava proračuna. To se provodi zamjenom dospjelih nenaplaćenih poreza, doprinosa i

drugih obveznih davanja dužnika u postupku prisilnog poravnanja u skladu s posebnim propisima, zamjenom potraživanja s osnove danih zajmova i plaćenih jamstava te ulaganjem pokretnina i nekretnina, osim nekretnina koje se koriste za obavljanje javnih službi. O stjecanju udjela države u kapitalu trgovačkog društva odlučuje Vlada.

Omogućuje se otpis, djelomičan otpis, odgoda i obročno plaćanje duga državi uz suglasnost Vlade i uz primjereno osiguranje i kamate po osnovi danih državnih jamstava. To znači da se po dugovima ne podrazumijevaju dugovi prema državi odnosno lokalnoj samoupravi s naslova obveznih davanja. (porezi, doprinosi, naknade, pristojbe, kazne)

Konačnim prijedlogom zakona propisuje se upravljanje nefinancijskom dugotrajnom imovinom i stjecanje nefinancijske imovine države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave pod točno propisanim uvjetima, načelima i standardima koje propisuje Vlada.

Upravljanje nefinancijskom dugotrajnom imovinom, prema ovome Zakonu, obuhvaća korištenje imovine, njezino održavanje i davanje u zakup.

Nefinancijska dugotrajna imovina mora se osigurati ako je to propisano zakonom. Nadoknada za štetu nastalu na neosiguranoj nefinancijskoj dugotrajnoj imovini isplaćuje se iz proračuna.

Sredstva od prodaje i zamjene nefinancijske dugotrajne imovine države odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i nadoknade štete s osnove osiguranja koriste se samo za održavanje ili kupnju nefinancijske imovine države odnosno lokalne samouprave.

VII. ZADUŽIVANJE, UPRAVLJANJE DUGOVIMA, JAMSTVA DRŽAVE I JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE TE JAVNOG SEKTORA

(Članci 75. do 111.)

U glavi VII. regulira se zaduživanje i državni dug, upravljanje državnim dugom, intervencije na tržištu vrijednosnih papira, uvjeti i načini sklapanja kreditnih poslova s inozemstvom, izdavanje jamstava, zaduživanje i davanje jamstva lokalne samouprave te izvanproračunskih korisnika državnog proračuna.

Financijske obveze preuzete u ime i za račun države u skladu s propisima čine državni dug te su državna obveza. Država se može zadužiti u tuzemstvu i inozemstvu u opsegu propisanom zakonom, a državni dug može biti u obliku ugovora o zajmu, emisije vrijednosnih papira ili u drugim odgovarajućim oblicima zaduživanja, s tim da se zakonom kojim se uređuje izvršavanje godišnjeg proračuna utvrđuje gornji iznos zaduživanja. U razdoblju privremenog financiranja država se može zadužiti do visine koja je potrebna za otplatu glavnice državnoga duga u tom razdoblju.

Odluku o visini državnoga duga i državnih jamstava donosi Sabor na prijedlog Vlade, a u skladu s iznosima i namjenama utvrđenima godišnjim proračunom i zakonom o izvršavanju državnog proračuna.

Ukupan državni dug, ne smije prelaziti granicu utvrđenu godišnjim proračunom. Prema ovom Zakonu, Ministarstvo financija vodi popis duga, izdanih jamstava i zajmova.

Država sklapa kreditni posao s inozemstvom i daje jamstvo po kreditnom poslu s inozemstvom sukladno zakonu o izvršavanju proračuna za tekuću godinu ili na temelju posebnog zakona za svaki kreditni posao, s tim da Sabor zakonom potvrđuje ugovore o kreditnom poslu i ugovore o jamstvu sklopljene sa stranim pravnim osobama koje su subjekti međunarodnog prava te međunarodne ugovore po osnovi sukcesije, na temelju kojih za državu nastaju ili mogu proistææi financijske obveze.

Zakonom o izvršavanju državnog proračuna Sabor može ovlastiti Vladu da sklapa kreditne poslove za određene namjene i daje jamstva određenim domaćim pravnim osobama u okviru svote za te namjene, utvrđene državnim proračunom za svaku pojedinu godinu.

Pravna osoba u većinskom izravnom ili neizravnom državnom vlasništvu sklapa kreditne poslove ili daju jamstva na osnovu suglasnosti Vlade, ako vrijednost posla ili jamstvo prelazi iznos utvrđen zakonom o izvršavanju državnog proračuna.

Sve financijske obveze za koje su Vlada i Sabor izdali jamstva u ime i za račun države u skladu s propisima čine državni dug.

Kriterije i uvjete za odobravanje državnih jamstava propisat će se zakonom o izvršavanju državnog proračun. Ove se odredbe na odgovarajući način primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Vlada može odrediti i druga državna tijela da zajedno s Ministarstvom financija sudjeluju u pregovorima o zajmovima s državnim jamstvom.

Ministarstva koja su nadležna za tražitelje jamstva dužna su u roku 15 dana od podnošenja zahtjeva za suglasnost dati Ministarstvu financija mišljenje o razvojnim promjenama i restrukturiranju društva tražitelja, te ocjenu mogućnosti otplate kredita.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu se zaduživati uzimanjem zajma ili izdavanjem vrijednosnih papira.

Jedinice se mogu dugoročno zadužiti samo za investiciju koja se financira iz njihova proračuna, a koju potvrdi njezino predstavničko tijelo uz prethodnu suglasnost Vlade. Njihova ukupna godišnja obveza može iznositi najviše do 20 posto ostvarenih prihoda u godini koja prethodi godini u kojoj se

zadužuje. U iznos ukupne godišnje obveze uključen je iznos godišnjeg anuiteta po kreditima, obveze s osnove izdanih vrijednosnih papira, danih jamstava i suglasnosti iz prethodnih godina te neplaćene obveze iz prethodnih godina.

Godišnje obveze na osnovi izdanih vrijednosnih papira utvrđuju se za anuitetne obveznice u iznosu godišnjeg anuiteta, a za obveznice kod kojih se amortizira glavnica o dospijeću za pretpostavljeno dospijeće pripadajućeg godišnjeg dijela glavnice i pripadajućih kamata.

Trgovačko društvo i javna ustanova čiji je osnivač i većinski vlasnik jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave smije se zaduživati samo uz suglasnost osnivača odnosno većinskog vlasnika, s tim da se izdana suglasnost uračunava u opseg mogućega zaduživanja osnivača odnosno vlasnika.

Županija može dati jamstvo općini i gradu na svojem području uz prethodnu suglasnost Vlade, pod uvjetima do spomenutih 20 posto ostvarenih prihoda. Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može davati jamstva za ispunjenje obveza trgovačkog društva i javne ustanove čiji je osnivač i većinski vlasnik, a dano jamstvo uključuje se u opseg njezina mogućega zaduženja od 20 posto.

Dok se statutom ili odlukom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne propiše tko odlučuje o suglasnosti i davanju jamstva trgovačkom društvu odnosno pravnoj osobi čiji je osnivač i većinski vlasnik odnosno jedinica, odluku donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, razmjerno njenom udjelu u vlasništvu.

Izvanproračunski korisnici državnog proračuna mogu se zadužiti i davati jamstva samo pod uvjetima koje utvrđuje Vlada na prijedlog ministra financija.

VIII. ODGOVORNOST ČELNIKA PRORAČUNSKOG KORISNIKA, FINANCIJSKOG KONTROLORA I RAČUNOPOLAGAČA

(Članci 112. – 113.)

U glavi VIII. propisuje se nadležnost čelnika i razgraničenje nadležnosti između financijskog kontrolora i računopolagača

Čelnik proračunskog korisnika odgovoran je za planiranje i izvršavanje dijela proračuna, za preuzimanje obveza, verifikaciju obveza, izdavanje naloga za plaćanje na teret proračunskih sredstava tijela koje vodi i utvrđivanje prava naplate te za izdavanje naloga za naplatu u korist proračunskih sredstava, za zakonitost, svrhovitost, učinkovitost i za ekonomično raspolaganje proračunskim sredstvima. Određena prava može po ovlaštenju prenijeti na druge osobe.

On je nalogodavac ovlašten za izdavanje naloga za plaćanje.

Analogno se uređuju odnosi u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Financijski kontrolor proračunskog korisnika odgovoran je za zakonito izvršavanje naloga nalogodavca u skladu s financijsko-računovodstvenim propisima. Računopolažatelj je odgovoran za zakonito i svrsishodno trošenje javnog novca za namjene utvrđene proračunom i financijskim planom. Privremeno može zadržati plaćanje ako je u suprotnosti s ovim Zakonom ili zakonom koji godišnje uređuje izvršavanje državnog proračuna.

IX. PRORAČUNSKO RAČUNOVODSTVO

(Članci 114. – 123.)

U glavi IX. definira se sadržaj računovodstva, računovodstvena načela, primjena proračunskog računovodstva, odgovornosti i obveze proračunskog korisnika za ustroj te za zakonito i pravilno provođenje proračunskog računovodstva, poslovne knjige i knjigovodstvene isprave. K tomu, kao bitna odredba uređuje se priznavanje prihoda i rashoda te procjenjivanje bilančnih pozicija na modificiranom računovodstvenom načelu nastanka događaja. Propisuje se i obveza financijskog izvještavanja proračuna i proračunskih korisnika.

Financijski izvještaji sastavljaju se za razdoblja u tijeku godine i za proračunsku godinu.

Ministarstva/razdjeli konsolidiraju financijske izvještaje proračunskih korisnika koji su, prema organizacijskoj klasifikaciji proračuna, u njihovom sastavu i svoj financijski izvještaj te ih iskazuju u konsolidiranom financijskom izvještaju koji dostavljaju Ministarstvu financija.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave konsolidiraju financijske izvještaje proračunskih korisnika za koje su nadležne i financijski izvještaj proračuna te ih iskazuju u konsolidiranom financijskom izvještaju koji dostavljaju Ministarstvu financija.

Ministarstvo financija konsolidira:

1. konsolidirane financijske izvještaje ministarstava/razdjela i financijske izvještaje izvanproračunskih korisnika te sastavlja financijski izvještaj proračuna države,

2. konsolidirane financijske izvještaje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te sastavlja financijski izvještaj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,

3. financijski izvještaj proračuna države i financijski izvještaj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te sastavlja konsolidirani financijski izvještaj proračuna Republike Hrvatske.

Ministarstvo financija dostavlja Vladi uz polugodišnji/godišnji obračun proračuna i navedeni izvještaj, a lokalno upravno tijelo za financije dostavlja poglavarstvu uz polugodišnji/godišnji obračun proračuna i taj izvještaj.

X. POLUGODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU PRORAČUNA I GODIŠNJI OBRAČUN PRORAČUNA

(Ėlanci 124. – 133.)

U glavi X. daje se sadržaj polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna i godišnjeg obračuna proračuna.

Konačnim prijedlogom zakona propisuje se sadržaj polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna i godišnjeg obračuna proračuna države odnosno lokalne samouprave koji je koncipiran kao i plan proračuna (Račun prihoda i rashoda te obrazloženje ostvarenja prihoda i primitaka, Račun financiranja i posebni dio proračuna – prikaz prihoda i primitaka te rashoda i izdataka proračunskih korisnika, obrazloženje makroekonomskih pokazatelja te gospodarske i fiskalne politike u proračunskoj godini, izvješće o zaduživanju i upravljanju dugom, izvješće o korištenju proračunskih zaliha i izvješće o jamstvima danima u proračunskoj godini s obrazloženjem i programi). Godišnji obračun obuhvaća i obrazloženje, čiji su sastavni dijelovi podaci iz bilance, te objašnjenja odstupanja. Ovdje se koristi proračunska klasifikacija koja je propisana za izradu proračuna.

Ministar financija potanko propisuje strukturu godišnjeg obračuna proračuna i konsolidiranog obračuna proračuna Republike Hrvatske.

Propisuje se obveza izrade bilance dugotrajne imovine države i lokalne samouprave kao akt Vlade u kojem se iskazuje stanje dugotrajne imovine države i lokalne samouprave na dan 31. prosinca tekuće godine. Uz godišnji obračun državnog proračuna Vlada svake dvije godine dostavlja Saboru i bilancu dugotrajne imovine države i lokalne samouprave.

Uz prethodne izvještaje – obrasce, Konačni prijedlog zakona propisuje obvezu izrade i donošenje godišnjeg obračuna proračuna koji usvaja predstavničko tijelo.

Proračunski korisnik priprema godišnji obračun svoga financijskog plana za proteklu godinu, a nadležno ministarstvo odnosno nadležno lokalno upravno tijelo pregledava i usklađuje godišnji obračun financijskog plana svojih korisnika, konsolidira ih te sastavlja konsolidirani godišnji obračun financijskog plana i godišnji izvještaj za proteklu godinu. Konsolidirani godišnji obračun nadležno tijelo dostavlja Ministarstvu financija, odnosno lokalnom upravnom odjelu za financije.

Ministarstvo financija izrađuje nacrt prijedloga konsolidiranog obračuna proračuna Republike Hrvatske i dostavlja ga Vladi Republike Hrvatske

Vlada utvrđuje prijedlog godišnjeg obračuna proračuna i dostavlja ga Državnom uredu za reviziju na mišljenje a Saboru na donošenje do 1. lipnja.

Zakon obvezuje izvan proračunske korisnike proračuna i na podnošenje godišnjih izvještaja. Izvanproračunski korisnici proračuna moraju pripremiti godišnje izvještaje sukladno odredbama Zakona o računovodstvu.

Godišnji izvještaj za proteklu godinu, zajedno s obrazloženjem, izvanproračunski korisnik podnosi nadležnom ministarstvu, koje ga konsolidira i dostavlja Ministarstvu financija.

Godišnji izvještaj fondova i agencija, èiji je osnivaè država odnosno lokalna samouprava, Vlada odnosno poglavarstvo predlaže na suglasnost Saboru odnosno predstavnièkom tijelu zajedno sa konsolidiranim godišnjim obraèunom proraèuna.

XI. NADZOR PRORAČUNSKIH KORISNIKA

(Èlanci 134. – 140.)

U glavi XI. propisuje se proraèunski nadzor zakonitosti, svrhovitosti i pravodobnosti korištenja proraèunskih sredstava proraèunskih i izvanproraèunskih korisnika, nalažu se mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti te mjere za poboljšanje stanja i posebne ovlasti osoba koje obavljaju proraèunski nadzor te unutarnju reviziju i unutarnji nadzor kao postupak.

Nadzorom se obuhvaćaju računovodstveni, financijski i ostali poslovni dokumenti proračunskih korisnika.

Ministarstvo financija obavlja proračunski nadzor i nad namjenskim korištenjem proračunskih sredstava svih pravnih i fizičkih osoba koje dobivaju sredstva iz proračuna i financijskih planova izvanproračunskih korisnika te kreditna sredstva s osnove jamstva države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Unutarnja revizija tijelo je proračunskog korisnika koje neovisno i objektivno utvrđuje ostvarivanje cjelovitih zadaća i funkcija proračunskih korisnika, upozorava na nepravilnosti i neusklađenosti sa zakonskim i drugim propisima kojima je utvrđeno njihovo poslovanje te predlaže mjere za njihovo otklanjanje i mjere za unapređenje poslovanja proračunskog korisnika.

Ministar financija propisuje zajedničke kriterije na temelju kojih proračunski korisnici mogu urediti unutarnju reviziju.

Proračunski korisnik obvezan je uspostaviti sustav postupaka i odgovornosti zaposlenih radi uspostave unutarnje kontrole.

XII. KAZNENE ODREDBE

(Èlanci 141. – 148.)

U glavi XII. daju se kaznene odredbe za prekršaj odgovornih osoba proračunskog korisnika i pravnih osoba te odgovornih osoba izvanproračunskog korisnika.

Visina novčanih kazni za počinjene prekršaje određena je prema vrsti i težini, odnosno financijskim posljedicama radnje ili propuštanja radnje korisnika i drugih pravnih osoba.

XIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

(Èlanci 149. – 153.)

U glavi XII. daju se rokovi za izradu podzakonskih propisa, prestanak važenja propisa i zadržavanje na snazi postojećih propisa iz djelokruga Državne riznice do donošenja novih provedbenih propisa.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske i proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU I RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA TE RAZLOZI NASTANKA TIH RAZLIKA

Prijedlozi, primjedbe i mišljenja **Odbora za financije i državni proračun i predlagatelja Konačnog prijedloga zakona o proračunu (u nastavku: Zakona)** daju se u nastavku.

1. Odbor smatra da bi u članku 3. prijedloga zakona točku 16. kojom se definira što se smatra državnim dugom treba preciznije formulirati. Naime, potrebno je državnim dugom obuhvatiti izvan proračunske korisnike i to izvanproračunske fondove i druge pravne osobe u kojima država, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima odlučujući utjecaj na upravljanje.

U skladu s tim i stajalištem predlagatelja Zakona u članku 3. u Značenju pojmova izmijenjena je točka 16. i prenumerirana u točku 6. i dodane su točke 7. i 18. koje glase:

3. državni proračun je akt kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci države za jednu godinu, u skladu sa zakonom, a donosi ga Hrvatski sabor (u nastavku teksta: Sabor);

6. državni dug je dug konsolidiranog proračuna države bez državnih jamstava;

7. državne potpore su stvarni i potencijalni rashodi ili umanjeni prihodi države dodijeljeni od davatelja državne potpore koji narušavaju ili bi mogli narušiti tržišno natjecanje davanjem povlastice na tržištu korisniku državne potpore, bez obzira na oblik državne potpore;

15. izvanproraèunski korisnici jesu izvanproraèunski fondovi, trgovaèka društva i druge pravne osobe u kojima država odnosno jedinica lokalne i podruène (regionalne) samouprave ima odlučujuæi utjecaj na upravljanje;

18. javni dug je dug konsolidiranog proraèuna Republike Hrvatske sa danim jamstvima;

29. naknada obuhvaæa mirovine, te naknade graðanima i kuæanstvima na temelju posebnih propisa;

30. nefinancijska dugotrajna imovina je neproizvedena i proizvedena dugotrajna imovina;

33. organizacijska klasifikacija prikaz je rashoda i izdataka prema strukturi ustroja države i jedinica lokalne i podruène (regionalne) samouprave razraðena na razdjele i glave;

37. pravna osoba u veæinskom izravnom ili neizravnom državnom vlasništvu je pravna osoba èije dionice ili poslovni udjeli spadaju u portfelj Republike Hrvatske ili u odnosu na koje Republika Hrvatska ima osnivaèka (vlasnièka) prava;

38. pravna osoba u veæinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu jedinice lokalne i podruène (regionalne) samouprave je pravna osoba èije dionice ili poslovni udjeli spadaju u njihov portfelj ili u odnosu na koje jedinica lokalne i podruène (regionalne) samouprave ima osnivaèka (vlasnièka) prava;

45. proraèun je akt jedinice lokalne i podruène (regionalne) samouprave kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrðuju rashodi i izdaci jedinice lokalne i podruène (regionalne) samouprave za jednu godinu, u skladu sa zakonom i odlukom donesenom na temelju zakona, a donosi ga njezino predstavnièko tijelo;

49. proraèunski korisnici su državna tijela i tijela jedinice lokalne i podruène (regionalne) samouprave, javne ustanove, proraèunski fondovi, mjesna samouprava i druge pravne osobe, èiji se rashodi za zaposlene i/ili materijalni rashodi osiguravaju u proraèunu;

Odbor predlaže da se u članku 30. ugradi stavak kojim će se točno regulirati da Vlada Republike Hrvatske utvrðuje prijedlog proraèuna za proraèunsku godinu i upućuje ga Saboru na donošenje do 15. studenoga tekuće godine.

U skladu s tim u članku 30. izmijenjen je stavak 5. koji glasi: **«Vlada odnosno poglavarstvo utvrđuje prijedlog proračuna i konsolidirani proračun te ga dostavlja Saboru odnosno predstavničkom tijelu na donošenje do 15. studenoga tekuće godine.»**

Odbor za financije i državni proračun smatra da članak 37. prijedloga zakona kojim se regulira mogućnost iznimnog plaćanja predujma na temelju prethodne suglasnosti ministra financija, odnosno predstavnika poglavarstva treba ugraditi iza članka 50. i 51. prijedloga zakona.

Predlagatelj je prihvatio prijedlog Odbora s tim da je umjesto predsjednika poglavarstva pravo davanja suglasnosti na plaćanje predujmom povjerio poglavarstvu.

Članak 51. Plaćanje predujma moguće je samo iznimno i na temelju prethodne suglasnosti Ministarstva financija, odnosno poglavarstva.

Predlagatelj zakona predlaže izmjenu članka 60. stavka 1. na način da glasi:

(1) Isplate na teret proračunskog fonda mogu se izvršavati do visine raspoloživih sredstava proračunskoga fonda, a obveze se mogu preuzeti do razine propisane zakonom odnosno odlukom o izvršavanju proračuna.

Ovo stoga što obveze proračunskog fonda (na razini države, općine, gradova i županija) ulaze u ukupan iznos duga Republike Hrvatske.

Nadalje, Odbor za financije i državni proračun iznio je stajalište u pogledu odredaba u pogledu članka od 57. do 61. Prijedloga zakona predložen je pored ostalog način korištenja sredstava proračunskog fonda. Međutim, nejasno je što se dešava sa neiskorištenim sredstvima proračunskog fonda posebno u slučaju kada prestane njegovo djelovanje. Naime, nejasna je odredba članka 61. stavak 2. kojim se predlaže da nadležno ministarstvo, odnosno predsjednik poglavarstva mora u roku od 30 dana nakon nastupa uvjeta za prestanak proračunskog fonda po propisanom postupku predložiti Vladi Republike Hrvatske, odnosno poglavarstvu izmjenu akta o osnivanju proračunskog fonda.

U vezi s tim u članku 61. Prijedloga zakona predložena su dva nova stavka koja glase: **«(3) Odluku iz stavka 2. ovoga članka donosi Sabor odnosno predstavničko tijelo. (4) U slučaju donošenja akta iz stavka 2. ovoga članka neutrošena sredstva fonda uplaćuju se na račun osnivača.»**

Predlagatelj zakona predlaže izmjenu članka 65. stavka 3. na način da: **«Vlada uredbom odnosno poglavarstvo svojim aktom propisuje nadležno tijelo koje vodi središnji registar pravnih osoba i imovine u vlasništvu države odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.»** Izmjene se predlažu stoga što se ocjenjuje da se izbor nadležnog tijela za

vođenje registra mora utvrditi uredbom Vlade, odnosno poglavarstva na razini općine, grada odnosno županije

Odbor za financije i državni proračun dao je primjedbu na članak 66. stavak 1. Prijedloga zakona u smislu da je nejasna formulacija navedenog stavka prema kojoj se pravne osobe u kojima država odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima najmanje 25% udjela obvezuju da najkasnije u roku 180 dana prije kraja poslovne godine, ali najmanje 30 dana prije objave poziva za sjednicu skupštine, Vladi predlože dnevni red skupštine i podnesu sve registarske izvještaje. Odbor smatra da su nejasni predloženi rokovi i rješenja prema kojima bi se Vlada morala izjašnjavati o prijedlogu dnevnog reda skupštine velikom broju trgovačkih društava.

Predlagatelj zakona u skladu s primjedbom odbora izvršio je izmjene u članku 66. stavku 1. u smislu da je uskladio rokove.

Pravne osobe u kojima Republika Hrvatska odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima najmanje 25 posto udjela u kapitalu moraju najkasnije u roku 9 mjeseci po isteku poslovne godine, ali najmanje 30 dana prije objave poziva za sjednicu skupštine, dostaviti Vladi odnosno poglavarstvu dnevni red sjednice skupštine te podnijeti sve revizijske izvještaje i izvještaje nadzornih tijela za proteklu poslovnu godinu, ako ih ne sadrži dnevni red sjednice skupštine.

U skladu s primjedbama Odbora za financije i državni proračun predlagatelj zakona dopunjuje članak 70. novim stavkom 4. koji glasi: **«O stjecanju udjela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u kapitalu trgovačkog društva iz stavka 2. točke 2., 3. i 4. ovoga članka odlučuje predstavničko tijelo na prijedlog poglavarstva»**. Ovim prijedlogom dana je mogućnost jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave da stječu udjele u kapitalu trgovačkog društva prijebojem, potraživanja s osnove danih zajmova i plaćenih zajmova, ulaganjem pokretnina i nekretnina (osim nekretnina koje koriste za obavljanje javnih službi) i zamjenom dionica i udjela, pod uvjetom da odluku o stjecanju donese predstavničko tijelo općine, grada i županije.

Odbor za financije i državni proračun smatra da bi člankom 71. trebalo utvrditi primjerenu vrijednosnu granicu iznad koje bi Vlada davala suglasnost za odgodu ili promjenu dinamike naplate duga. U svezi s tim zahtjevom radi pojašnjenja o kojim se obvezama radi predlagatelj zakona predložio je dopunu članka 71. stavka 1. tako da se na kraju teksta stavka 1. briše točka i dodaju riječi: «po osnovi danih državnih jamstava». Time se utvrđuje da se radi samo o promjeni dinamike načina plaćanja duga po osnovi danih državnih jamstava što znači da se ne radi o bilo kakvim obveznim davanjima (porezima, carinama, pristojbama i kaznama).

Predlagatelj zakona izmjenjuje članak 75. stavak 4. na način da se: «U razdoblju privremenog financiranja država može zadužiti do visine koja je potrebna za otplatu glavnice državnoga duga u tom razdoblju». Time predlagatelj zakona ispravlja formulaciju iz prvog čitanja zbog toga je jer je iz te nejasne formulacije moglo proizaći da se zadužuje za otplatu glavnice duga za cijelu proračunsku godinu.

Odbor za financije i državni proračun iznosi da je člankom 86. prijedloga zakona pored ostalog regulirano da Sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske donosi odluku o visini državnog duga i državnih jamstava, da ministar financija potpisuje ugovor o zaduživanju državnog proračuna, izdavanju jamstva. Međutim, ocjenjuje da nije jasno tko donosi odluku o davanju jamstava pojedinoj pravnoj osobi.

Predlagatelj zakona prihvaća prijedlog odbora i u skladu s tim u članku 86. dodaje novi stavak 3. koji glasi: **«odluku o davanju državnih jamstava donosi Vlada, osim državnih jamstava koje su u nadležnosti Sabora.»**

Matični odbor stavio je primjedbu na članak 94. stavak 1. kojim ističe na nepreciznost ove odredbe budući da je pojam neizravnog vlasništva pravno nepostojeći. Predlagatelj je prihvatio primjedbu odbora na način da je u članku 3. Prijedloga zakona u pojmovniku definirao pojam pravne osobe u izravnom ili neizravnom državnom vlasništvu na način da se radi o pravnoj osobi čije dionice ili poslovni udjeli spadaju u portfelj Republike Hrvatske u skladu sa Zakonom o privatizaciji.

Odbor za financije i državni proračun smatra da bi se u članku 94. trebalo odrediti cenzus za veličinu kreditnog posla za koji je potrebna suglasnost Vlade Republike Hrvatske.

Vlada u osnovi prihvaća neophodnost definiranja cenzusa na način da je člankom 94. propisano je da se vrijednost kreditnog posla za koji Vlada daje suglasnost propisuje godišnjim zakonom o izvršavanju državnog proračuna. Navedene odredbe na odgovarajući način odnose se na davanje suglasnosti za kreditne poslove pravnim osobama u većinskom vlasništvu općina, gradova i županija.

(1) Pravna osoba u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu Republike Hrvatske sklapa kreditne poslove ili daju jamstva na osnovu suglasnosti Vlade, ako vrijednost posla ili jamstvo prelazi iznos utvrđen zakonom o izvršavanju državnog proračuna (članak 94. stavak 1.)

(3) Pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka mora osigurati da se kreditni posao ne dijeli s namjerom izbjegavanja odredbe iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U saborskoj raspravi o Prijedlogu zakona o proračunu ukazano je na nejasnu definiciju državnog duga i zahtijevano je propisivanje jasnih kriterija i uvjeta za odobravanje državnih jamstava. U skladu s raspravom predlagatelj zakona izmijenio je članak 95. stavak 2. na način da će se kriteriji i uvjeti za odobravanje jamstava propisati zakonom odnosno odlukom o izvršavanju državnog proračuna. Odredbe ovog zakona na odgovarajući način primjenjuju se

na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (članak 95. stavak 1., 2. i 3.

(1) Sve financijske obveze za koje su Vlada odnosno Sabor izdali jamstva u ime i za račun države u skladu s propisima čine javni dug.

(2) Kriterije i uvjete za odobravanje državnih jamstava propisat će se zakonom o izvršavanju državnog proračun.

(3) Odredbe ovoga članka na odgovarajući način se primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave lokalne i područne, odnosno regionalne samouprave).

S obzirom na mogućnosti jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave da se zadužuje izdavanjem vrijednosnih papira koja je propisana člankom 104. Prijedloga ovoga zakona predlagatelj zakona dodaje u članak 106. novi stavak 3. koji glasi: **«Godišnje obveze na osnovi izdanih vrijednosnih papira utvrđuju se za anuitetne obveznice u iznosu godišnjeg anuiteta, a za obveznice kod kojih se amortizira glavnica o dospijeću za pretpostavljeno dospijeće pripadajućeg godišnjeg dijela glavnice i pripadajućih kamata.»** Ovim prijedlogom utvrđuje se način utvrđivanja godišnje obveze na osnovi izdanih vrijednosnih papira za anuitetske obveznice.

Odbor za financije i državni proračun smatra da bi se u člancima 107. i 108. prijedloga zakona kojima se uređuju pitanja zaduživanja i davanja jamstava koje daju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave trebalo odrediti cenzus za veličinu zaduženja i za davanje jamstava za koji je potrebna suglasnost te jedinice.

Predlagatelj zakona u osnovi je prihvatio prijedlog Odbora, ali smatra da se to ne može propisati ovim zakonom već statutom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. U skladu s tim predlagatelj je dopunio članke 107. i 108. sa novim stavcima.

Članak 107. stavak 2. glasi: «Dok se statutom ili odlukom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne propiše tko odlučuje o suglasnosti iz stavka 1. ovoga članka, odluku donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, razmjerno njenom udjelu u vlasništvu».

Članak 108. stavak 2. glasi: «Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može davati jamstva trgovačkom društvu i javnoj ustanovi čiji je osnivač i većinski vlasnik za ispunjenje obveza trgovačkog društva i javne ustanove. Dano jamstvo uključuje se u opseg njezina mogućega zaduživanja iz članka 106. ovoga Zakona.»

Stavak 3. glasi: «Dok se statutom ili odlukom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne propiše tko odlučuje o jamstvu iz stavka 2. ovoga članka, odluku donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, iz stavka 2., razmjerno njenom udjelu u vlasništvu.»

U skladu s primjedaba Odbora za financije i državni proračun istaknutim u raspravi briše u članku 107. stavak 3.

«Ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne postigne dogovor o davanju suglasnosti iz stavka 1. ovoga članka, smatra se da je suglasnost dana ako se za njezino davanje izjasni više od 50 posto vlasničkog udjela trgovačkog društva ili javne ustanove».

U skladu s primjedaba Odbora za financije i državni proračun istaknutim u raspravi briše u članku 108. stavak 4. **«Ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne postigne dogovor o davanju jamstva iz stavka 2. ovoga članka, smatra se da je jamstvo dano ako se za njegovo davanje izjasni više od 50 posto vlasničkog udjela trgovačkog društva ili javne ustanove».**

Odbor za zakonodavstvo u odnosu na tekst Prijedloga zakona Odbor podupire cjelovito uređenje postupka za utvrđivanje prijedloga proračuna i posebno uređenje položaja Državne riznice a radi dorade pojedinih pitanja predlaže:

- određenje, definiciju pojedinih pojmova detaljnije urediti radi razvidnosti posebno glede prava i obveza u primjeni u svakoj fazi postupka donošenja proračuna imajući u vidu da će prema ovom Zakonu biti dužni postupati brojni sudionici na državnoj razini, županijskoj kao i na razini gradova i općina,
- preispitati pojedine odredbe u postupku izrade, koordinacije i usaglašavanja prijedloga proračuna imajući u vidu položaj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave utvrđen u Ustavu Republike Hrvatske,
- uskladiti pojedine odredbe sa rješenjem iz Zakona o državnim potporama glede davanja prethodnog mišljenja Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja u postupku donošenja proračuna.

Predlagatelj je razmotrio sve prijedloge Odbora i ocijenio da su usklađene sa zahtjevima Odbora u tekstu Konačnog prijedloga zakona.

Predlagatelj zakona je izmijenio članak 122. stavak 4. na način da se financijski izvještaji za razdoblje za razdoblja u tijeku godine čuvaju do donošenja godišnjeg financijskog izvještaja a godišnji financijski izvještaji se čuvaju trajno u izvorniku. (Financijski izvještaji za razdoblja u tijeku godine čuvaju se do donošenja godišnjeg financijskog izvještaja, a godišnji financijski izvještaj čuva se trajno i u izvorniku, članak 122, stavak 4. Zakona)

Državni ured za reviziju podnio je primjedbu na članak 129 stavak 5. za Prijedloga zakona na način da se stavak 5. briše, a da se u istom članku u stavku 7. riječi «i izvještaj Državnog ureda za reviziju» briše se».

Navedenim odredbama propisani su rokovi i obveze Državnog ureda za reviziju koje nisu u skladu sa Zakonom o državnoj reviziji.

Predlagatelj je prihvatio prijedlog Državnog ureda za reviziju i u skladu s tim briše stavak 5. članka 129. Prijedloga zakona i tekst iz stavka 7. istoga članka, te su dodati novi stavci 4. 5. i 6. koji glase:

Ministarstvo financija izrađuje nacrt prijedloga konsolidiranog obračuna proračuna Republike Hrvatske i dostavlja ga Vladi odnosno poglavarstvu do 1. svibnja tekuće godine.

Vlada odnosno poglavarstvo donosi prijedlog godišnjeg obračuna proračuna iz stavaka 4. ovoga članka i dostavlja ga Državnom uredu za reviziju.

Predlagatelj je izmijenio članak 153. kojim se uređuje stupanje na snagu Zakona.

Zakon stupa na snagu osmoga dana nakon objave u Narodnim novinama.

Sukladno tome izvršene su izmjene članka 149. kojima su propisani rokovi za donošenje podzakonskih akata za provedbu predmetnog Zakona.

Nomotehničke primjedbe, prijedloge i mišljenja Odbora za financije i državni proračun predlagatelj je u cijelosti prihvatio i ugradio u Prijedlog zakona, kao i sve primjedbe, prijedloge i mišljenja koja su iznesena između dva čitanja Prijedloga zakona na radnim tijelima Vlade .

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJA PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO

Odbor za financije i državni proračun predlaže da se u članku 32. Prijedloga zakona iza stavka 1. doda novi stavak 2. kojim bi se utvrdilo da postupak donošenja proračuna detaljno uređuje predstavničko tijelo svojim poslovnikom. Naime, poslovnikom predstavničkog tijela treba precizno utvrditi postupak donošenja proračuna kako ne bi došlo do nepotrebnih različitih tumačenja načina donošenja proračuna.

Predlagatelj ne prihvaća prijedlog Odbora budući da je u Poslovniku Hrvatskog sabora, (Narodne novine, broj 6/02 – pročišćeni tekst) u poglavlju C Donošenje državnog proračuna u članku 175. propisano da se pri donošenju državnog proračuna primjenjuju odredbe ovoga Poslovnika koje se odnose na postupak donošenja zakona što znači da je postupak donošenja proračuna već reguliran primjenom odredaba koje se odnose na donošenje zakona. Stoga smatra da nema potrebe dopunjavati članak 32. sa navedenim odredbama.

Odbor za financije i državni proračun smatra da bi u članku 54. prijedloga zakona trebalo dodati stavak 3. kojim bi se propisalo da su podaci o dodjeli sredstava za državne potpore javni. Naime, podaci o dodjeli sredstava subvencije, zajmova i drugih oblika državne pomoći moraju biti javni kako bi se izbjegle moguće nepravilnosti prilikom dodjele tih sredstava.

Predlagatelj ne može prihvatiti stajalište odbora budući da je pitanje javnosti podataka regulirano Zakonom o državnim potporama kao posebnim zakonom kojim su propisani uvjeti i kriteriji i postupak dodjele državnih potpora.

Odbor za financije i državni proračun smatra da bi u članku 71. trebalo ugraditi odredbu prema kojoj bi se utvrdila primjerena vrijednosna granica iznad koje bi trebala Vlada dati suglasnost na otpise i obročne otplate, a ispod te granice odluku bi trebao donositi ministar bez suglasnosti Vlade.

Predlagatelj ne može prihvatiti prijedlog odbora budući da se ovim općim zakonom ne mogu utvrditi vrijednosni kriteriji do koje bi ministar samostalno donosio odluku o obročnoj otplati duga a napose stoga jer se radi o jamstvima o kojima odluku donosi Vlada Republike Hrvatske.

U svezi primjedbi, prijedloga i mišljenja koja su iznesena na saborskim odborima i na 30. sjednici Hrvatskog sabora od 7. ožujka 2003. godine o Prijedlogu zakona o proračunu dajemo ispravljeni tekst po člancima zakona.

Novi tekst ugrađen je zatamnjeno (bold) i sastavni je dio teksta koji je dostavljen Vladi Republike Hrvatske.

I. OPĆE ODREDBE

Sadržaj i područje primjene Zakona

Članak 2.

(2) Pojedine odredbe ovoga Zakona uređuju proračunske odnose i pravila koja se primjenjuju na izvanproračunske fondove, trgovačka društva i **druge pravne osobe** u kojima država odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima odlučujuć utjecaj na upravljanje, i to na izradu financijskih planova, upravljanje novčanim sredstvima, zaduživanje i davanje jamstava, računovodstvo, izradu i podnošenje izvještaja i provedbu proračunskog nadzora, a koji se, s obzirom na izvore financiranja, uključuju u konsolidirani proračun Republike Hrvatske (u nastavku teksta: izvanproračunski korisnici).

Značenje pojmova

Članak 3.

U smislu ovoga Zakona smatra se da:

3. državni proračun je akt kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci države za jednu godinu, u skladu sa zakonom, a donosi ga Hrvatski sabor (u nastavku teksta: Sabor);

6. državni dug je dug konsolidiranog proračuna države bez državnih jamstava;

7. državne potpore su stvarni i potencijalni rashodi ili umanjeni prihodi države dodijeljeni od davatelja državne potpore koji narušavaju ili bi mogli narušiti tržišno natjecanje davanjem povlastice na tržištu korisniku državne potpore, bez obzira na oblik državne potpore;

15. izvanproračunski korisnici jesu izvanproračunski fondovi, trgovačka društva i druge pravne osobe u kojima država odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima odlučujuć utjecaj na upravljanje;

18. javni dug je dug konsolidiranog proračuna Republike Hrvatske sa danim jamstvima;

29. naknada obuhvaæa mirovine, te naknade graðanima i kuæanstvima na temelju posebnih propisa;

30. nefinancijska dugotrajna imovina je neproizvedena i proizvedena dugotrajna imovina;

33. organizacijska klasifikacija prikaz je rashoda i izdataka prema strukturi ustroja dræave i jedinica lokalne i podruène (regionalne) samouprave razraðena na razdjele i glave;

37. pravna osoba u veæinskom izravnom ili neizravnom dræavnom vlasništvu je pravna osoba èije dionice ili poslovni udjeli spadaju u portfelj Republike Hrvatske ili u odnosu na koje Republika Hrvatska ima osnivaèka (vlasnièka) prava;

38. pravna osoba u veæinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu jedinice lokalne i podruène (regionalne) samouprave je pravna osoba èije dionice ili poslovni udjeli spadaju u njihov portfelj ili u odnosu na koje jedinica lokalne i podruène (regionalne) samouprave ima osnivaèka (vlasnièka) prava;

45. proraèun je akt jedinice lokalne i podruène (regionalne) samouprave kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrðuju rashodi i izdaci jedinice lokalne i podruène (regionalne) samouprave za jednu godinu, u skladu sa zakonom i odlukom donesenom na temelju zakona, a donosi ga njezino predstavnièko tijelo;

49. proraèunski korisnici su dræavna tijela i tijela jedinice lokalne i podruène (regionalne) samouprave, javne ustanove, proraèunski fondovi, mjesna samouprava i druge pravne osobe, èiji se rashodi za zaposlene i/ili materijalni rashodi osiguravaju u proraèunu;

Raèun prihoda i rashoda

Èlanak 11.

2. Rashoda:

b) za subvencije, pomoæi, **dræavne potpore** i naknade

Prijedlog proraèuna

Èlanak 19.

(1) Izvršno tijelo predlaæe predstavnièkom tijelu:

1. proraèun za proraèunsku godinu i projekciju proraèuna za sljedeæe dvije godine te izvršenje proraèuna za prethodnu proraèunsku godinu i procjenu proraèuna tekuæe proraèunske godine;

Prijedlog financijskog plana proračunskog korisnika

Članak 22.

(2) Proračunski korisnici dostavljaju usklađene prijedloge financijskih planova nadležnom ministarstvu do 15. lipnja tekuće godine, a nadležna ministarstva i druga državna tijela do kraja lipnja tekuće godine Ministarstvu financija.

Izrada i donošenje plana razvojnih programa

Članak 27.

(2) Ministar financija i ministar nadležan za gospodarstvo, javne radove, obnovu i graditeljstvo, za obrt, malo i srednje poduzetništvo pravilnikom propisuju sadržaj, način i rokove za izradu prijedloga planova razvojnih programa korisnika te načine i postupak evidentiranja obveza na teret proračuna.

Predlaganje proračuna

Članak 30.

(5) Vlada odnosno poglavarstvo utvrđuje prijedlog proračuna i konsolidirani proračun te ga dostavlja Saboru odnosno predstavničkom tijelu na donošenje do 15. studenoga tekuće godine.

Prihodi proračuna i uplate u proračun

Članak 39.

(1) Državno tijelo odnosno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorno za prikupljanje proračunskih prihoda, odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima donesenima na temelju zakona.

(2) Prihodi proračuna ubiru se i uplaćuju u proračun u skladu sa zakonom ili drugim propisima, neovisno o visini prihoda planiranih u proračunu.

(3) Proračunski korisnici moraju utvrđivati potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti i uplaćivati te prihode i primitke u proračun.

(4) Proračunski korisnici odgovorni su za naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanje svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama.

Planiranje likvidnosti proračuna

Članak 41.

(1) Ministarstvo financija odnosno upravno tijelo za financije planira likvidnost proračuna u skladu s novčanim tokom proračuna na osnovi mjesečnih planova za izvršavanje proračuna, koje izrađuje Ministarstvo financija, odnosno upravno tijelo za financije.

(2) Ministarstvo financija odnosno upravno tijelo za financije utvrđuje mjesečnu proračunsku dodjelu sredstava u skladu s likvidnosti proračuna i preuzetim obvezama proračunskog korisnika do visine planirane u godišnjem financijskom planu proračunskog korisnika.

(3) Ministarstvo financija izvještava proračunskog korisnika o dodjeli sredstava barem 10 radnih dana prije početka razdoblja na koje se odnosi.

(4) Ministar financija pravilnikom propisuje postupak i uvjete kojih se treba pridržavati pri utvrđivanju proračunskih dodjela iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, te mjere u slučaju nepoštivanja propisanih dodjela.

(5) Ministar financija, odnosno predsjednik poglavarstva ima pravo obustaviti od izvršenja odluku koja je u suprotnosti s ovim Zakonom ili proračunom.

(6) Odredbe stavaka od 1. do 2. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihove korisnike.

Namjenski prihodi i primici te rashodi i izdaci proračuna

Članak 51.

Plaćanje predujma moguće je samo iznimno i na temelju prethodne suglasnosti Ministarstva financija, odnosno poglavarstva.

Povrat donacija

Članak 53.

(2) Za iznos nenamjenski utrošenih sredstava iz stavka 1. ovoga članka korisniku će se umanjiti proračunska sredstva u godini u kojoj mora vratiti primljenu donaciju.

Dodjela sredstava

Članak 54.

(2) Zahtjev za dodjelu potpora mora se temeljiti na posebnim propisima o državnim potporama.

Posebnosti raspolaganja sredstvima proračunskog fonda

Članak 60.

(1) Isplate na teret proračunskog fonda mogu se izvršavati do visine raspoloživih sredstava proračunskoga fonda, a obveze se mogu preuzeti do razine propisane zakonom odnosno odlukom o izvršavanju proračuna.

Prestanak proračunskog fonda

Članak 61.

(2) Odgovorna osoba ministarstva, odnosno poglavarstva mora u roku 30 dana nakon nastupa uvjeta iz stavka 1. ovoga članka predložiti Vladi odnosno poglavarstvu izmjenu akta o osnivanju proračunskog fonda.

(3) Odluku iz stavka 2. ovoga članka donosi Sabor odnosno predstavničko tijelo.

(4) U slučaju donošenja akta iz stavka 3. ovoga članka neutrošena sredstva fonda uplaćuju se na račun osnivača.

Sustav računa za izvršavanje državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Članak 62.

(3) Odgovorna osoba proračuna, odnosno proračunskog korisnika otvara račun iz stavka 1. i 2. ovoga članka.

Imovina države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Članak 63.

(1) Imovina države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, prema ovome Zakonu, jest financijska i nefinancijska imovina u vlasništvu države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(2) Za izvršavanje javnih službi i djelatnosti u javnom interesu može država odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave svojom imovinom osnovati **ustanove**, fondove, trgovačka društva i **druge pravne osobe**.

Upravljanje financijskom imovinom

Članak 65.

(2) Vlada uredbom odnosno poglavarstvo svojim aktom propisuje nadležno tijelo koje vodi središnji registar pravnih osoba i imovine u vlasništvu države odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Obveze pravnih osoba u vezi s izvještavanjem i revidiranjem računovodstvenih iskaza

Članak 66.

(1) Pravne osobe u kojima Republika Hrvatska odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima najmanje 25 posto udjela u kapitalu moraju najkasnije u roku 9 mjeseci po isteku poslovne godine, ali najmanje 30 dana prije objave poziva za sjednicu skupštine, dostaviti Vladi odnosno poglavarstvu dnevni red sjednice skupštine te podnijeti sve revizijske izvještaje i izvještaje nadzornih tijela za proteklu poslovnu godinu, ako ih ne sadrži dnevni red sjednice skupštine.

Svota od prodaje udjela i uloga u kapitalu države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Članak 68.

(1) Svota od prodaje udjela i uloga u kapitalu iz članka 67. ovoga Zakona koristi se samo za otplatu dugova u Raèunu financiranja.

(2) Ako se sredstva iz stavka 1. ovoga članka ostvare u iznosu većem od potrebnog za otplatu duga iz stavka 1., koriste se za nabave nefinancijske i financijske imovine.

(3) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područna (regionalne) samouprave.

Pretvaranje potraživanja u udjel u kapitalu

Članak 70.

(1) Država može steći udjel u kapitalu trgovačkih društava bez naknade i iz sredstava proračuna.

(2) Udjele u kapitalu trgovačkog društva država može stjecati:

1. prijebojem dospjelih nenaplaćenih poreza, doprinosa i drugih obveznih davanja dužnika;

2. prijebojem potraživanja s osnove danih zajmova i plaćenih jamstava;

3. ulaganjem pokretnina i nekretnina, osim nekretnina koje se koriste za obavljanje javnih službi;

4. zamjenom dionica i udjela;

5. kupovinom iz sredstava proračuna.

(3) O stjecanju udjela države u kapitalu trgovačkog društva iz stavka 2. točke 1., 2. 3. i 4. ovoga članka odlučuje Vlada, na prijedlog nadležnog ministarstva, uz suglasnost Ministarstva financija.

(4) O stjecanju udjela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u kapitalu trgovačkog društva iz stavka 2. točke 2., 3. i 4. ovoga članka odlučuje predstavničko tijelo na prijedlog poglavarstva.

**Otpis, djelomičan otpis, odgoda i
obročno plaćanje duga državi**

Članak 71.

*(1) Uz suglasnost Vlade ministar financija može na zahtjev dužnika, uz primjereno osiguranje i kamate, odgoditi plaćanje, ugovoriti s dužnikom obročnu otplatu duga ili promijeniti predviđivu dinamiku plaćanja duga ako se time bitno poboljšavaju dužnikove mogućnosti otplate duga, od kojega inače ne bi bilo moguće naplatiti cjelokupan dug **po osnovi danih državnih jamstava.***

Zaduživanje i državni dug

Članak 75.

(4) U razdoblju privremenog financiranja država se može zadužiti do visine koja je potrebna za otplatu glavnice državnoga duga u tom razdoblju.

Upravljanje državnim dugom

Članak 86.

(3) Odluku o davanju državnih jamstava donosi Vlada, osim državnih jamstava koje su u nadležnosti Sabora.

Uvjeti i načini sklapanja kreditnih poslova s inozemstvom

Članak 94.

(1) Pravna osoba u većinskom izravnom ili neizravnom državnom vlasništvu sklapa kreditne poslove ili daju jamstva na osnovu suglasnosti Vlade, ako vrijednost posla ili jamstvo prelazi iznos utvrđen zakonom o izvršavanju državnog proračuna.

(3) Pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka mora osigurati da se kreditni posao ne dijeli s namjerom izbjegavanja odredbe iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

Dug s državnim jamstvom

Članak 95.

(1) Sve financijske obveze za koje su Vlada odnosno Sabor izdali jamstva u ime i za račun države u skladu s propisima čine javni dug.

(2) Kriterije i uvjete za odobravanje državnih jamstava propisat će se zakonom o izvršavanju državnog proračuna.

(3) Odredbe ovoga članka na odgovarajući način se primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Zaduživanje i davanje jamstva jedinica lokalne
i područne (regionalne) samouprave

Članak 105.

*(7) Ugovor sklopljen protivno odredbama stavka 2. ovoga članka **ništav** je.*

Zaduživanje i davanje jamstva jedinica lokalne
i područne (regionalne) samouprave

Članak 106.

(3) Godišnje obveze na osnovi izdanih vrijednosnih papira utvrđuju se za anuitetne obveznice u iznosu godišnjeg anuiteta, a za obveznice kod kojih se amortizira glavnica o dospijeću za pretpostavljeno dospijeće pripadajućeg godišnjeg dijela glavnice i pripadajućih kamata.

Zaduživanje i davanje jamstva jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Članak 107.

(1) Pravna osoba u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i javna ustanova čiji je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave smije se zaduživati samo uz suglasnost većinskog vlasnika odnosno osnivača. Izdana suglasnost uračunava se u opseg mogućega zaduživanja vlasnika odnosno osnivača iz članka 106. ovoga Zakona.

(2) Dok se statutom ili odlukom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne propiše tko odlučuje o suglasnosti iz stavka 1. ovoga članka, odluku donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, razmjerno njenom udjelu u vlasništvu.

Članak 108.

(2) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može davati jamstva pravnoj osobi u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i javnoj ustanovi čiji je osnivač za ispunjenje obveza pravne osobe i javne ustanove. Dano jamstvo uključuje se u opseg njezina mogućega zaduživanja iz članka 106. ovoga Zakona.

(3) Dok se statutom ili odlukom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne propiše tko odlučuje o jamstvu iz stavka 2. ovoga članka, odluku donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, iz stavka 2., razmjerno njenom udjelu u vlasništvu.

Nadležnosti čelnika proračunskog korisnika

Članak 112.

(4) Čelnik proračunskog korisnika može određena prava iz stavaka 1. i 2. ovoga članka po ovlaštenju prenijeti na druge osobe, te unutarnjim propisima urediti postupke temeljene na ovom Zakonu.

Financijsko izvještavanje

Članak 122.

(4) Financijski izvještaji za razdoblja u tijeku godine čuvaju se do donošenja godišnjeg financijskog izvještaja, a godišnji financijski izvještaj čuva se trajno i u izvorniku.

Izrada i donošenje godišnjeg obračuna proračuna

Članak 129.

(4) Ministarstvo financija izrađuje nacrt prijedloga konsolidiranog obračuna proračuna Republike Hrvatske i dostavlja ga Vladi odnosno poglavarstvu do 1. svibnja tekuće godine.

(5) Vlada odnosno poglavarstvo donosi prijedlog godišnjeg obračuna proračuna iz stavaka 4. ovoga članka i dostavlja ga Državnom uredu za reviziju.

(6) Prijedlog godišnjeg obračuna proračuna iz stavka 5. ovoga članka Vlada odnosno poglavarstvo podnosi Saboru odnosno predstavničkom tijelu na donošenje najkasnije do 1. lipnja tekuće godine.

(7) Usvojeni godišnji obračun proračuna iz stavka 6. ovoga članka objavljuje se u Narodnim novinama, a godišnji obračun proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave objavljuje se u lokalnom službenom glasilu.

XII. KAZNE NE ODREDBE

Članak 141.

30. ako se pravna osoba čiji je osnivač i većinski vlasnik jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zadužuje suprotno odredbama članka 107. stavak 1.

Članak 142

58. ako se financijski izvještaji ne čuvaju sukladno odredbama članka 122. stavak 4.,

Članak 148.

7. ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne izvještava Ministarstvo financija sukladno odredbama članka 105. stavak 8.

8. ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne izvijesti Ministarstvo financija sukladno odredbama članka 107. stavak 3.

9. ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne izvijesti Ministarstvo financija sukladno odredbama članka 108. stavak 5.,

XII. KAZNENE ODREDBE

Članak 148.

7. ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne izvještava Ministarstvo financija sukladno odredbama članka 105. stavak 8.

8. ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne izvijesti Ministarstvo financija sukladno odredbama članka 107. stavak 3.

9. ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne izvijesti Ministarstvo financija sukladno odredbama članka 108. stavak 5.,

XIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rokovi za izradu podzakonskih propisa

Članak 149.

(1) Vlada æe donijeti propise:

- iz članka 8. stavak 4., članka 65. stavka 2., članka 72. stavak 3., članka 77. stavak 3. i članka 110. stavak 1. ovoga Zakona u roku dva mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona,

- iz članka 26. stavak 5. ovoga Zakona u roku dva mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona,

- iz članka 27. stavak 1., članka 28. stavak 6. i članka 29. stavak 6. u roku dva mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona.

- iz članka 95. stavak 2. Zakona u roku dva mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Ministar financija donijet æe propise:

- iz članka 117. ovoga Zakona u roku tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona,

- iz članka 2. stavak 3. i članka 15. stavak 3. ovoga Zakona u roku šest mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona,

- iz članka 10. stavak 3., članka 37. stavak 3., članka 41. stavak 3., članka 50. stavak 2., članka 55. stavak 3., članka 64. stavak 3., članak 65. stavak 1., članka 71. stavak 2., članka 73. stavak 6., članak 103. stavak 3., članka 105. stavak 6., članka 124. stavak 4., članka 126. stavak 3., članka 128. stavak 1., članka 134. stavak 5., i članka 140. iz ovoga Zakona u roku tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona,

- iz članka 8. stavak 5. ovoga Zakona u roku tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona,

- iz članka 138. stavci 3. i 4. u roku tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Ministar financija u suglasnosti s ministrom nadležnim za gospodarstvo, ministrom nadležnim za javne radove, obnovu i graditeljstvo te ministrom nadležnim za obrt, malo i srednje poduzetništvo, donosi propise iz članka 27. stavak 2. u roku tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Ministar nadležan za pravosuđe, upravu i lokalnu samoupravu donosi propise iz članka 28. stavak 8. u roku tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona.

(5) Nadležno tijelo državne uprave za javnu nabavu, odnosno poglavarstvo, donosi propise iz članka 29. stavak 8. u roku tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona.

Stupanje na snagu Zakona

Članak 153.

Zakon stupa na snagu osmoga dana nakon objave u Narodnim novinama.